ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يومية سياسية وأدبية - المديرة المسؤولة: إيڤا دروپشيان

1500 Լ.Ո. 73ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 74 (20238) ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, 8 ՅՈՒՆԻՍ 1999 10 ԷՋ

ՊԱՐԱՔ ԳԱՀԻՐԷ ՊԻՏԻ ԱՅՑԵԼԷ

ԳԱՀԻՐԷ, 7 (ՌՈՅԹԵՐ).- Եգիպտոսի նախագահ Հիւսնի Մուպարաք երկուշաբթի օր յայտնեց, որ Իսրայէլի նորընտիր վարչապետ Էհուտ Պարաք Գահիրէ պիտի այցելէ, քննարկելու համար Միջին Արեւելքի խաղաղութեան ճիգերը:

«Ահրամ» օրաթերթը՝ մէջբերելով Մուպարաքը, հաղորդեց, որ Պարաք Եգիպտոս պիտի այցելէ այլազան հարցեր քննարկելու համար Մուպարաքի հետ: Եգիպտոսի նախագահը չըսաւ, սակայն, թէ ե՞րբ տեղի պիտի ունենայ այցելութիւնը:

ՈՉ ԵԻՍ Է ԼԵՆԴՐՈՒՇ ԽՈՒՐՇՈՒԻՏԵԱՆ

Երեւանի մէջ երեկ իր մահկանացուն կնքեց ակադեմիկոս Լենդրուշ Խուրշուտեան, յետ հիւանդութեան:

Խուրշուտեան ծնած է Գորիսի Շինուհայր գիւղին մէջ 1927ին: Ան 1977էն ի վեր Երեւանի Պետական համալսարանի հայ ժողովուրդի պատմութեան ամպիոնի վարիչն էր:

(ԱՐՄԷՆՓՐԷՍ)

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՊԻՏԻ ՉՀՐԱԺԱՐԻ ԵՒ ՊԻՏԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԷ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ՅԱՋՈՐԴ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԿԸՍԷ ՀԸՍ

Վարչապետ Սելիմ Հըս երեկ վերահաստատեց, թէ իշխանութիւնները յատուկ ուշադրութիւն կը դարձնեն ժեզդիների կարիքներուն, եւ թէ «ժեզդին սիրելի է մեզի համար»:

Երեկ Հըսի այցելած երեսփոխանները յայտնեցին, թէ ան յայտնած է, որ պետութիւնը ոչ միայն ժեզդիի, այլ բոլոր շրջաններու կարիքներով հետաքրքրուած է: Անոնք նաեւ փոխանցեցին վարչապետին հաւաստիքը, թէ կառավարութիւնը պիտի չհրաժարի եւ պիտի կազմակերպէ երեսփոխանական յաջորդ ընտրութիւնները, որոնք պիտի կատարուին օրինական ժամկէտին:

Երեսփոխաններ Ապտալլա Քասիր եւ Նեզիհ Մանսուր Հըսի ներկայացուցին Հըզպոլլայի նկատողութիւնները գաղթականներու տունդարձին որ ծրագիրին գծով պահանջելով հաւասար հատուցումներ բոլոր շրջաններու գաղթականներուն:

Քասիր դիտել տուաւ, որ հանրապետութեան նախագահին եւ վարչապետին ժեզդիի այցելութիւնը կը նշանակէ, թէ բոլոր քաղաքացիները կը հաւասար են երբեք:

Երեսփոխան Հիւսէյն Հաժ Հասան պետութենէն պահանջեց կատարել ամեն բան, որ անհրաժեշտ է ժեզդիի համար ընդգծելով Լաճտի նախկին գիւղապետներու գծով օրէնքի եւ դատական բնական ընթացքի կարեւորութիւնը: Ան մաղթեց, որ անոնց ներում շնորհուի Հըզպոլլայիառաջարկածներումի օրէնքին հիման վրայ:

Շար.ը՝ է՛ջ 2

ԷՀՈՒԴ ՊԱՐԱՔ ԿԸ ԶԳՈՒՇԱՑՆԷ ԼԻՔՈՒԴԸ ԵՒ ՇԱՍԸ

Իսրայէլի նորընտիր վարչապետ Էհուտ Պարաք, որ երեք չաբաթ առաջ պարտութեան մատնեց Պենիամին Նեթանիահուն, կիրակի գիշեր պատերասփռուած հարցազրոյցի մը ընթացքին Լիքուտ եւ ծայրայեղ կրօնական Շաս կուսակցութիւններուն ուշադրութեան յանձնեց, որ կրնայ առանց իրենց կառավարական ընկերակցութիւն մը կազմել:

Է. Պարաք (աջին) կ'ողջագուրուի Պ. Նեթանիահուի հետ

Պարաք բսաւ, որ աշխատանք կը տանի կազմելու համար խորհրդարանին մէջ 66 երեսփոխաններու գօրակցութիւն վայելող կառավարութիւն մը: Ան աւելցուց, սակայն, որ դրուները բաց կը մնան Լիքուտի եւ Շասի դիմաց:

Պարաքի խորհրդականները կը նախատեսեն, որ վարչապետը քանի մը օրէն կազմէ կառավարութիւն: Լրատուական ցանցերը, իրենց կարգին, հաղորդեցին, որ Պարաքի բանակցութիւնները Լիքուտի ղեկավար Արիէլ Շարոնի հետ ձախողութեան մատնուած են: Պարաք կը յուսար ընդարձակ կառավարութիւն մը կազմել՝ Քնեսէթի մէջ աթոռ ունեցող բոլոր կուսակցութիւններուն հետ: Ցարդ սակայն ան չկրցաւ համաձայնութիւն մը գոյացնել մեծագոյն թիւերը ունեցող երկու կուսակցութիւններուն՝ Լիքուտի եւ Շասի հետ, որոնք միասնաբար 36 ձայն ունին Քնեսէթի մէջ: Պարաքի ղեկավարած «Մէկ Իսրայէլ» ճակատը 26 աթոռ ունի:

Քաղաքական մեկնաբան մը դիտել տուաւ, որ Պարաք երբ յայտարարեց,

Շար.ը՝ է՛ջ 10

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԲԱՆԱԿԸ ԿԸ ՍԵՐԺԷ ԲԱՆԱԿՑԻԼ ՔՐԱՀ ՀԵՏ

ԱՆԳԱՐԱ, 7 (ՌՈՅԹԵՐ).- Թուրքիոյ ուժեղ բանակը երկուշաբթի օր մերժեց ընդունիլ քիւրտ ըմբոստ դեկավար Ապտիւլլա Օճալանի դատարանին մէջ կատարած խաղաղութեան բանակցութիւններու կոչը, յայտնելով, որ ընաւ պիտի չբանակցի «ահաբեկչական կազմակերպութեան» հետ:

Իմրալի բանտ-կղզիին վրայ դատուող Օճալան առաջարկած է քրտական 14 տարուան անջատողական պայքարին վերջ տալու ի խնդիր գործել, եթէ իր կեանքը խնայուի:

Շար.ը՝ է՛ջ 10

ԱՆԳԱՐԱՅԻ ՄԷՋ ՄԱԿԻ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ

ՎՐԱՑԻ ԵՒ ԱԲԽԱԶ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒ ՄԻՋԵՒ՝ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Անգարայի մէջ երեկ Վրաստանի եւ անկէ անջատուած Աբխազիոյ միջեւ բանակցութիւններ սկսան երկու կողմերուն միջեւ լարուածութիւնը նուազեցնելու առաջադրութեամբ:

Բանակցութեանց սկիզբէն իսկ աբխազ կողմը զգուշացուց, թէ շրջանին մէջ համայնքային բնոյթի բախումները կրնան վերսկսիլ:

Շար.ը՝ է՛ջ 10

ԱԼԻԵԻ ՎԱՂԸ ՊԱՔՈՒ ԿԸ ՎԵՐԱԴԱՌՆԱՅ

Ագրպէյճանի նախագահ Հայտար Ալիեւ Ջորեքշաբթի, 9 Յունիսին (վաղը) պիտի վերադառնայ Պաքու, ներկայ գտնուելու համար թրքախօս երկիրներու նախագահներու գերաստիճանին, հաղորդեց Ալիեւի բանբերը երէկ:

Ալիեւ, որ Թուրքիոյ մէջ կը հանգստանայ Միացեալ Նահանգներու մէջ կատարուած սրտի գործողութենէն մը ետք, 29 Ապրիլէն ի վեր Ագրպէյճանէն դուրս կը գտնուի՝ ամէնէն երկարատեւ ժամանակաշրջանը 1993ին իշխանութեան հասնելէն ի վեր:

Բանբերը՝ Վահիտ Ագիգով, ըսաւ, որ Ալիեւ Ջորեքշաբթի յետմիջօրէին Պաքու պիտի հասնի:

Ալիեւ Պաքուի մէջ կայանալիք գերաստիճանին հանդիպում մը պիտի ունենայ Թուրքիոյ նախագահ Միւլէյման Տեմիրէլի, որ սերտ դաշնակից մըն է, ինչպէս նաեւ՝ Ղրղըզիստանի, Ուզպեքիստանի եւ Թուրքմենիստանի նախագահներուն հետ: (ՌՈՅԹԵՐ)

ՎԱՐՉԱՊԵՏ ԱՐՄԷՆ ԴԱՐԲԻՆԵԱՆ ՀՐԱԺԱՐԵՑԱՒ

ԵՐԵՒԱՆ, 7 (ԱՐՄԷՆՓՐԷՍ).- Հայաստանի վարչապետ Արմէն Դարբինեան Շարաթ օր իր հրաժարականը ներկայացուց Նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեանի:

Վարչապետ Դարբինեան իր հրաժարականին մասին նախարարները տեղեակ պահեց նոյն օրը կայացած կառավարութեան նիստի ընթացքին: Ցարդ նախարարներէն ոչ մէկը հետեւած է վարչապետի քայլին:

Վարչապետը եւ կառավարութիւնը պիտի շարունակեն իրենց աշխատանքները մինչեւ Ազգային Ժողովի առաջին նիստը՝ 10 Յունիս:

Միւս կողմէ, Նախագահ Քոչարեան պատկերասփիւռի կայաններու թղթակիցներուն հետ Շարաթ օր ունեցած հարցազրոյցի մը ընթացքին յայտարարեց, որ ամէնէն ճիշդ տարբերակը այն է, որ նոր կառավարութիւնը գլխաւորէ «Միասնութիւն» դաշինքի ղեկավարներէն ոեւէ մէկը: «Մեզ մօտ կայ այն համոզումը, որ վարչապետ պիտի ըլլայ կամ Վազգէն Սարգսեանը, կամ Կարէն Դեմիրճեանը: Ասիկա կ'ըլլայ չատ ճիշդ եւ ամէնէն պարզ բանաձեւը», ըսաւ Նախագահ Քոչարեան՝ աւելցնելով. «Մեծամասնութիւնը պէտք է յաւակնութիւն ունենայ ընտրելու խորհրդարանի նախագահ»:

Խորհրդարանական ընտրութիւններէն ետք նախագահին դիրքը արդեօք չի տկարանար հարցումին պատասխանելով՝ Նախագահ Քոչարեան ըսաւ. «Պաշտպանութեան Նախարարը երբ մտաւ այս պայքարին մէջ, բոլորին համար հասկնալի էր, որ ան այլ դերակատարութեան համար կը նախապատրաստուէր: Եթէ կրկնէք, որ ատիկա առանց իմ գիտակցութեան եղած է, կրնսխալիք: Եթէ Վ. Սարգսեան վարչապետ դառնայ, այլեւս պաշտպանութեան նախարար պիտի չըլլայ: Մեր Սահմանադրութիւնը չ'արտօներ, որ կառավարութեան անդամ մը երկու պաշտօն ստանձնէ»:

Նախագահ Քոչարեան նկատել տուաւ, որ նախագահը ուժեղ կ'ըլլայ, երբ գործերը լաւ կ'ընթանան: «Ես գոհ պիտի մնամ այն կառավարութենէն, որ կը յաջողի եւ ատիկա պիտի ըլլայ նաեւ իմ յաջողութիւնը: Ի վերջոյ վարչապետին առաջադրանքով ես կը կազմեմ կառավարութիւնը եւ գայն լուծելու իրաւասութիւնը ունիմ. հետեւաբար իմ դիրքս ինչո՞ւ պիտի տկարանայ», նշեց ան:

Նախագահ Քոչարեան սակայն նշեց, որ չատ աւելի ճիշդ պիտի ըլլար, որ «Միասնութիւն» դաշինքը կառավարութեան կազմութեան գծով կարենար կառավարական ընկերակցութիւն մը կազմել:

Անդրադառնալով ընտրութիւններուն՝ Նախագահ Քոչարեան չնորհաւորեց նորընտիր պատգամաւորները եւ ըսաւ հարիւրի սահմանը անցած կուսակցութիւններ, մասնաւորաբար՝ «Միասնութիւն» դաշինքը «համոզիչ յաղթանակի համար»:

Ան հերքեց մամուլին մէջ տարածուած այն լուրերը, թէ ընտրական ցուցակները կազմելու ընթացքին

Շար.ը՝ է՛ջ 10

ՍԼՈՎԵՆԻՈՅ ՄԱՅՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑԱԾ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ - ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻՆ

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՖՈՐՈՒՄԸ ԻՐ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ՁՕՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ՎԵՐԱՀԱՍՏԱՏԵՑ ԸՆԿԵՐՎԱՐ - ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ

Սլովենիոյ Վելենիէ քաղաքին մէջ Յունիս 4էն 6 տեղի ունեցաւ Եւրոպայի ընկերվար - ժողովրդավար կուսակցութիւններու համախմբում՝ Եւրոպական Ժողովէն կազմակերպած համագումար - խորհրդաժողովը յատկացուած կեդրոնական եւ արեւելեան եւրոպական երկիրներու ընկերվար - ժողովրդավար կուսակցութիւններու գործունէութեան քննութեան: Սոյն համագումար - խորհրդաժողովին կը մասնակցէին Նուկոսալաւիոյ, Խրուաթիոյ, Ալպանիոյ, Մոնթենեկրոյի, Մակեդոնիոյ, Լեհաստանի, Հունգարիոյ, Չեխիոյ, Հոլանտայի, Շուէտի, Վրաստանի, Պուլկարիոյ, Սլովաքիոյ, Լիթվանիոյ եւ Հայաստանի ընկերվար - ժողովրդավար կուսակցութիւններու ներկայացուցիչները:

Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը իր մասնակցութիւնը բերաւ սոյն համագումար - խորհրդաժողովին ներկայացուցիչով մը, որ ժողովին ներկայացուց Հայաստանի վերջին խորհրդարանական ընտրութիւններու իրադարձութիւնները:

Համագումարը իր հիմնական ուշադրութիւնը կեդրոնացուց կեդրոնական եւ արեւելեան եւրոպական երկիրներու մէջ գործող ընկերվար - ժողովրդավար կուսակցութիւններու փոխյարաբերութիւններու աշխուժացման հարցին վրայ:

Ստեղծուեցաւ յատուկ խորհուրդ մը, որ պիտի հետապնդէ ուսյժմեականացնել սոյն կուսակցութիւններու միջեւ գոյութիւն ունեցող տեղեկատուական ու համակարգչային ցանցը:

ԳԱԼՐԻԷԼԻՆ Ա. ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԱՌՔԵՓԱՌԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՃԱՌՈՎ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՊՕՂՈՍ Բ. ՊԱՊԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՅԵՏԱՁԳՈՒԻ

Յովհաննէս Պօղոս Բ. պապին Հայաստան այցելութիւնը, որ պիտի կայանար 2էն 4 Յուլիսին, յետաձգուած է ցնոր տնօրինութիւն. կը յայտնէ Մայր Աթոռի կողմէ հրապարակուած հաղորդագրութիւն մը:

Մայր Աթոռը նաեւ կը յայտնէ, որ պապին այցելութեան յետաձգման որոշումը տրուած է Գարեգին Ա. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին կողմէ՝ նկատի ունենալով, որ վեհափառին բժիշկները խորհուրդ տուած են՝ աշխատանքային ծանր առօրեայ չունենալու:

Ամենայն Հայոց վեհափառին որոշումը Վատիկանի փոխանցուած է Գարեգին Ա.ի ներկայացուցիչին եւ Վատիկանի մէջ Հայաստանի դեսպանին կողմէ:

Նախքան իր որոշումը տալը, վեհափառը խորհրդակցած է Հայաստանի նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեանի հետ:

ԵՒԿՈՍԼԱՒԻԱ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ ԿԸ ԴՆԷ ՕԹԱՆԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՒՆ ԳՕՐԾԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՊԱՀՈՎԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Եուկոսլաւիա երէկ խոչընդոտեց Քոսովոյի մէջ արագօրէն խաղաղարար ուժերու հաստատման ՕԹԱՆեան ծրագիրները՝ Մակի Ապահովութեան Խորհուրդի որոշում պահանջելով պատերազմին պատճառով քանդուած այդ նահանգը օտար ուժերու մուտքէն առաջ:

Մակեդոնիոյ մէջ, ուր Քոսովոյէն եուկոսլաւ ուժերու հեռացման եւ ՕԹԱՆեան ուժերու մուտքին գծով բանակցութիւնները երէկ առաւօտուն խզուած էին, ՕԹԱՆի մէկ բանբերը ըսաւ, որ Մակի կողմէ բանաձեւի մը որդեգրումը՝ ՕԹԱՆեան ուժերու մուտքէն առաջ, խոչընդոտ հանդիսացող գլխաւոր կէտերէն մէկն է:

Եուկոսլաւիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան բանբերը՝ Նեպոյսա Վույովիչ, որ տեսակցութեան ներկայ գտնուած է, ՕԹԱՆը այսպանեց երկու կողմերուն միջեւ համաձայնութիւն չգոյանալու գծով:

Ան ըսաւ, որ գինակցութեան հրամանատարները Քոսովս մտնելիք միջազգային ապահովութեան ուժի կազմին մասին բացատրութիւններ տուած են. բան մը, որ, ըստ Վույովիչի, կը բռնարարէ խաղաղութեան միջազգային ծրագիրը, որուն հաւանութիւն տուած է Պելկրատ Հինգշաբթի օր:

ՕԹԱՆ կ'ուզէ, որ եուկոսլաւ ուժերը Քոսովոյէն 7 օրէն հեռանան: Անոնք կ'առաջադրէ եուկոսլաւ ուժերու հեռացումէն անմիջապէս ետք մտնել այդ նահանգը իշխանութեան «պարապ» մը կանխարգիլելու համար:

Մրագիրը Քոսովոյի համար միջազգային ուժ մը կը նախատեսէ՝ ՕԹԱՆեան «հիմնական մասնակցութեամբ»: Սակայն անիկա չի յայտներ, թէ ո՛ր երկիրներէն բաղկացած պիտի ըլլայ ուժը, որ սկզբունքով Մակի հովանաւորութեան ներքեւ պիտի դրուի:

Եուկոսլաւիոյ կառավարութեան մէկ պաբիւրը ըսաւ, թէ Պելկրատ կ'ակնկալէ, որ Ապահովութեան Խորհուրդը դժուարութիւն դիմագրաւէ բանաձեւ մը որդեգրելու համար:

Ան յայտնեց, որ ՕԹԱՆ ուզած է ռուսերու հետ «խաղալ, անունքգոհ չեն եւ պիտի չընդունին»:

Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Իկոր Իվանով, որ Պոն հասած էր Ուաթերու խմբակի ժողովին մասնակցելու համար, ըսաւ, թէ Մոսկուա մտահոգ է ՕԹԱՆեան արարքներով:

«ՕԹԱՆ իր պահանջներուն մակարդակը չափազանց բարձրացուցած է եւ ռմբակոծումները կը շարունակէ: Ասիկա մեծ մտահոգութիւն կը պատճառէ Մոսկուայի», ըսաւ ան:

Չօրաւար Մայք Ճէքսըն, որ Մակեդոնիոյ մէջ ՕԹԱՆեան ուժերու հրամանատարն է, յայտնած է թէ ՕԹԱՆ այլ ընտրանք չունի բացի ռմբակոծումները շարունակելէ եւ անոնց թափ տալէ, մինչեւ որ եուկոսլաւ կողմը պատրաստ ըլլայ համաձայնութիւն լիովին գործադրելու:

Ճարտարարուեստի Եօթները եւ Ռուսիա երէկ Պոնի մէջ իրենց գումարած ժողովը դադրեցուցին՝ յետաձգելով Մակի Ապահովութեան Խորհուրդի բանաձեւի մը քննարկումը: Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարար Եոշքա Ֆիշըր ըսաւ, որ այսօր ժողովը պիտի շարունակուի: Իսկ Մ. Նահանգներու նախագահ Պիլ Քլինթըն երէկ հեռաձայնած է Ռուսիոյ նախագահ Պորիս Ելցինի Քոսովոյի տագնապը քննարկելու համար: Մոսկուա ուժեղ կերպով կ'ընդդիմանայ ՕԹԱՆեան ռմբակոծումներուն: Անիկա քննադատած է գինակցութիւնը ռմբակոծումներուն շարունակումին համար:

Երէկ Մ. Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութեան բանբեր Ճէյմս Ռուբին Պոնի մէջ յայտնեց, թէ Եուկոսլաւիոյ նախագահ Սլոպոտան Միլոշեւիչի Եւրոպական Միութեան բանագնաց Մարթիի Ահթիսաարիի ըսած է, թէ կ'առաջադրէ գործադրել Քոսովոյի խաղաղութեան ծրագիրը:

Ռուբին ըսաւ, թէ Ահթիսաարի, որ Ֆինլանտայի նախագահն է, երէկ Միլոշեւիչի հեռաձայնած է՝ կոչ ուղղելով անոր, որ համաձայնութիւնը գործադրութեան դնէ, եւ թէ

Շար.ը՝ է՛ջ 10

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՊԻՏԻ ՉԿՐԱԺԱՐԻ...

Շարունակուած Ա. էջէն

Երեսփոխան Ա. Տէտէեան վարչապետ Հըսի մօտ

Վարչապետ Հըսի այցելեց երեսփոխան Աբրահամ Տէտէեան, որ Հըսը շնորհաւորեց ժեզզին տուած անոր այցելութեան համար:

Երեսփոխան Անթուան Հատտատ վարչապետին հետ արծարծեց երեսփոխան Նաժահ Ուաքիմի անձեռնմխելիութիւնը վերցնելու դատական մարմինին որոշումը զայն նկատելով հակասահմանադրական, որովհետեւ այդ լիազօրութիւնը ունի միայն խորհրդարանը: Հատտատ նաեւ համոզում յայտնեց, որ խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրի պիտի մերժէ այս որոշումը, եւ խորհրդարանը պիտի քննարկէ զայն:

Երեսփոխան Իսմայիլ Սըքքարիէ յայտնեց, թէ վարչապետը դիտել տուած է, որ «ժեզզինը մտած է ապահովութեան ծիրէն ներս եւ ոչ մէկ պատճառ կայ մտահոգուելու, յատկապէս ներաժարեալ լահտականներու պարագային, որոնք պիտի դատուին օրինական ատեաններու կողմէ»: Սըքքարիէ նաեւ ըսաւ, որ Հըսը հաստատած է, թէ ներկայ կառավարութիւնը պիտի հնարէ յաջորդ երեսփոխանական ընտրութիւններուն, եւ այս իմաստով մամլոյ տեղեկութիւնները չափազանցուած են:

Հըս ընդունեց երեսփոխան Անթուան Հատտատը

«Նոյնքան չափազանցուած է խորհրդարանի նախագահին հետ Հըսի յարաբերութեանց ցրտութեան մասին լուրը, եւ այդ յարաբերութիւնը շատ լաւ է», ըսաւ ան:

Սըքքարիէ նաեւ իօսեցաւ դեղորայքի թղթածրարին մասին՝ պահանջելով, որ անիկա լուրջ, պատասխանատու եւ արմատական դարմանումի ենթարկուի:

Երեսփոխան Ապտել Լաթիֆ Զէյնի մաղթեց, որ ժեզզինի առնչութեամբ մտահոգութիւնները կը փարատին:

ՍԱՔԸՐՖԻԼՏ ՀԸՍԻ ՄՕՏ

Միացեալ Նահանգներու դեսպան Տէյվիտ Սաքըրֆիլտ երեկ վարչապետ Սելիմ Հըսի հետ քննարկեց Հարաւի եւ ժեզզինի զարգացումները:

Ամերիկացի դեսպանը յոյս յայտնեց, որ Ապրիլեան մարմինի գործունէութեան հետ առնչութիւն ունեցող բոլոր կողմերը կը գործակցին անոր հետ:

Ան կոչ ուղղեց՝ ճիգ չխնայելու Հարաւի հանդարտութեան ամրապնդման համար, որովհետեւ շրջանին մէջ հանդարտութիւնը կը պաշտպանէ քաղաքացիները:

Իր կարգին, Ապրիլեան մարմինին մէջ ամերիկեան պատուիրակութեան պետ Ռիչըրտ Արմըճն կոչ ուղղեց բոլոր կողմերուն՝ ինքնազսպումի դիմելու, որովհետեւ անոնց դրական վերաբերմունքեն կ՝օգտուին անմեղ քաղաքացիները:

Սաքըրֆիլտ երեկ նաեւ յայտարարեց, որ ժեզզինի պարպումը ոչ մէկ անդրադարձ պիտի ունենայ եւ պիտի չփոխէ իր երկրին հաստատ կեցուածքն ու համոզումը, թէ առնչութիւն ունեցող բոլոր կողմերուն: Ան եւս ընդգծեց ինքնազսպումի կարեւորութիւնը, խուսափելու համար քաղաքային նոր զոհերէ եւ վիրաւորներէ վերջ տալով փոխադարձ ամբակոծումներուն:

ՇԱՒՈՒԻԼ ԺԵԶԶԻՆ ԱՅՑԵԼԵՑ

Արդարութեան նախարար Ժոզէֆ Շաուուլ, երեկ գիւղատնտեսական ատեաներէն եւ Հարաւի վճռաբեկ ատեանի դատախազութենէն պատուիրակութեան մը ընկերակցութեամբ, այցելեց ժեզզին, քննարկելու համար ժեզզինի դատարանի աշխուժացման շըրջանի լահտեան միլիսներուն մաս կազմած տարրերուն պարագան:

Նախարար Շաուուլ ժեզզինի մէջ կոչ ուղղեց Լահտի ուժերուն մաս կազմած երիտասարդներուն անձնատուր ըլլալու իշխանութեան, որ զիրենք պիտի փոխանցէ դատական իշխանութեան, որ իր կարգին, անկախօրէն եւ անկողմնակալ կերպով պիտի ուսումնասիրէ անոնց պարագաները:

Նախարարը մերժեց այդ երիտասարդներուն երաշխիքներու կամ մեղմացուցիչ պայմաններու մասին ամէն խօսք, որովհետեւ նման բան միջամտութիւն պիտի ըլլայ դատարաններու աշխատանքին:

Նախարարը նաեւ խոստացաւ ուսումնասիրել առաջարկը՝ այդ երիտասարդներու անձնատուութիւնը դիւրացնելու եւ ժեզզինի մէջ դատական յատուկ գրասենեակի մը բացման մասին:

ՃԱՇԱՐԱՆ

CLUB CHOOSY RESTAURANT

ՕՐՈՒԱՆ ՃԱՇԸ

• Քըպպէ լէպենիէ 8000 լ.ո.
• Պոլոնական մաքարոն+ աղցան 7000 լ.ո.

Պուրճ Համուտի Քաղաքապետարանի հրապարակ, «Արիճ» սանքըր: Հեռ. 01 - 257469 եւ 03 - 278260:

ԳՐԱՒՈՒԱԾ ՕՐ

19 ՅՈՒՆԻՍ 1999
ԱԶԳ. ԱԲԳԱՐԵԱՆ
ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ
ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ

MASSONA HEALTH CLUB
ԳԵՐՅՈԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՉՈՒՀ

• ՄԱՄՈՒՆ. ՇՈԳԻ
• ՍԵՓԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ
• ՁԵՏԻՔԻՒՐ. ՊԱՏԻՒԱՒՈՐ

Ացթիլիաս, Արամբա սանքըր, 3րդ յարկ: Հեռ. 04 - 419219:

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՁՕՆՏԻՆ

•Սաթենիկ Եափուճեանի մահուան առիթով, Տէր եւ տիկին Արա եւ Վերա Սիսեռեան 25,000 լ.ո.

365 ՕՐԵՐԷՆ ՕՐ ՄԸ ՀԱՅ ԾԵՐԱՆՈՑԻՆ

Սոյն ձեռնարկին հետեւեալ ազգայիններն կը ստանձնեն օրուան մը ճաշի ծախսը՝ 300 տոլար:

Ս. Խաչի Գէորգ Հարպոյեան վարժարանի 6րդ եւ 7րդ դասարանի աշակերտութիւն՝ 3 Յունիս:

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

•Ռըմէյլի Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյ Տիկնանց Միութիւնը 100,000 լ.ո. ՔԱՀԷի Մերանոց - Կուրանոցին:

Մերանոցի հեռ. թիւեր: 260533 - 260534 - 266822:

ՆԱԽԱԳԱՀ ԼԱՀՈՒՏԻ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄՆԵՐԸ

Հանրապետութեան նախագահ գօր. Էմիլ Լահուտ երէկ ընդունեց Կիրակի օր ժեզզին այցելած մարոնի եպիսկոպոսները, ապա Նիւ Եորքի մարոնիներու առաջնորդ Ըսթֆան Տուէյհիի հետ քննարկեց Միացեալ Նահանգներու լիբանանեան գաղութի վիճակը՝ ընդգծելով արտերկրի լիբանանցիներու հայրենիք վերադարձին ու ներդրումները քաջալերելու կարեւորութիւնը:

Նախագահ Լահուտ Նիժմէ ակումբի պատուիրակութեան ընդգծեց մարգական օրէնքներու բարեփոխման կարեւորութիւնը եւ յայտնեց, որ այդ օրէնքներու ուսումնասիրութեան համար կազմուած յանձնախումբը գրեթէ ամբողջացուցած է իր գործը եւ պիտի մշակէ քաղաքակիրթ երկիրներու օրէնքներուն նման օրինագիծ մը:

Նախագահ Լահուտ նախկին վարչապետ Ռաշիտ Սոլհի հետ քննարկեց տեղական ու շրջանային հարցերը, իսկ երեսփոխան Պահիա Հարիրիի հետ՝ Սայտայի պահանջները:

Հանրապետութեան նախագահը նաեւ ընդունեց երեսփոխան Թալալ Արսլանը, որուն հետ քննարկեց ընդհանուր հարցեր:

ՀՊԱՏԱԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԱՊԱԿԵԴՐՈՆԱՑՈՒՄԻ ՄԱՍԻՆ ՕՐԻՆԱԳԻՇԵՐ

Փոխ վարչապետ, ներքին գործոց ու գիւղական եւ քաղաքապետական հարցերու նախարար Միշէլ Մըր երէկ նախագահեց յատեսողական յրատուութեան օրէնքի բարեփոխման նախարարական յանձնախումբի ժողովին, ապա տուաւ մամլոյ ասուլիս մը՝ յայտարարելով, թէ չորս օրինագիծեր յղուին կառավարութեան առ ի քննարկում. այդ օրինագիծերն են հպատակութեան, վարչական ապակեդրոնացումի եւ քաղաքապետութիւններու եւ թաղապետութիւններու իրաւասութեանց վերաբերեալ օրինագիծերը:

Մըր նաեւ բացատրեց վարչական ապակեդրոնացումի որդեգրուած դրութիւնը, որ կը հիմնուի ոչ մենաշնորհեալ եւ ընդլայնուած ապակեդրոնացումին վրայ: Ան յիշեցուց, որ Թաէֆի համաձայնագիրը կառավարութեան ձգած է այս սկզբունքներուն գործադրութեան մանրամասնութիւնները՝ բացատրելով, որ «ոչ մենաշնորհեալ» կը նշանակէ, թէ մայրաքաղաքին մէջ գտնուող վարչական կեդրոնական իշխանութեանց իրաւասութիւններուն մէկ մասը կը փոխանցուի շրջաններուն մէջ իր ներկայացուցիչներուն, դիւրացնելու եւ արագացնելու համար քաղաքացիներուն գործերը:

«Այս օրինագիծը չնչած է պատուպետի եւ նահանգապետի դրութիւնը, Լիբանան բաժնած է վարչական 29 շրջանի՝ առանձին շրջան պահելով մայրաքաղաքը», յայտարարեց Մըր՝ հաւաստելով, որ վարչական այս բաժանումները ոչ մէկ աւելնութիւն ունին ընտրական շրջաններուն հետ:

Ան նաեւ ըսաւ, որ վերադասաւորումի ենթարկուած են նախարարութիւններ՝ չնչելով քաղաքապետութեանց նախարարութիւնն ու կարգ մը անհրաժեշտ ընդհանուր տնօրէնութիւններ ու վարչութիւններ, եւ ներքին գործոց նախարարու Թեան չնորհած է իրապաշտ կառոյց, որպէսզի անիկա կարենայ հսկել վերոյիշեալ վարչական շրջաններու գործունէութեանց:

Մըր ըսաւ, որ այս օրինագիծը, որ այսօր (երէկ) կը յղուի կառավարութեան, արագօրէն մշակուած է հանրապետութեան նախագահ գօր. Էմիլ Լահուտի պահանջով, որովհետեւ անիկա կը մարմնաւորէ իշխանութեան պետերուն, երեսփոխաններուն ու ժողովուրդին բաղձանքը, եւ ատոր համար առաջնահերթ նկատուելով՝ աշխատանքը կեդրոնացած է անոր վրայ: Ան ըսաւ, որ խորհրդարանին կողմէ քուէարկուելէ եւ ի գործու դառնալէ երեք ամիս ետք պիտի սկսի ապակեդրոնացեալ դրութեան գործարարութիւնը, եւ քաղաքացիները պիտի գգան, թէ որքան պիտի դիւրանան իրենց աշխատանքները:

Մըր ապա անդրադարձաւ հպատակութեան նոր օրինագիծին՝ դիտել տալով, որ անոր մշակման մասնակցած են բազմաթիւ դատաւորներ, եւ որ քննարկուած է արդարութեան նախարարին հետ:

Նշենք, որ այս օրինագիծերը երէկ յղուեցան կառավարութեան, որ կանոնք պիտի յղէ խորհրդարան առ ի վաւերացում:

ԳՐԱՒՈՒԱԾ ՕՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՍՈՒԲԷՆ ԽԱՆԱՄԻՐԵԱՆ ՔՈԼԷՃ

4 ՅՈՒԼԻՍ 1999

ՍԵԴԱ ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ

ընդ

ՅԱԿՈԲ ՌՈՒՍԻԱԼԵԱՆ

Նշանուած

Շաբաթ, 5 Յունիս 1999, Պէյրութ

ԾԱԽՈՒ ԿԱՄ ՎԱՐՁՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ

•Մըզհէր, հեռ. 03 / 294429:

ՕՆՆԻԿ ՍԵՐԱՅՏԱՐԵԱՆ

ընդ

ԱՆԱՀԻՏ ՊԵՐՃԱԽՕՍԵԱՆ

Ամուսնացեալք

6 Յունիս 1999, Պէյրութ

ԻԹԱՆԻ ԵՒ ՍՈՖԵԱՆ ՀԱՐՑԱՓՆՆՈՒԵՑԱՆ

Քրեական հետաքննութեանց ոստիկանական կեդրոնական գրասենեակի նախագահ գնդ. Սամիր Ռահմէ երէկ հարցաքննեց Պէյրութի նաւահանգիստի նախկին ընդհանուր տնօրէն Մուհիպ Իթանին, որ կը հետապնդուի «Մարմոլըմ» ընկերութեան «ծովահէնութեանց», իշխանութեան շահագործման, նաւարկման սարքեր գողնալու եւ դատական վճիռի մը գործադրութիւնը խափանելու ամբաստանութիւններուն հիման վրայ:

Իթանիի եւ անոր մեղսակից կապալառու Յարութ Սոֆեանի կողքին վկայի հանգամանքով հարցաքննուեցաւ նաեւ Պէյրութի նաւահանգիստի խորհրդատու գրասենեակի նախագահ Սելիմ Հաբէմը:

ՍԻԼԼՅՄԱՆԻ ՈՃՐԱԳՈՐԾՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ՝ ՄԱՀԱՎՃԻՌ

Լեռնալիբանանի քրէական հարցերու ատեանը, երէկ հրապարակեց ելեւմուտքի նախարարութեան պաշտօնեայ Ռաֆաթ Սիլլյմանի սպանութեան հարցին գծով իր վճիռը:

Սիլլյմանի (որ կը հետապնդուէր պետական գումարներու իւրացման յանցանքով) սպանութեան համար մահավճիռ ստացան Անթուան Թայյար, Մոհամմէտ Հարմուշ եւ Հիշամ Ալի Ալլուշ: Արգելափակման ժամանակաշրջանը բաւարար պատիժ համարուեցաւ ամբաստանեալներ Ռոժէ Տանիէլի, Ռոպէր Ռահմէի, Մարիօ Խուրիի եւ Անթուան Պուլոսի պարագային:

Ատեանը նաեւ անմեղ հռչակեց Ֆուատ Մուսալլին ու Նապիլ Ռատին եւ դատապարտեալներէն պահանջեց 300 միլիոն լ. ոսկիի հատուցում վճարել գոհի ժառանգորդներուն, եւ 50 միլիոն՝ անոր քրոջ ու եղբօր:

ՊԸՐՐԻ ԱՅՍՕՐ ԹՈՒՆՈՒՂ ԿԸ ՄԵԿՆԻ

Խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրի այսօր կը մեկնի Թունուս՝ ընդառաջելով Թունուսի խորհրդարանի նախագահ Ֆուատ Մուպտահի հրաւէրին: Պըրրիի կ'ընկերակցին երեսփոխաններ Սամի Խաթիպ եւ Ապտօ Պըժժանի:

Խորհրդարանի նախագահը թունուսցի իր պաշտօնակիցին ու բարձրաստիճան պաշտօնատարներուն հետ պիտի քննարկէ երկկողմանի եւ միջխորհրդարանական յարաբերութեանց ամրապնդումը, Միջին Արեւելքի խաղաղութեան գործընթացի վարգացումները, ինչպէս նաեւ իսլամական խորհրդարաններու կազմակերպութեան հիմնադրութեան խորհրդաժողովի (որ պիտի գումարուի Թեհրանի մէջ) եւ Արաբ Խորհրդարանական Միութեան Դամասկոսի մէջ գումարելիք ժողովին օրակարգերը:

Խորհրդարանի նախագահը երէկ կէսօրին ընդունեց նախկին վարչապետ Ռաֆիք Հարիրին:

ԻՐԱՆԻ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՆԱԽԱՐԱՐԸ ԼԻԲԱՆԱՆ ՊԻՏԻ ԱՅՑԵԼԷ

Լիբանանի մէջ Իրանի դեսպանատան գործավար Մոհամմէտ Իրանի երէկ այցելեց արտաքին գործոց նախարարութեան ընդհանուր քարտուղար Ջաֆէր Հասանի, ապա յայտնեց, որ անոր հետ քննարկած է Իրանի արտաքին գործոց նախարար Քամալ Խարազիի Յունիս 17ի Լիբանան տալիք պաշտօնական այցելութեան յայտագիրը:

Իրանի յայտարարեց, որ Խարազի Իրանի նախագահ Մոհամմէտ Խաթեմիէն նամակ մը պիտի յանձնէ Լիբանանի նախագահ գօր. Էմիլ Լահուտի: Նամակը կը վերաբերի երկկողմանի յարաբերութիւնները ամրապնդելու միջոցներուն:

Իրանցի դիւանագէտը նաեւ յայտնեց, թէ Հասանի յանձնած է նախարար Խարազիէն չնորհաւորական հեռագիր մը՝ յղուած լիբանանցի պաշտօնակից վարչապետ Սելիմ Հըսի, ժեզզինի ապատագրումին առիթով:

ՆԱԺԱՀ ՈՒԱՔԻՄԻ ԱՆՁԵՌՆՄԽԵԼԻՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐՑՈՎ

ՎԵՐՋԻՆ ԽՕՍՔԸ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ԿԸ ՊԱՏԿԱՆԻ

ԿԸՆԵՍ ՖԸՐՉԼԻ

Խորհրդարանի փոխ նախագահ Էլի Ֆըրզլի դիտել տուաւ, որ նախկին նախարար Պահիճ Թապպարայի բացած դատին պատճառով երեսփոխան Նաժահ Ուաքիմ անձեռնմխելիութենէն կերծ համարելու վճռաբեկ ատեանի վճիռը մեկնարանութիւն մըն է, որ կը կատարուի օրէնքը մեկնարանելու իրաւասութիւն ունեցող դատական մարմինի մը կողմէ: Ան անհրաժեշտ նկատեց, որ պէտք է յարգել դատական իշխանութեան անկախութիւնը:

«Միւս կողմէ, սակայն, պէտք չէ մոռնալ, որ օրէնդիր իշխանութիւնն ալ անկախ է, ան է ազգիւրը միւս իշխանութիւններու լիագօրութեանց, եւ բոլոր հարցերուն մէջ վերջին խօսքը անոր կը պատկանի, որովհետեւ ան է ժողովուրդի ներկայացուցիչը», ըսաւ Ֆըրզլի:

Ֆըրզլի նաեւ հաւաստեց, որ այս կամ այն դատական մարմինին մեկնարանութիւնը ոչ մէկ անդրադարձ կրնայ ունենալ ժողովուրդի ներկայացուցիչներուն խորհուրդին վրայ, որովհետեւ անիկա իրաւասութիւն ունի մեկնարանելու, բայց օրէնսդիրն ալ իրաւունք ունի որդեգրելու կամ մերժելու այդ մեկնարանութիւնը, եւ սահմանադրութեան 39րդ յօդուածին (երեսփոխաններու անձեռնմխելիութեան մասին) ամէն մեկնարանութեան գծով վերջին խօսքը կը պատկանի խորհրդարանին:

Նշենք, որ վճռաբեկ դատարանի քրէական հարցերու ատեանը, դատաւոր Ահմէտ Մուալլէմի գլխաւորութեամբ, վճռեց, թէ երեսփոխան Նաժահ Ուաքիմ երեսփոխանական անձեռնմխելիութիւն չի վայելեր արդարութեան նախկին նախարար Պահիճ Թապպարայի իրեն դէմ բացած վարկաբեկման դատին պարագային:

ԱՌԱՔԻՆՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՔՆՆԱԴԱՏԷ ԷՃԵԻՏԻ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՆԳԱՐԱ, 7 (ՌՈՅԹԸՐՋ).- Թուրքիոյ գլխաւոր ընդդիմադիր իսլամական կուսակցութիւնը Երկուշաբթի օր խստիւ քննադատեց վարչապետ Պիւլէնթ Էճեւիտի կառավարական նոր ընկերակցութեան ծրագիրը, որ շեշտը կը դնէ իսլամական տարապին դէմ պաշտօնական արգելքը ամրապնդելու քայլերուն վրայ:

Առաքինութիւն կուսակցութեան քննադատութիւնը տեղի կ'ունենար Չորեքշաբթի օր (վաղը) նախատեսուած կառավարական ընկերակցութեան հանդէպ վստահութեան քուէի նիստի նախօրեակին:

Կ'ակնկալուի, որ Էճեւիտի Ժողովրդավար Ձախ, ծայրայեղ աջակողմեան Ազգայնական Գործի եւ պահպանողական Մայր Հայրենիք կուսակցութիւններէն բաղկացած ընկերակցութիւնը վստահութեան քուէ ապահովէ:

Իրենց միջեւ գոյացած համաձայնութեամբ, երեք կուսակցութիւնները որոշած են գործադրել տարապի կապուած օրէնքները, որոնք կիներու կ'արգիլեն պետական շէնքերու մէջ իսլամական լաչակ կրել:

«Ասիկա ժողովրդավարութիւն չի կոչուիր: Ասիկա ամբողջատիրութիւն կը կոչուի», յայտարարեց կուսակցութեան ղեկավարը՝ Ռեճայ Քութան, խորհրդարանին մէջ:

Լաչակը քաղաքական իշխող շրջանակներու եւ իսլամականներու միջեւ ուշադրութեանց առանցք դարձած է, Առաքինութեան անդամ երեսփոխան Մերվէ Քաւաքճիի լաչակով խորհրդարան մտնելէն ետք՝ նոր խորհրդարանին երդման արարողութեան մասնակցելու համար: Ան թրքական իր քաղաքացիութիւնը կորսնցուցած է:

Բարձրաստիճան դատախազ մը Առաքինութիւնը ապօրինի հռչակելու համար քայլերու դիմած է՝ նշելով Քաւաքճիի կեցուածքը իբրեւ փաստ, թէ կուսակցութեան նպատակը աշխարհիկ կարգերը անտեսել եւ իսլամական օրէնք հաստատել է:

Կուսակցական պաշտօնատարներ կը հերքեն այս ամբաստանութիւնը:

44 ՏԱՐԻԷ Ի ՎԵՐ ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ԸԼԼԱԼՈՎ

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ ԻՆՏՈՆԵԶԻՈՅ ՄԷՋ

Ընդդիմադիր ղեկավար Ապտիւլրահման Ուահիտ (ձախին) կը քուէարկէ

ՃԱՔԱՐԹԱ, 7 (ՌՈՅԹԸՐՋ).- *Միլիոնաւոր ինտոնեզիացիներ Երկուշաբթի քուէարկութեան կեդրոնները ուղղուեցան, մասնակցելու համար 44 տարուան մէջ երկրին առաջին ազատ ընտրութիւններուն, որոնց արդիւնքը պիտի բլլայ նոր խորհրդարան մը:*

Նախնական արդիւնքներուն համաձայն, ընդդիմադիր կլխաւոր ճակատը՝ Ինտոնեզիոյ Ժողովրդավարական Կուսակցութիւն - Պայքար, կը գրաւէ առաջին դիրքը: Վերջնական արդիւնքները պիտի հրապարակուին երեքշաբթի կիւրեր:

Ինտոնեզիոյ մէջ քուէարկելու իրաւունք ունին մօտաւորապէս 130 միլիոն քաղաքացիներ: Քուէարկութեան գործողութիւնը անցաւ խաղաղ ու հանդարտ մթնոլորտի մէջ: Ասկի եւ Արեւելեան Թիմորի մէջ չարաթներէ ի վեր ծայր տուած խռովութիւններն անգամ դադրած էին: Երեւոյթ մը, որ ցոյց կու տայ, թէ Ինտոնեզիոյ բնակիչները մեծ յոյսեր կապած են այս ընտրութիւններուն եւ կը հաւատան, որ անոնց արդիւնքը դրական փոփոխութիւններ պիտի բերէ երկրին:

Դէտեր կը նախատեսեն, որ ընդդիմադիր կուսակցութիւնները մեծամասնութիւն դառնան 468 անդամ ունեցող խորհրդարանին մէջ՝ չուքի մէջ ձգելով իշխող կոլքար կուսակցութիւնը:

Մոցի արար երկու դաշնակիցներ Սէուտական Արարիոյ եւ Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններու միջեւ սուր բանավէճ մը ծագած է Մոցի արարներու նախկին թշնամի Իրանի հետ կապերու պծով:

Ա. Մ. Էմիրութիւններէն բարձրաստիճան պաշտօնատարներ հրապարակաւ քննադատեցին Մոցի կարգ մը երկիրներու՝ Իրանի հետ բարեկամական կապեր հաստատելու նպատակով գործ դրած ճիգերուն համար: Թէեւ երկիրներուն անուններ չյայտարարուեցան, սակայն յստակ էր, թէ ակնարկութիւնը Սէուտական Արարիոյ հասցէին էր: Սէուտցի պաշտպանութեան նախարար իշխան Սուլթան անմիջապէս հակադարձեց՝ յայտարարելով, որ Ռիատի կապերը Թեհրանի հետ որեւէ այլ երկրի դէմ չեն ուղղուած եւ գարմանալի է, որ մանր կր կարծեն, թէ իրենց դէմ ուղղուած են: Իշխան Սուլթան դիտել տուաւ, որ Սէուտական Արարիան եւ անոր դեկավարութիւնը չեն ուզեր մասնակցիլ երեխայական վէճերու: Ան աւելցուց, որ ամէն մարդ խօսելէ առաջ հարիւր անգամ պէտք է մտածէ անտրամաբանական բան մը չարտասանելու համար:

Սէուտցի նախարարին յայտարարութենէն քանի մը ժամ առաջ, Ա. Մ. Էմիրութիւններու արտաքին գործոց նախարար Ռաշիտ Ապտալլա Նուայմի քննադատած էր Սէուտական Արարիոյ մտերիմ կապերը Իրանի հետ: Աւելի ուշ, այլ պաշտօնատար մը ըսաւ, որ Ա. Մ. Է.ի իշխանութիւնները լրջօրէն քննած են հարցը եգրակացնելով, որ դժգոհ են, որովհետեւ Մոցի Գործակցութեան Խորհուրդի անդամ երկիր մը ճնշում չի բանեցներ Թեհրանի վրայ, որպէսզի Ապու Տապիի վերադարձնէ Մոցի մէջ գտնուող երեք կղզիները: Ապու Տապի կ'ըսէ, որ Իրան 1971ին գրաւած է երեք կղզիները, որոնք Ա. Մ. Է.ի կը պատկանին: Իրան կը պնդէ, որ երեք կղզիները իր հողերուն մաս կը կազմեն:

Ապու Տապիի եւ Ռիատի միջեւ այսպիսի բանավէճ մը աննախընթաց կը նկատուի, որովհետեւ Մ. Գ. Խորհուրդի անդամ երկիրները ընդհանրապէս կը խուսափին հրապարակաւ կիրար քննադատելէ: Մտահոգիչ այս երեւոյթին դիմաց, Մ. Գ. Խորհուրդի ընդհանուր քարտուղար Ժամիլ Հուժայլան երէկ Ապու Տապի ժամանեց, տեսակցութիւն ունենալու համար նախագահ շէյխ Զայտ պրն Սուլթանի հետ:

Ապու Տապիէն ազդրիւրներ յայտնեցին, որ Հուժայլան եւ շէյխ Զայտ արծարծած են Սէուտական Արարիոյ հետ հրապարակային վէճը: Նոյն ազդրիւրները աւելցուցին, որ Ապու Տապի տակաւին չէ որոշած, թէ ինչ ձեւով պիտի պատասխանէ Սէուտական Արարիոյ պաշտպանութեան նախարարին քննադատութիւններուն: Ա. Մ. Է.ի պաշտօնատարներէն մէկը ըսաւ, որ կարելի չէ իշխան Սուլթանի օրինակին հետեւիլ, որովհետեւ անոր ոճր թագաւորական ընտանիքի մր անդամի վաչել չէր:

(ՌՈՅԹԸՐՋ)

ՌՈՒՍԻԱ

ՍԹԵՓԱՇԻՆ ԼՈՊԻՒՆԿ Կ'ԸՆԷ

ՄՈՍԿՈՒԱ, 7 (ՌՈՅԹԸՐՋ).- Ռուսիոյ վարչապետ Սերգէյ Սթեփաշին Երկուշաբթի օր *լոպիւնկի* վերակոչեց՝ պետութեան եկամուտ ապահովելու նպատակով նոր օրինագիծեր վաւերացնել տալու համար, շաբաթավերջի երկու օրերը յատկացնելէ ետք բանաստեղծ Ալեքսանտր Փուշքինի ծննդեան 200ամեակին նուիրուած հանդիսութիւններու:

Սթեփաշինի ճիգերը կ'առաջադրեն փարատել Պետական Տումայի մտավախութիւնները, շարք մը օրինագիծերու մասին, որոնք ըստ Դրամական Միջազգային Փոնտին, կենսական են նոր վարկերու յատկացման համար:

Թերեւս Չորեքշաբթի օր քննարկուելիք ամէնէն վիճելի եւ կարեւոր օրինագիծերէն մէկը պենզինի կայանիներուն վրայ նոր տուրքերու հաստատման առաջարկն է: Սթեփաշին փորձեց փարատել այն մտահոգութիւնները, թէ Ռուսիոյ մէջ պենզինի սակերը, որոնք Եւրոպայի ամէնէն ցածերէն են, սուր աճ պիտի արձանագրեն:

Դ. Մ. Փոնտը կ'ուզէ, որ Սթեփաշինի կառավարութիւնը գործադրութեան դնէ նոր շարք մը օրինագիծեր, ապա միայն անիկա պաշտօնապէս հաւանութիւն պիտի տայ յառաջիկայ 18 ամիսներուն 4,5 միլիառ տոլար փոխատուութիւն կատարելու Մոսկուայի:

Նոր վարկերու ապահովումը կարեւոր քայլ մը կը նկատուի երկրին տնտեսական տագնապին դարմանի գտնելու համար:

ՏԱՃԻԿԻՍՏԱՆ

ԸՆԴԴԻՄՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱՏՐԱՍՏ Է ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԵՏ ԲԱՆԱԿՑԵԼՈՒ

ՏՈՒՇԱՆՊԷ, 7 (ՌՈՅԹԸՐՋ).- Տաճիկիստանի իսլամական ընդդիմադիր գլխաւոր կուսակցութիւնը Երկուշաբթի օր պատրաստակամութիւն արտայայտեց աշխարհիկ կարգերը որդեգրած կառավարութեան հետ խաղաղարար բանակցութիւնները վերսկսելու: Անոնք խզուած էին անցեալ ամիս:

Տաճիկ Միացեալ Ընդդիմադրութիւնը յայտնեց, թէ աշխատանքային յատուկ խմբակ մը կազմած է բանակցելու եւ խաղաղութեան գործընթացը բնականոն ճամբու դնել փորձելու համար:

Տ. Մ. Ընդդիմադրութեան ղեկավարը՝ Սաիտ Ապտիւլլօ Նուրի, Տաճիկիստանի մէջ ՄԱԿի յատուկ ներկայացուցիչ Եան Քուպիսի հետ տեսակցութենէ մը ետք, թղթակիցներու ըսաւ, թէ կառավարութեան հետ տիալոկը վերսկսելու համար աշխատանքային յատուկ խմբակ մը ստեղծուած է:

Ան աւելցուց, որ կառավարութիւնը ցարդ իր աշխատանքային խմբակը չէ կազմած:

Երկու կողմերուն միջեւ տեղի ունեցած 5 տարուան քաղաքացիական պատերազմը աւարտած էր 1997ին համաձայնութեան մը գոյացումով, սակայն ընդդիմադրութիւնը անցեալ ամառուան վերջերուն քաշուած էր խաղաղարար բանակցութիւններէն՝ Մոսկուայի կօրակցութիւնը վայելող կառավարութենէն պիշումներ պահանջելով:

Կառավարութիւնը ցարդ կը մերժէ ընդդիմադրութեան պահանջները ընդունիլ: Անիկա կը պահանջէ, որ Տ. Մ. Ընդդիմադրութեան մէկ ներկայացուցիչը պաշտպանութեան նախարար դառնայ իշխանութիւնը բաժնեկցող կառավարական ընկերակցութեան մէջ, արգելափակեալ ընդդիմադիր 93 անդամներ ազատ արձակուին եւ խորհրդարանական ընտրութիւններ կայանան՝ Նոյեմբեր 6ի նախագահական ընտրութիւններէն առաջ:

ԱԼՃԵՐԻԱ

Ի. Փ. ԲԱՆԱԿԸ Կ'ՈՐՈՇԷ ՎԵՐՋ ՏԱԼ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ ՋԻՆԵԱԼ ՊԱՅՔԱՐԻՆ

Ալճերիոյ Իսլամական Փրկութեան Բանակը (Իսլամական Փրկութեան Ճակատի գինեալ թեւը) յայտարարեց, որ որոշած է վերջ տալ կառավարութեան դէմ գինեալ պայքարին:

Իսլամական բանակը պատրաստակամութիւն յայտնեց նաեւ կառավարութեան օժանդակելու՝ այլ ըմբոստ ուժերու դէմ կռուելու:

Ալճերիոյ պատկերասփիւռի կայանը հաղորդեց, որ նախագահ Ապտէլազիզ Պութաֆլիքա չուտով յայտարարութիւն մը պիտի հրապարակէ, պատասխանելու համար իսլամական շարժումին առաջարկին:

Ի. Փ. Բանակի յայտարարութիւնը, որ կը կրէր անոր ղեկավարին՝ Մատանի Մեգրակի ստորագրութիւնը, կը յայտնէր, որ գէնքերը պիտի պահեն՝ գանոնք կառավարութեան իշխանութեան տակ գործածելու համար: Ի. Փ. Բանակը Հոկտեմբեր 1997էն ի վեր միակողմանի գինադադար մը գործադրութեան դրած է:

Պութաֆլիքայի նախորդը՝ Լիամին Զերուալ եւ անոր կառավարութիւնը չէին ընդառաջած այս գինադադարը ընդունելու կոչերուն՝ գանոնք գինումի կոչեր նկատելով: Ի. Փ. Բանակը դատապարտեց Ալճերիոյ նախկին կառավարութեան որդեգրած կեցուածքը:

(ՌՈՅԹԸՐՋ)

ՀՈՐԻՍՆԱՅԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԵՐԴՈՒՄԸ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 7 (ՌՈՅԹԸՐՋ).- Իսրայէլի նոր խորհրդարանը երկուշաբթի օր բացաւ իր առաջին նիստը տալով սանմանադրական երդումը: Երդում տուող 120 երեսփոխաններուն կարգին էր նախկին վարչապետ Պենիամին Նեթանիահու:

Իսրայէլի նոր խորհրդարանը հրեական պետութեան ցարդ ամէնէն բազմակուսակցական քնեսթը է՝ ներկայի ունենալով, որ 15 կուսակցութիւններ կրցած են 120 աթոռներուն բաժնեկից դառնալ:

Խորհրդարանի առաջամեայ նախագահ Շիմոն Փերէս, որ ամէնէն տարեց երեսփոխանն է (75 տարեկան) բացուած յայտարարեց խորհրդարանին նոր ևստաշըրջանը: Իր խօսքին մէջ, Փերէս ըսաւ, որ խաղաղութեան երազը պիտի ըլլայ անկախութեան երազին նման, որ իրականացաւ: Փերէս ըսաւ նաեւ, որ ասիկա ուրախալի օր մըն է Իսրայէլի ժողովրդավարութեան համար:

Վարչապետ էհուտ Պարաք միւնչէս Յուլիս 8 պայմանաժամ ունի կառավարութիւնը կազմելու եւ զայն խորհրդարանին ներկայացնելու վաւերացում եւ վստահութեան քուէ ստանալու համար:

ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆ ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆ

«ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆ»ԷՆ ԿՐՆԱՔ ՈՒՆԿՆԴՐԵԼ

ԱՄԷՆ ՕՐ ԺԱՄԸ 12:30Ի Ն

ՀԱՅՐԵՆԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՌՕՐԵԱՅ ԼՈՒՐԵՐ

«ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆ»ի ունկնդիրները ամէն օր ժամը 12:30ի քաղաքական լուրերու աւարտին կրնան հետեւիլ հայրենի քաղաքական առօրեայ լուրերուն՝

ՈՒՂՂԱԿԻ ԵՐԵՒԱՆԷՆ

ԱՄԷՆ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ԺԱՄԸ 6:30Ի Ն

Քաղաքական լուրերու աւարտին, ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆԷՆ ունկնդրեցէք ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՀԱՅ ԴԱՏԻ գրասենեակէն

ԸՆԿ. ՍԷՅՐԱՆ ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆԻ զեկոյցը,

Ռուսական քաղաքական շրջանակներու մօտ տարուող Հայ Դատի աշխատանքներու մասին:

ԱՄԷՆ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ԺԱՄԸ 11:00Ի Ն

ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆԷՆ հետեւեցէք

«ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԼՐԱՏՈՒ»

յայտագիրին, որ կ'անդրադառնայ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ, ԱՐՑԱԽԻ, եւ ՍՓԻՒՌՔԻ մշակութային կեանքին:

Յայտագիրը կը պատրաստէ եւ կը ներկայացնէ՝

ԹՈՐԳՈՄ ՋԱՆԱՆ

Կրկնութիւն՝ Չորեքշաբթի, ժամը 7:00ին:

ԱՄԷՆ ՈՒՐԲԱԹ ԺԱՄԸ 6:30Ի Ն

Քաղաքական լուրերու աւարտին ունկնդրեցէք ՈՒԱՇԻՆԿԹՐԻ ՀԱՅ ԴԱՏԻ գրասենեակէն,

ԸՆԿ. ԷԼԻԶԱՊԷԹ ՉՈՒԼՃԵԱՆԻ քաղաքական զեկոյցը

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԷՆ ներս տարուող ՀԱՅ ԴԱՏԻ քաղաքական աշխատանքներու մասին:

ԱՄԷՆ ԿԻՐԱԿԻ ԺԱՄԸ 4:00Ի Ն

ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆԻ փոքրիկ ունկնդիրները կրնան հետեւիլ

«ՀԵՔԻԱԹՆԵՐՈՒ ԱՇԽԱՐՀ»

յայտագիրին: Յայտագիրը կը պատրաստէ ու կը ներկայացնէ՝

ՄԱՆՈՒԷԼԻԿԸ

ԱՄԷՆ ՈՒՐԲԱԹ ԺԱՄԸ 11:00Ի Ն

ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆԷՆ ունկնդրեցէք

«ԿՆՈՋԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀ»

յայտագիրը, որ կը պատրաստէ ու կը ներկայացնէ՝

ՏԻԿԻՆ ՋԱՆԻ ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, 8 ՅՈՒՆԻՍ 1999Ի Ն

Կէսօրէ ետք ժամը 4:00ին

Ունկնդրեցէք հարցազրոյց մը ՏԻԿԻՆ ՄԱՐԻ ԷԼԻԱՍ ԱԾՔԱՐԻ ՀԵՏ

ԵՒՍ՝

ԵՐԵՒԱՆԵՐՈՒ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

ՉՅՈՒՍԱՀԱՏԻԼ ՅՕՐԴ ԴԱՐՈՒ ՍԱՐՍԱՓՆԵՐԷՆ

ԿԸ ԹԵԼԱԴՐԷ ՊԱՊԸ

Յովհաննէս Պօղոս Բ. պապը, որ Լեհաստան կ'այցելէ, երէկ պատարագ մատուցեց Նացիներու եւ համայնավարներու իշխանութեան օրերուն սպաննուած քրիստոնեաներուն համար:

Հարիւր հազարաւոր հաւատացեալներ մասնակցեցան երէկուան պատարագին, որ կը մատուցուի պապին այցելութեան երրորդ օրը՝ Լեհաստանի հիւսիսային մէկ շրջանին մէջ: Իր քարոզին մէջ, պապը ներկաներէն պահանջեց չմոռնալ կաթոլիկէ եկեղեցիին պաշտպանութեան ճամբուն վրայ իննկած զոհերը: Ան ըսաւ, որ հազարաւոր քրիստոնեաներ նահատակուած են նացիներու կեդրոնացման ճամբարներուն մէջ եւ համայնավարներուն ամբողջատիրութեան օրերուն:

Աւելի ուշ, պապը այցելեց Թորուն քաղաքի համալսարանը, ուր ըսաւ, թէ մարդիկ պէտք չէ յուսահատին քսաներորդ դարու սարսափներէն, այլ՝ նոր յոյսով եւ անցեալի ողբերգութիւններէն դաս առնելով ուղղուին դէպի 21րդ դար:

(ՌՈՅԹԸՐՋ)

ՆԱԽԱԳԱՀ ՔՈՉԱՐԵԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆ ՉԷ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՏՐՈՒԱԾ ԺԽՏԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԻՆ

Ըստ Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեանի բաներեր Վահէ Գաբրիէլեանի, նախագահ Քոչարեան չ՛ընդունիր Ազգային Ժողովրդավարական հիմնարկի Հայաստանի մէջ կացած խորհրդարանական ընտրութիւններուն մասին հրապարակած այն եզրակացութիւնը, թէ Հայաստանի ժողովուրդը չկրցաւ իրականացնել միջազգային չափանիշներու համապատասխանող ընտրութիւններ: Ան յայտնեց նաեւ, թէ նախագահը որոշ նպատակ մը կը տեսնէ այդ եզրակացութեան հրապարակման մէջ եւ աւելցուց, թէ այդ մեղադրանքին գծով մանրամասն պատասխան պիտի տրուի շուտով:

Ռոպէրթ Քոչարեանի կարծիքով, նշեց, Վ. Գաբրիէլեան, ընտրողներու ընտրացուցակներէն դուրս մնալու երեւոյթը հետեւանքն է խախտումներէ խուսափելու նպատակով Հայաստանի Հանրապետութեան ընտրական նոր օրէնսգրքին մէջ տեղ գտած լրացուցիչ ցուցակներու վերացման օրէնքին, որուն ի նպաստ քուէարկած են խորհրդարանին մէջ ներկայացուած տարբեր կուսակցութիւններ, որոնք այժմ իրենց ձայնը կը բարձրացնեն այդ երեւոյթին դէմ: Նախագահը ընտրացուցակներու խախտումներուն պատճառ կը համարէ նաեւ որոշ համայնքներու ղեկավարներու դրսեւորած անփութութիւնը եւ խոստացաւ յանցաւորները պատժելու միջոցներու դիմել:

«ԸՆՏՐԱՑՈՒՅԱԿՆԵՐՈՒ ԹԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՊԱՏՃԱՌԸ ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԻ ՅԵՏԱԶԳՈՒՄԸ ՉԷ»

Կ'ԸՍԷ ՄՆԱՑԱԿԱՆԵԱՆ

Հայաստանի Հանրապետութեան վիճակագրութեան, պետական գրանցման եւ վերլուծութեան նախարարութիւնը նախարար Ս. Մնացականեանի ստորագրութեամբ հրապարակած է յայտարարութիւն մը, որ կ'առնչուի Մայիս 30ին կայացած խորհրդարանական ընտրութիւններուն, մասնաւորապէս՝ ընտրացուցակներու անճշդութիւնը մարդահամար կայացուցած չըլլալու հանգամանքին հետ կապող մեղադրանքներուն:

Յայտարարութեան մէջ կը նշուի, թէ մարդահամարը կրնայ միայն անուղղակի ազդեցութիւն ունեցած ըլլալ այդ հարցին մէջ այն նկատառումով, որ մարդահամարը պարզապէս ամփոփ բնոյթ ունի եւ անիկա կրնար միայն յստակացնել իւրաքանչիւր ընտրատարածքի բնակչութեան եւ քուէարկելու իրաւունք ունեցողներուն թիւը:

ԱՂՈՒԱՆ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐ ԿՈՒ ՏԱՅ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԱՆՎԱՒԵՐ ՀԱՄԱՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Թիւ 2 ընտրատարածքին մէջ Հ. Յ. Դ.ի պատգամաւորութեան թեկնածու Աղուան Վարդանեանի համաձայն, այդ ընտրատարածքին մէջ ընտրութիւնները անվաւեր համարելու իրաւական բոլոր հիմքերը կան: Խօսելով օրինախախտումներուն մասին՝ Վարդանեան ըսաւ, թէ ընտրատարածքի ցուցակներէն դուրս մնացած են 793 քաղաքացիներ, իսկ ցուցակներուն մէջ տեղ գտած են մեծ թիւով մահացածներ, անչափահասներ եւ գինուորներ. նաեւ՝ թէ տեղական իշխանութեան չատ մը ներկայացուցիչներ գանագան թեկնածուներու ի նպաստ քարոզչութիւն տարած են ընտրատարածքներուն մէջ: Վարդանեան նշեց նաեւ, թէ կաշառքները համատարած բնոյթ ստացած են ընտրութիւններու ընթացքին, ինչպէս նաեւ ԵԱՀԿի դիտորդներու ներկայութեամբ խուշտանգումի ենթարկուած են կարգ մը քաղաքացիներ:

Վարդանեանի համաձայն, խախտումներ արձանագրուած են նաեւ թեկնածուներու կողմէ, որոնցմէ մէկը սպառնալիքներով յարձակած է յանձնախումբի Նախագահին եւ անդամներուն վրայ՝ Կեդրոնական Ընտրական Յանձնախումբի անդամի ներկայութեան:

Այս խախտումները նշելով՝ Ադուան Վարդանեան կը հաւատայ, որ անոնք կանոնաւորէն ազդած են ընտրութիւններուն արդիւնքներուն վրայ:

ՍՈՒՔԻԱՍԵԱՆ ԿԸ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԻ «ՄԻԱՍՆՈՒԹԵԱՆ» ՀԵՏ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ԲԱՐԵԼԱՒՈՒՄ ՅԱՌԱՋԱԳՆԵԼՈՒ ՆՊԱՏԱԿՈՎ

«Միասնութիւն» դաշինքի թեկնածու Խաչատուր Սուքիասեան, որ ընտրութիւններու արդիւնքներուն համաձայն, համամասնական ցանկերու մէկ յաղթանակ արձանագրած է ընդդէմ նոյն ընտրատարածքի Հ. Յ. Դ.ի թեկնածու Ալվարդ Պետրոսեանի, վերջերս տուած հարցազրոյցի մը ընթացքին յայտնեց, թէ նախքան ընտրութիւնները ան արդէն յայտարարած է, թէ կը համագործակցի բոլոր այն ուժերուն հետ, որոնք պետութիւնը պիտի տանին գարգացման, կը գարգացնեն տնտեսութիւնը, կը բարձրացնեն բարեկեցութիւնը եւ կր լուծեն ընկերային հարցերը՝ ըլլան անոնք կուսակցութիւն թէ անհատ: Բացատրելով «Միասնութիւն» դաշինքին հետ իր համագործակցութիւնը՝ ան կ'ըսէ, թէ ասոր պատճառը այն է, թէ ինք քաղաքական եւ տնտեսական չատ մը գործիչներ կը ճանչնայ հոն, եւ թէ Ազգային ժողովին մէջ «Միասնութիւնը» ամէնէն մեծ ուժը կը ներկայացնէ: Ան կը համագործակցի «Միասնութեան» հետ, որովհետեւ կը կարծէ, թէ օրէնքներու ճշդումը եւ վաւերացումը Ազգային ժողովէն ներս, անոնց հետ չատ աւելի դիւրին պիտի ըլլայ, քան ուրիշ դաշինքներու հետ: Ան կ'աւելցնէ նաեւ, թէ կուսակցութիւններու դերը չ'ուզեր նուազեցնել, սակայն գիտէ, թէ այդ օրէնքներու գծով մասնագէտներ չատ կան, եւ ինք սերտօրէն պիտի համագործակցի անոնց հետ:

Ապա խօսելով ներքին տնտեսական վիճակի բարելաւման ծրագիրներու մասին՝ ան կ'ըսէ, թէ կը ծրագրեն արտասահմանեան ներդրողներու համար ստեղծել այնպիսի դաշտ, որ անոնք օրէնքներով պաշտպանուած ըլլան եւ Հայաստանի մէջ վրտահօրէն գործեն:

ՄԻՄ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ՉԵՂԵԱԼ ՀԱՄԱՐԵԼ ԹԻՒ 4 ԵՒ ԹԻՒ 6 ԸՆՏՐԱՏԱՐԱԾՔՆԵՐՈՒ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

«Սահմանադրական Իրաւունք» միութիւնը վերջերս հրապարակեց յայտարարութիւն մը, որուն մէջ կուսակցութիւնը իր երախտագիտութիւնը կը յայտնէ ՍիՄի եւ «Իրաւունք եւ միաբանութիւն» դաշինքի համախոհներուն՝ ընտրարշաւի կազմակերպման աջակցելու, եւ ընտրողներուն՝ իրենց ձայներով վստահութեան քուէ տալու համար:

Յայտարարութեան մէջ կը նշուի նաեւ ընտրութիւններու ընթացքին տեղի ունեցած ապօրինութիւններուն եւ կազմակերպական հարցերուն վերաբերեալ կուսակցութեան դժգոհութիւնները: Իշխանութիւններուն ուղղուած է պահանջ, որպէսզի այն մեծամասնական ընտրատարածքներուն մէջ, ուր ապօրինութիւնները ազդեցին ընտրութիւններու արդիւնքին վրայ, անոնք չեղեալ համարուին:

Երեւանի թիւ 4 եւ թիւ 6 ընտրատարածքներուն մէջ առաջադրուած համապատասխանաբար ՍիՄի նախագահ Հրանդ Խաչատրրեան եւ փոխնախագահ Հայկ Բաբուխանեան մայրաքաղաքի մարզային յանձնախումբէն պահանջած են չեղեալ համարել ընտրութիւնները այդ տարածքներուն մէջ՝ դիմումին կցելով տեղի ունեցած ապօրինութիւններու վերաբերեալ բոլոր արձանագրութիւնները ու փաստաթուղթերը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ ՊԷՏՔ Է ՃԱՆՉՆԱՅ ՅՈՅՆԵՐՈՒ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Հայաստանի խորհրդարանը պէտք է ընդունի թուրքերու կողմէ յոյներու ցեղասպանութիւնը դատապարտող փաստաթուղթ, մանաւանդ որ Յունաստանի խորհրդարանը արդէն ընդունած է 1915ի հայերու ցեղասպանութիւնը ճանչցող փաստաթուղթ: Այսպիսի առաջարկ ըրին Արտասահմանեան երկիրներու հետ մշակութային կապերու հայկական ընկերութեան (ԱՕԿԱՄ) Հայաստան-Յունաստան ընկերութեան անդամները, Յունիս 3ին տեղի ունեցած պոնտական յոյներու 1916ի ցեղասպանութեան տարելիցին նուիրուած ձեռնարկին ընթացքին:

Հանդիսութեան ընթացքին ելոյթ ունեցան Հայաստան-Յունաստան ընկերութեան նախագահ փրոֆ. Ալպէրթ Մտեփանեան եւ շարք մը անուանի պատմաբաններ, որոնց կարծիքով, Հայաստանի խորհրդարանը պէտք է քննարկէ այս հարցը:

Հրապարակելով Ազգային Ժողովի ներկայացուելիք դիմումին նախագիծը՝ փրոֆ. Յակոբ Յակոբեան յայտարարեց, որ Հայաստան, Յունաստան եւ քանի մը այլ երկիրներ պէտք է դիմեն ՄԱԿի անդամ երկիրներուն, որպէսզի անոնք եւս ճանչնան Պոնտոսի յոյներու ցեղասպանութիւնը, որուն զոհ գացին շուրջ 600 հազար յոյներ:

Ելոյթ ունեցաւ նաեւ Հայաստանի մէջ Յունաստանի արտակարգ եւ լիազօր դեսպան Զոքրաֆոս Փանայոթիս, որ անդրադարձաւ հայերու եւ յոյներու աւանդական բարեկամական կապերուն՝ մասնաւորապէս նշելով, որ ներկայ պայմաններուն մէջ առաւել եւս կարեւորութիւն կը ստանայ դարասկիզբին հայերու, յոյներու եւ Թուրքիոյ տարածքին մէջ բնակող այլ քրիստոնեաներու ցեղասպանութեան ճանաչման հարցը, առանց որուն, մարդկութիւնը չի կրնար առաջընթաց քայլ կատարել դէպի երրորդ հազարամեակ:

ՆԱԽԱԳԱՀԻ ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆՆԵՐ ՊԻՏԻ ՆՇԱՆԱԿՈՒԻՆ ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՔԱՂԱՔԱԳԷՏՆԵՐ

Յունիս 2ին Հայաստանի Դեմոկրատական կուսակցութեան նախագահ Արամ Սարգսեան Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահին ներկայացուց իր հրաժարականը՝ Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահի խորհրդականի պաշտօնէն ազատ արձակելու մասին:

Այս գծով նախագահի բանբեր Վահէ Գաբրիէլեան դիտել տուաւ, թէ նախագահի խորհրդականներու կազմը պիտի ձեւափոխուի եւ, ըստ Գաբրիէլեանի, այս մասին նախապէս յայտարարած է նախագահը: Գաբրիէլեան ըսաւ նաեւ, թէ այս փոփոխութենէն տեղեակ էին նախագահի ներկայի խորհրդականները՝ իրենց նշանակումի օրէն իսկ: Իբրեւ նախագահի խորհրդականներ՝ այսուհետեւ պիտի նշանակուին միայն գործով զբաղող մասնագէտներ եւ ոչ թէ քաղաքականութեան մէջ ներքաշուած մարդիկ, կ'ըսէ Գաբրիէլեան:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ ԿՐ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԻ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԵՐԳԻ «ՍԱՅԱԹ ՆՈՎԱ» ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄՐՑՈՅԹԸ

Հայաստանի Հանրապետութեան մշակոյթի, երիտասարդութեան հարցերու եւ մարմնամարզի նախարարութիւնը, «Մշակոյթի զարգացման բարեգործական հիմնադրամը», Յասմիկ եւ Վահագն Յովհաննիսեաններու հիմնադրամի հովանաւորութեամբ, կազմակերպած են լաւագոյն երգի «Սայաթ Նովա» ամէնամեայ համահայկական մրցոյթը, որուն նպատակն է խրախուսել ստեղծագործողները հայկական ժամանակակից երգեր ստեղծելու եւ ժողովրդական երգերը մշակելու համար:

Մրցանակներ սահմանուած են ազգային հայրենասիրական, քնարական, մանկական լաւագոյն նոր երգի (ժանրի ընտրութիւնը ազատ է) եւ ժողովրդական երգի լաւագոյն մշակման համար: Իւրաքանչիւր ժանրի մէջ սահմանուած է մէկական մրցանակ երգահանի (5000 ամ. տոլար), խօսքի հեղինակի (2000 ամ. տոլար) եւ լաւագոյն կատարման (2000 ամ. տոլար) համար պիտի տրուին նաեւ խրախուսական մրցանակներ: Իսկ ժողովրդական երգին լաւագոյն մշակման եւ կատարման համար պիտի շնորհուին մրցանակներ՝ 2000ական տոլար:

Մրցոյթը տեղի պիտի ունենայ երեք փուլով, եզրափակիչը՝ 2000 թուականի Մայիս 27ին, Երեւանի մէջ:

Մրցոյթի պայմաններու մանրամասնութիւններուն ծանօթանալու համար կարելի է գրել հետեւեալ Emailի հասցէին՝ NCA@ARM.R.AM

1700ԱՄԵԱԿ 1700ԱՄԵԱԿ

ՍՐԲԱԶԱՆ ՀԱՄԵՐԳ

(ՄԱԿԱՐ ԵԿՄԱԼԵԱՆ-ՊԱՏԱՐԱԳ)

Կազմակերպութեամբ

ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԵԱՆ 1700ԱՄԵԱԿԻ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻՆ

Հովանաւորութեամբ

Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

Կատարողութեամբ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ «ԳՈՒՍԱՆ» երգչախումբին եւ «ՀԱՅԱՍՏԱՆ» նուագախումբին

Ղեկավարութեամբ

ԵՐՈՒԱՆԴ ԵՐԿԱՆԵԱՆԻ

Տեղի կ'ունենայ Ուրբաթ, 11 Յունիս 1999, երեկոյեան ժամը 8ին, կաթողիկոսարանի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարին մէջ:

ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ

ԺԱՆՆԱ ԳԱԼՍՏԵԱՆ ԱՅՑԵԼԵՑ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՐԱԳՈՅՆ ՀԻՄՆԱՐԿԸ

1 Յունիս 1999ին, Համագգայինի Հայագիտական Բարեգրագոյն Հիմնարկ այցելեց արցախցի արուեստագիտուհի-ազատամարտիկ Ժաննա Գալըստեան:

Հայագիտականի ուսանողներուն եւ դասախոսներուն հետ իր ունեցած զրոյց - հանդիպումին ընթացքին Ժաննա Գալըստեան ներկայացուց Արցախի մշակութային, տնտեսական, ընկերային եւ կենցաղային այժմու պայմանները: Ան նաեւ պատմեց արցախեան վերջին տասնամեակն եւ այդ մարգն ներս իր ունեցած փորձառութենէն դրուագներ փոխանցեց Պէյրութէն, իբրեւ Սփիւռքի մէջ հայ անհատի կազմաւորման եւ դաստիարակութեան կեդրոնի, ստացած իր տպաւորութիւնները:

Ժաննա Գալստեան ուսանողներուն կոչ ուղղեց, թէ կուզ կարճ ժամանակով, մեկնելու Արցախ՝ իրենց մասնագիտութեան ճամբով օգտակար դառնալու համար իրենց հայրենակիցներուն:

Հ. Յ. Դ.Ն ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՂ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԿԸ ՐԱՆԴԻՊԻ ՓԱՍՕՔԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒՆ ՀԵՏ

Հինգշաբթի, 3 Յունիսին, Յունաստանի ՓԱՄՕՌԻՆԳԸ կերվարական կուսակցութեան կեդրոնական գրասենեակներուն մէջ, հանդիպում մը տեղի ունեցաւ ՓԱՄՕՌԻ ընդհանուր քարտուղար Հոսթաս Աքանտալիտիսի, անոր գործակիցներուն եւ Հ. Յ. Դ. պատուիրակութեանը մը միջեւ, որ կը բաղկանար Յունաստանի Կեդրոնական Կոմիտէի անդամ Գրիգոր Ներջէնեանէ եւ Հայ Դատի յանձնախումբի անդամներ Գրիգոր Ճանիկեանէ եւ Պօղոս Չոլաքեանէ:

Խօսակցութեան առանցքը կազմեցին՝ Հայաստանի ընտրութիւնները եւ քաղաքական իրավիճակը, Հ. Յ. Դ.ի եւ ՓԱՄՕՌԻ միջեւ արդէն իսկ գոյութիւն ունեցող գործակցութիւնը ընդլայնելու ապագայ քաղաքական հեռանկարները իրականացնելու հարցերը: Քննուեցաւ նաեւ Հայաստանի եւ Յունաստանի Ընկերվարական երկու կուսակցութիւններու միջեւ միջազգային շրջանակներէն ներս եւ յատկապէս Ընկերվարական Միջազգայնականի միջավայրէն ներս համագործակցութեան եզրերը:

ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ 240 ՄԻԼԻՈՆ ՏՈԼԱՐ ՊԻՏԻ ՏՐԱՄԱԴՐԷ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՆ

Ուրբաթ 4 Յունիսին, Հայաստան տուած այցելութեան աւարտին տուած մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին համաշխարհային դրամատուն նախագահ Ճէյմս Ուոլֆենսոն յայտարարեց, թէ դրամատունը մտադիր է յաջիկայ երեք տարիներու ընթացքին 240 միլիոն տոլար տրամադրել Հայաստանի: Նոյն օրը ան մեկնեցաւ Հայաստանէն եւ օդակայանին մէջ յայտարարեց, թէ իր Հայաստան այցելութիւնը «հիանալի» էր եւ «ես մեկնում եմ Հայաստանից լաւատեսութեան մեծ զգացումով: Ես կը վերադառնամ որքան հնարաւոր է շուտ, ես դարձայ քոնեաքի սիրահար»:

Մամլոյ ասուլիսի ընթացքին Ուոլֆենսոն ըսաւ, թէ գոհ է Հայաստանի մէջ դրամատան ծրագիրներու ընթացքէն՝ նշելով, թէ երկու տարի առաջ այդ գնահատականը «անրաւարար» էր:

Ան աւելցուց, թէ երեք նոր ծրագիրներու չուրջ համաձայնութիւն գոյացած է՝ ջրամբարներու ապահովութեան (30 միլիոն), փոխադրութեան նախագիծի (50 միլիոն) եւ դատական համակարգի բարեփոխումներուն (10 միլիոն): Ապագայ ծրագիրներուն մէջ ընդգրկուած են ուժանիւթի եւ ընկերային նշանակութեան հաստատութիւններ եւ այլն: Քննուած է նաեւ Երեւան-Թիֆլիս մայրուղիի վերակառուցման եւ Իրան-Հայաստան կապատարի ֆինանսաւորման հարցերը:

Յայտնենք, որ նախքան իր մեկնումը, Ուոլֆենսոն այցելեց Մի-Թեւնակարերդ եւ ծաղկեպսակ գետեղեց յուշահամալիրին: Իրեն նուէր տրուեցաւ օրինակ մը փրոֆ. Վահագն Տատրեանի «Հայոց Ցեղասպանութեան Պատմութիւնը» գիրքէն:

ԽՈՒՄԲ ՄԸ ԱՄԵՐԻԿԱՀԱՅԵՐ ՄԱՐԴԱՍԻՐԱԿԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԵԱՄԲ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ

Երկուշաբթի, 31 Մայիսին, Լեռնային Ղարաբաղի նախագահ Արկադի Ղուկասեան ընդունեց խումբ մը ամերիկահայ բարերարներ, որոնք մարդասիրական առաքելութեամբ Արցախ ժամանած էին: Խումբին մաս կը կազմեն նաեւ Հայ կրթական հիմնարկութեան վարչութեան անդամներ:

Այս հանդիպումը Ա. Ղուկասեանի վերջերս Ամերիկայի այցելութեան ընթացքին ունեցած տեսակցութիւններու արդիւնքն էր, որոնց լոյսին տակ հիւրերը Լեռնային Ղարաբաղի օգնելու որոշումներ տուած են:

Տէր եւ տիկին Թիւֆէնքեաններն ու Շիրվանեաններ պատրաստակամութիւն յայտնած են վերանորոգելու Մտեփանակերտի թիւ 3 եւ թիւ 4 դպրոցները, որոնց ծախսը կը հասնի աւելի քան 250 հազար տոլարի:

Հայ կրթական հիմնարկութեան վարչութիւնը որոշած է երկրի կրթական համակարգի կարիքներուն համար 40 հազար տոլար յատկացնել:

Նախագահ Ղուկասեան գոհունակութիւն յայտնեց հիւրերու անձնական նախաձեռնութիւններուն համար: Ան յայտնեց, թէ երկրին մէջ մարդասիրական ծրագիրներ կատարելու պատրաստակամութիւն յայտնած է նաեւ բարերար Լուիզ Սիմոն-Մանուկեան:

Հիւրերը չեչտեցին, թէ պիտի չարունակեն իրենց մասնակցութիւնը բերել Արցախի վերածնունդի աշխատանքներուն: Իսկ Շիրվանեան չեչտեց, թէ իրենց հիմնական նպատակը Սփիւռք-Արցախ կապերու ամրապնդման աջակցութիւնն է եւ յոյս յայտնեց, որ Սփիւռքի հայկական համայնքները կը հետեւին իրենց օրինակին:

ԼՕհի ՊԷՅՐՈՒԹԻ «ՄԵՂՐԻ» ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

ԱՆԴԱՄԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

Տեղի կ'ունենայ Ուրբաթ, 11 Յունիս 1999, կէսօրէ ետք ժամը 4ին, Համազգայինի «Կոմիտաս» մասնաճիւղի սրահին մէջ, Ն. Փ. Ճեմարանի դիմաց:

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԸ ՏԱՐԵՑ ՍԵՐՈՒՆԴԻՆ ՀԵՏ

Մերերու միջագգային տարուան (1999) առիթով Ագգային առաջնորդարանի ընկերային յանձնախումբը, աջակցութեամբ Լիբանանի Եկեղեցիներու Եկեղեցասէր Տիկնանց յանձնախումբերուն, միօրեայ պտոյտ մը կազմակերպեց դէպի Պիքֆայա, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան դպրեվանքը, խմբելով եկեղեցիներու տիկնանց յանձնախումբերու եւ աղքատախնամի խնամատարութիւնը վայելող քառասուն ծերունիները:

Կէսօրէ առաջ հասնելով դպրեվանք՝ ծերունիները հիւրասիրուեցան նախաճաշով, որմէ ետք դպրեվանքի սաները հանդէս եկան եկեղեցական երգերով եւ չարականներով:

Դպրեվանքի սեղանատան մէջ տեղի ունեցած ճաշին ընթացքին ընկերային յանձնախումբի անունով ծերերուն ողջոյնի խօսք ուղղեց Նելլի Վէքիլեան, որ կատարուած նախաձեռնութիւնը նկատեց որպէս երախտագիտութեան փոքր արարք մը՝ այն մարդիկներուն եւ պաշիկներուն նկատմամբ, որոնք իրենց երիտասարդ տարիքին աշխատեցան ու տքնեցան, սիրեցին ագգն ու եկեղեցին, պաշտեցին ընտանիքը եւ յարգեցին իրենց ծնողները ու մեծերը:

Մթնոլորտը խանդավառեց Սեդօ Պաղտասարեան իր նուագախումբով: Ելոյթ ունեցան նաեւ ծերունիները՝ երգերով ու արտասանութիւններով:

Խօսք առաւ նաեւ Լիբանանի թեմի առաջնորդ Գեղամ Մ. վրդ. Խաչերեան: Ան ողջունեց ծերունիները՝ չէչտելով, որ անոնք տակաւին կրնան օգտակար ըլլալ երիտասարդ սերունդին՝ իբրեւ երէց սերունդի ներկայացուցիչներ:

Կէսօրէ ետք խումբը առիթ ունեցաւ հանդիպելու դպրեվանքի սաներուն հետ:

Օրուան աւարտին, ընկերային յանձնախումբը իւրաքանչիւր ծերունիի տուաւ նուէրի ծրար մը եւ մէկական մեխակ՝ իրրեւ արտայայտութիւն երիտասարդ սերունդին սիրոյն եւ յարգանքին՝ տարեց սերունդին հանդէպ:

ԵՐԱԽՏԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ՎԿԱՅԱԳԻՐՆԵՐՈՒ ԲԱՇԽՈՒՄ

Կիրակի, 30 Մայիս 1999ին, Սահակեան - Լ. Մկրտիչեան քոլէճի ուսուցչական կազմը, աշակերտութիւնն ու ծնողներ քոլէճի տնօրէն Յակոբ Կէրկէրեանի առաջնորդութեամբ ներկայ գտնուեցան Ս. Նշան Մայր

եկեղեցւոյ կիրակնօրեայ արարողութեան, ուր պատարագեց Լիբանանի հայոց թեմի առաջնորդը: Պատարագի աւարտին եկեղեցւոյ մեծ դահլիճին մէջ քոլէճի անձնակազմը ունկնդրեց առաջնորդին երախտագիտութեան տարուան հետ կապուած խօսքը:

Հինգ յաջորդական ամիսներ հայկական կրթական հաստատութիւններէն ներս ուսուցիչները աշակերտներուն մօտ քարոզչական աշխատանք պէտք է տանէին երախտագիտութեան ըմբռնումը ամրապնդելու համար: Գործնականօրէն այս սկզբունքը կիրարկած 27 աշակերտ-աշակերտուհիներ, տնօրէնին եւ առաջնորդին կողմէ վկայականագիրներ ստացան: Առաջնորդը բարձր գնահատեց կրթական մշակները, որոնք պարտաճանաչօրէն եւ հետեւողական աշխատանք տարին այս ուղղութեամբ:

Ապա ան հրաւիրեց տնօրէն Յակոբ Կէրկէրեանը՝ քոլէճի խօսքը փոխանցելու ներկաներուն: Յ. Կէրկէրեան մաղթեց, որ նմանատիպ բարոյադաստիարակչական ձեռնարկներ յաճախ մշակուին եւ շնորհակալութիւն յայտնեց առաջնորդին եւ յաջողութիւն մաղթեց անոր:

Տնօրէնը շնորհակալութիւն յայտնեց նաեւ Ուսումնական Խորհուրդի գործավար Մարալ Աթթոյեանին, որ առաջնորդարանին եւ կրթական հաստատութիւններու միջեւ շինիչ յարաբերութիւններ կը ստեղծէ:

Քոլէճի աշակերտութեան անունով շնորհակալական խօսք արտասանեց 9րդ դասարանի աշակերտուհի Նորա Ղըշքէլէքեան, իսկ որպէս ծնողք եւ ուսուցիչ՝ երախտագիտութեան խօսք փոխանցեց Արփի Ատալեան:

ԵՐՐՈՐԴ ԽՈՐՀՐԴԱՐՄԱՆ. ՈՒԺԵՐԻ ՅԱՐԱԲԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ՅՕԳՈՒՏՍ ՌՈՒՍ — ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԴԱՇԻՆՔԻ

Խորհրդարանական ընտրութիւնների արդիւնքները ցոյց են տալիս, որ Հայաստանի արտաքին քաղաքականութեան մէջ կողմնորոշումների արմատական փոփոխութիւններ առաջիկայում տեղի չեն ունենայ: Խմբակցութիւն ձեւաւորելու հնարաւորութիւն ունեցող կուսակցութիւնների արտաքին կողմնորոշումները կը լինեն Ռուսաստանի հետ ռազմավարական դաշինքը սերտացնելու օգտին:

Հայաստանում անցկացուող խորհրդարանական ընտրութիւնները, անկասկած, իրենց նշանակութիւնն ունէին նաեւ պետութեան արտաքին քաղաքական կողմնորոշումների հնարաւոր փոփոխութիւնների առումով:

Համաշխարհային եւ շրջանային վերջին իրադարձութիւնների խորապատկերի վրայ Անդրկովկասի դերը Արեւմուտքի եւ Ռուսաստանի իրար հակասող ռազմավարական շահերի տեսանկիւնից գնալով աւելի է կարեւորւում: Անդրկովկասեան երեք հանրապետութիւններից երկուսը Վրաստանն ու Ազրպէյճանը դրսեւորում են բաւական ուղեգիծ արեւմտամէտ կողմնորոշում, չեն մասնակցում ԱՊՀի հաւաքական անվտանգութեան պայմանագրին եւ գնալով աւելի բացասական դիրքորոշումներ են արտայայտում Համագործակցութեան հետագայ հեռանկարների վերաբերեալ: Ասել է, թէ Արեւմուտքին յաջողուել է քաղաքական եւ ֆինանսական զօրեղ ազդեցութեան հասնել այս հանրապետութիւններում: Ռուսաստանը այդ համատրոյթում աւելի քան շահագրգռուած է Հայաստանի հետ դաշինքի միջոցով Անդրկովկասում իր դիրքերն ամրապնդելու մէջ:

Կարելի է, թերեւս արձանագրել, որ խորհրդարանական ընտրութիւններում Ռուսաստանի հետ ռազմավարական դաշինքի ջատագով կամ առնուազն կողմնակից ուժերը մեծամասնութիւն կը կազմեն ապագայ խորհրդարանում:

Մոսկուայում կարող են աւելի քան բաւարարուած լինել ընտրութիւնների արդիւնքներով: Պատահական չէ, որ ԱՊՀի խորհրդարանական դիտորդների խումբը կոշտ գնահատականներ չտուեց տեղի ունեցած իրաւախախտումներին, գնահատելով դրանք իբրեւ սովորական երեւոյթ յետխորհրդային տարածքում ժողովրդավարութեան աւանդոյթները նոր ձեւաւորող երկրների համար:

Խորհրդարանական ամենամեծ խմբակցութիւնը «Միասնութիւն» դաշինքը, իր երկու կուսակցութիւններով, անկասկած, ռուսամէտ է, հաշուի առնելով Վազգէն Սարգսեանի սերտ յարաբերութիւնները ռուսական ռազմական գերատեսչութիւնների ղեկավարների եւ Կարէն Դեմիրճեանի լայն կապերը Մոսկուայում որոշ դիրքեր ունեցող նախկին կուսակցական վերնախաւի հետ:

Նոյնը եւ աւելին կարելի է ասել Համայնավար կուսակցութեան մասին, որն այսօր հանդէս է գալիս Ռուսաստան - Պիելոռուսիա միութեանը Հայաստանի անդամակցութեան օգտին եւ ամուր կապեր ունի ռուս համայնավարների հետ: Այն, որ Համայնավար կուսակցութեան, հաւանաբար, կ՚ունենայ թուով երկրորդ խմբակցութիւնը խորհրդարանում, թերեւս արդիւնք է ոչ միայն կուսակցութեան վարկանիշի, այլեւ ռուսական քաղաքական շրջանակներից ունեցած բաւական լուրջ աջակցութեան:

Դաշնակցութիւնն իր շրջանային գործունէութեան մէջ աւանդաբար կողմնորոշուել է դէպի ռուս-իրանական առանցք եւ համագործակցութեան հեռանկարային պայմանագիր ունի Մոսկուայի քաղաքապետ Եուրի Լուժքովի կողմից գլխաւորուող «Օթեչեսթվօ» շարժման հետ:

«Իրաւունք եւ միաբանութիւն» դաշինքի յաջողութիւնը եւս կարելի է համարել ռուսական կողմնորոշման դրսեւորումներից մէկը: Գաղտնիք չէ, որ Լեռնային Ղարաբաղի պաշտպանութեան նախարարը անթաքոյց համակրանքն էր տածում այս դաշինքի նկատմամբ, իսկ արտաքին աշխարհը եւ յատկապէս Ռուսաստանը միշտ էլ կարեւորել է ուժային կառոյցների դերը ինչպէս Հայաստանում, այնպէս էլ Արցախում:

Փաստօրէն, ազատական եւ Արեւմուտքի համար առաւելագոյնս ընդունելի քաղաքական ուժերից միայն ԱԺՄՆ է յաւակնում յաղթահարել 5 տոկոսի սահմանագիծը, սակայն, ըստ կանխատեսումների, նրանց ներկայութիւնը խորհրդարանում շատ մեծ չի լինելու:

Այսպիսով, ընտրութիւնների արդիւնքում խորհրդարանում ձեւաւորուող ուժերի յարաբերակցութիւնը ցոյց է տալիս, որ Հայաստանի արտաքին քաղաքական կողմնորոշումներում առնուազն խորհրդարանական գործօնը աշխատելու է Ռուսաստանի հետ յարաբերութիւնների սերտացման օգտին:

ՎԱՀԱՆ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

«Հայոց Աշխարհ»

ՅՈՒՆԱՀԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ՏՕՆԵՑ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ Ա. ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ 81ԱՄԵԱԿԸ

Յունաստանի մէջ, Հայաստանի Ա. Հանրապետութեան 81ամեակի ոգեկոչման հանդիսութիւնը տեղի ունեցաւ Կիրակի, 30 Մայիս 1999ի երեկոյեան ժամը 7:30ին, Փիրէայի Քաղաքապետարանի թատրոնին մէջ: Հանդիսութեան ներկայ էին Ազգային վարչութիւնը, կրօնական դասը, Հայ Աւետարանական եկեղեցւոյ վերապատուելի Վիգէն Չոլաքեան, Հ. Յ. Դ. Յունաստանի Կեդրոնական Կոմիտէի ներկայացուցիչը, ՌԱԿի ներկայացուցիչը, միութեանց եւ կազմակերպութեանց ներկայացուցիչներ եւ հոծ բազմութիւն:

Թատրոնի մուտքին Հ. Մ. Ը. Մ.ական արիներ եւ արենուշներ պատուի կեցած էին: Հանդիսութիւնը սկսաւ Յունաստանի եւ Հայաստանի քայլերգներով:

Հանդիսութեան բացումը կատարեց օրուան հանդիսավար Յովիկ Պապօղլեան, որ հրաւիրեց ժողովուրդը մէկ վայրկեան յոտնկայս լռութեամբ յարգելու յիշատակը 1918 Մայիս 28ի Հայաստանի անկախութեան եւ ազատութեան համար ինկած նահատակներուն, ապա իր բացման խօսքով ներկայացուց Հայաստանի կացութիւնը Մայիս 28ի նախօրեակին եւ շեշտեց, թէ հայութեան առջեւ մնացած էր միայն մէկ ճամբայ դիմադրել քուրքին: Ան վեր առաւ Արամ Մանուկեանի դերակատարութիւնը եւ նշեց, թէ Ղարաքիլիսէի, Բաշ Ապարանի եւ Սարդարապատի ռազմաճակատները վկաները հանդիսացան հայկական բանակի հերոսութեան:

Հակառակ Հայաստանի խորհրդայնացումին, նշեց հանդիսավարը, հայութեան մէջ վառ մնաց անկախ հայրենիք ունենալու իղձը եւ պայքարելու ու հայօրէն ապրելու կամքը եւ աւելցուց, թէ հայութեան յաղթանակի գրաւականը իր միասնութեան մէջն է:

Ապա ան ընթերցեց Յունաստանի մէջ Հայաստանի Հանրապետութեան դեսպան Արման Կիրակոսեանի ողջոյնի խօսքը, ուր կ՚ըսուէր:

«Հայոց պետականութեան վերականգնման եւ Հայաստանի Ա. Հանրապետութեան հռչակման 81րդ տարեդարձի շեմին մենք լիայոյս ենք, որ ազգային պետականութեան ամուր հիմքերից վերածած, հզօր եւ բարգաւաճ Հայաստանը, կը դառնայ աշխարհասփիւռ հայութեան նուիրական բնօրրանը»:

Համազգայինի «Յակոբ Փափազեան» երգչախումբը յաջորդաբար մեկնաբանեց *«Գովք Հայաստանի»* եւ *«Դերիկօ եւ Ջան Մարալ»* երգերը:

Յունահայոց Ազգային վարչութեան ողջոյնի խօսքը փոխանցեց Վահէ Աւետիսեան: Ան առաջին հերթին ուրախութիւն յայտնեց, թէ Մայիս 28ի տարեդարձը այլեւս կը տօնուի նաեւ Հայաստանի մէջ համաժողովրդային մասնակցութեամբ, պետական մակարդակով եւ միասնական ոգիով: Սփիւռքի մէջ անցնող աւելի քան եօթանասուն տարիներուն, ըսաւ ան, Հ. Յ. Դաշնակցութիւնն էր, որ հաւատարիմ մընաց Եռագոյն դրօշին, անմեռ պահեց Հայաստանի ազատութեան եւ անկախութեան գաղափարները եւ սերունդներ պատրաստեց այդ ոգիով, իսկ հիմա Մայիս 28ի խորհրդանիշները՝ զինանշան, դրօշ, քայլերգ, վերանկախացած Հայաստանի սեփականութիւնը դարձած են:

Ան աւելցուց, թէ նոյնպէս Սարդարապատի ոգիով էր, որ կերտուեցան արցախեան յաղթանակները:

Եւ համոզում յայտնեց, թէ Սփիւռքը դեր ունի կատարելիք Հայաստանի տնտեսական եւ քաղաքական կեանքի բնագաւառներուն մէջ:

Հ. Յ. Դ. Երիտասարդական Միութեան խօսքը ներկայացուց Փէկի Աղապապեան, որ ըսաւ, թէ Հայաստանի Ա. Հանրապետութիւնը հակառակ իր դիմագրաւած դժուարութիւններուն եւ երկար կեանք չունենալուն, դարձաւ հայութեան գոյատեւման խարիսխը:

Հ. Յ. Դ. Երիտասարդականի անունով արտայայտուող ընկերուհին իր խօսքը եզրափակեց հաստատելով, որ երիտասարդ սերունդը ժառանգորդն է Մայիս 28ի կտակին եւ հաւատարիմ պիտի մնայ անոր:

Օրուան բանախօս Արա Մանկոյեան, անդրադարձաւ գրական զարթօնքի դերակատարութեան, արժեւորեց հայկական յեղափոխութեան նպաստը՝ ստրուկ հայը պահանջատէր հայու վերածելու տեսակէտէն, ընդհանուր պատկեր մը տուաւ 1917-1918 տարիներու հայութեան կացութեան եւ ընդգծեց, թէ այդ դժուարին պատմական պահու պատասխանատուութիւնը իր վրայ վերցուց Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը, որուն դերը մեծ եղաւ Մայիս 28ը կերտելու իմաստով, թէեւ Դաշնակցութիւնը երբեք այդ մէկը չի նկատեր իր մենաշնորհը, այլեւ կը շեշտէ այդ յաղթանակին համաժողովրդային բնոյթը:

Բանախօսը յատկապէս նկատել տուաւ, թէ Մայիս 28ի յաղթանակին կարեւորութիւնը կը կայանայ վեց հարիւր տարիներ ետք հայ ժողովուրդը անկախ պետականութեամբ օժտելու մէջ:

Բանախօսը շեշտեց նաեւ, որ առանց Ղարաբաղի անկախութեան, Հայաստանի անվտանգ գոյութիւնը խնդրոյ առարկայ կը դառնայ:

Ան զուգահեռ մը գծեց Քոսովոյի հարցի նկատմամբ մեծ ուժերու ցուցաբերած բարեացակամ վերաբերմունքին եւ 1915էն 1918 հայութեան նկատմամբ ցուցաբեր-

Շար.ը՝ էջ 8

ՑՈՒՑԱԿԱՅԻՆ ՇԵՂՈՒՄ

Տեղամասային ընտրական յանձնախումբի անդամ Վ. Յարութիւնեան կը մանրամասնէ Հայաստանի Ազգային ժողովի ընտրութիւններուն ընտրացուցակներուն մէջ տեղ գտած անճշդութիւններուն եւ այս գծով օրինական տրամադրութիւններուն անհեթեթ բնոյթը:

Արդէն շատ է խօսուել ու գրուել ընտրացուցակների խայտառակ վիճակի մասին: Սակայն, չգիտես ինչու, գրեթէ ուշադրութիւն չի դարձուում ընտրական օրէնքի մի շարք անհեթեթ դրոյթներին:

Իսկ ժամանակաւորապէս օրէնքի պահանջներին պարզապէս անհնար է խուսափել քէկուզ հետեւեալ հարցերից.

1. Նախ ինչո՞ւ պէտք է քաղաքացին նախօրօք ճշդի իր անունը ցուցակներում: Ընտրողը առաւօտեան ժամը 8:00ից մինչեւ 20:00ին իր համար յարմար ժամին պէտք է ուղղակի գնայ ընտրութեան, չկասկածելով անգամ, որ իր սահմանադրական իրաւունքը կարող է ոտնձգութեան ենթարկուել:

2. Ինչո՞ւ դատարանի միջոցով պէտք է հաստատուէր ընտրողի իրաւունքը, երբ նա իր անունը չի գտնում ցուցակում: Բացի այդ, չէ՞ որ ամէն գիւղում դատարան չկայ: Այդ դէպքում, ի՞նչպէս գնար եղեգնաձորի դատարան, ասենք 40 քմ. հեռու գտնուող Խաչիկ գիւղի ընտրողը կամ Գորիսից 45 քմ. հեռաւորութեան վրայ գտնուող Խոզնաւոր գիւղի բնակիչը:

Լինելով տեղամասային յանձնաժողովի անդամ կարող եմ վկայել, որ ցուցակային ճահճի գարշահոտութիւնը սկսեց իրեն զգացնել տալ առաջին իսկ րոպէներից: Սխալները տարաբնոյթ ու զանգուածային էին: Ընտրութեան օրուան նախորդող երկու օրերին տողերիս հեղինակի տեղամասում ցուցակներում յայտնաբերուել էին ընտրողների 55 կրկնութիւններ, մի քանի մահացածների անուններ, մօտ 12 հասցէների սխալ գրանցումներ, ինչպէս նաեւ մի շարք անուն ազգանունների եւ ծննդեան թուերի սխալներ եւ աղաւաղումներ: Ցուցակներում չէին գրանցուել մօտ 130 քաղաքացիներ (միայն ներկայացածների հաշուարկով), որոնցից միայն 33ը կարողացան քուէաթերթիկներ ստանալ դատարանի վճիռը ներկայացնելուց յետոյ: Ի դէպ, վերջիններիս թւում էր նաեւ Լիւտմիլա Յարութիւնեանը: Ահա ցուցակների իրական ախտաբանութիւնը եւ նրանից բխող բոլոր հանգամանքները:

Պատգամաւորութեան թեկնածուներից եւ կուսակցական գործիչներից շատերը ցուցակային դաւադրութիւնը ընդունում են մի տեսակ երեւոյթից կտրուած ձեւով, բնութագրելով տեղի ունեցածը առաջին հերթին որպէս իրենց կուսակցութեան կամ իրենց դէմ կատարուած միտումնաւոր, նպատակաուղղուած յանցագործութիւն: Անշուշտ, ճիշդ չի լինի համաձայնել նման մտքի հետ: Սակայն անվերապահօրէն ճիշդ է «միտումնաւոր» եւ «նպատակաուղղուած» բառերի օգտագործումը: Քանզի կեղծիքները նախեւառաջ ուղղուած էին ժողովրդի դէմ: Նախնական ցուցակների ճշդման գործում հետեւողական աշխատանքներ էին կատարել ԱԺՄՆ, Հ. Յ. Դ.ն, ԱԻՄը, միւս կուսակցութիւնները, որոնց ուղղումները հիմնականում հաշուի չեն առնուել: «Միասնութեանը» ոչինչ չէր հետաքրքրում:

Իւրաքանչիւր ընտրութիւն վիթխարի ընկերաբանական փորձ է նաեւ, ինչպէս բոլոր բնական եւ ճշգրիտ գիտութիւններում կատարուող փորձարկումները: Այդպիսի փորձերում թոյլատրւում է 3-5 տոկոսի սխալ կամ շեղումներ: 5 տոկոսից աւելի սխալների դէպքում փորձարկումը չի համարւում արժանահաւատ եւ խոտանւում է: Այս ընտրութիւններում ցուցակային սխալները կազմում են 20-30 տոկոս, ուստի այն լիակատար ձախողուած է եւ ենթակայ խոտանման:

ՎԵԱՉԵՍԼԱՒ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

«Հայոց Աշխարհ»

ՄԵԾԱՄԱՍՆԱԿԱՆ ԽԱՅՏԱՌԱԿՈՒԹԻՒՆ

*«Հայոց Աշխարհ»*ի յօդուածագիրը կը մեկնաբանէ Հայաստանի նոր խորհրդարանի հետագայ գործելաձեւի նախատեսելի ձեւերը՝ հիմնուելով այն իրողութեան վրայ, որ Ազգային ժողովի պատգամաւորներուն մէջ բաւական տեղ գրաւած են օրէնսդրական գործունէութեան առումով անտեղեակ եւ ոչ արհեստավարժ անհատներ:

Մեծամասնական ընտրակարգով Ազգային ժողով անցած 75 պատգամաւորներէն նախնական ցանկը, որը հրապարակել է Կեդրոնական Ընտրական Յանձնախումբի կողմից, մեզ յուշում է այն մասին, որ Մայիսի 30ին պարզապէս տեղի են ունեցել նշանակումներ եւ պատգամաւորական տեղերի առք ու վաճառք, որի վրայ ծախսուել են միլիոնաւոր տոլարներ: Նշանակումների մեքանիզմը նոյնպէս յայտնի է՝ իշխանութեան կողմից հովանաւորուող փողատէրերին ու թաղային հեղինակութիւններին տրուել է բացարձակ արտօնութիւն՝ գնել պատգամաւորական տեղերը՝ անպատիժ կերպով դիմելով կեղծիքների, կաշառքի ու խաբեբայութեան: Արդիւնքում, մեծամասնական ընտրակարգով «ընտրուել է» աւելի հակամտաւորական ու քրէականացուած կազմ, քան նոյնիսկ չարաբաստիկ 1995 թուականին:

Դատելով 75 մեծամասնական տեղերի բաշխման ցանկից՝ կարելի է միանշանակօրէն եզրակացնել, որ մօտակայ 4 տարիների ընթացքում նոյնպէս մենք չենք ունենալու արհեստավարժ խորհրդարան, որովհետեւ այդ տեղերը հիմնականում գրաւեցրել են.

ա) 16 թաղապետ, փոխ մարզպետ, քաղաքապետ, գիւղապետ եւ թաղապետարանի անդամ,

բ) 31 գործարանի կամ փակ, սահմանափակ պատասխանատուութեամբ, բաց եւ այլ բաժնետիրական ընկերութիւնների տնօրէններ, դրամատուներու տնօրէններ ու այլ ձեռնարկատէրեր, որոնք կազմում են հանրապետութեան գրեթէ բոլոր չատ թէ քիչ չահութաբեր ձեռնարկութիւնների ղեկավարութիւնը՝ սկրսած «Սիլ կոնցեռնից» մինչեւ հացի գործարաններն ու այրաղացները,

գ) 1 տասնեակից աւելի թաղային հեղինակութիւններ, որոնց մի մասը գործարար է, միւս մասը՝ պաշտօնեայ կամ գործագուրկ՝ իրենց մականուններով եւ թաղային «հեղինակութեան» բնորոշ միւս յատկանիշներով,

դ) չահութաբեր պետական պաշտօնների, պետական վարչութիւնների ղեկավարներ ու պատասխանատուներ:

Թէ ի՛նչ են անելու խորհրդարանում մեծամասնական տեղերի մօտ կէսը գրաւեցրած գործարանների տնօրէնները եւ ի՞նչպէս են նրանք աշխատելու՝ չկտրելով իրենց ձեռնարկութիւններից,- դա միայն սատանան գիտի: Մակայն առաւել գաւեշտականը կուսակցութիւնների առաջին դէմքերի, եւ այլ հեղինակաւոր գործիչների ու թաղային հեղինակութիւնների

ԳԷՈՐԳ ԽՈՒԴԻՆԵԱՆ

Շար.ը՝ էջ 8

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐ

ԻՐԱՔԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԱՂԹՕՃԱԽԻՆ ՎԵՐԱԾԱՂԿՈՒՄԸ ԵՒ ԲԱՐԳԱՒԱՃՈՒՄԸ ԺԹ. ԴԱՐՈՒՆ

Իրաքի հայկական հին գաղութը դարեր շարունակ բարգաւաճման, տկարացման, տեղէ տեղ փոխադրութեան տարբեր հանգրուաններէ անցնելէ ետք կրնայ հասնի մինչեւ ԺԹ. դար, երբ պարբերաբար կրկնուող համաճարակները գոհ գնաց հայութեան մէկ կարեւոր մասը, իսկ շատեր ալ հեռացան եւ տարբեր վայրեր ապաստանեցան:

Գաղթօճախը այնուհետեւ վերակենդանացաւ ԺԹ. դարու կէսերուն սկրսած գաղթականական նոր հոսանքներով. կառուցեցան եկեղեցիներ, դըպրոց, հիմնուեցաւ մամուլ եւ այլն: Բայց այնուհետեւ թրքական կառավարութեան չղթայազերծած կեղեքումներուն պատճառով մեծապէս տուժեց հայութիւնը, եւ շատեր գաղթեցին դէպի Եւրոպա, Հնդկաստան, Պարսկաստան եւ այլ երկիրներ:

ԻՐԱՔԱՀԱՅՈՒԹԻՒՆԸ՝ 1831Ի ՄԵԾ ՀԱՄԱՃԱՐԱԿԷՆ ԵՏՔ

Իրաքահայ գաղթօճախը, որ բարգաւաճման բուռն ժամանակաշրջան մը բոլորած էր ԺԷ. - ԺԸ. դարերուն, նոյն դարու վերջաւորութեան սկսած համաճարակներուն մեծ թիւով գոհեր տուաւ եւ սկսաւ տկարանալ, իսկ 1831ի համաճարակը ամէնէն մեծ հարուածը տուաւ գաղութին. շատեր մահացան, իսկ ողջ մնացողները չատեր ալ տարբեր վայրեր գաղթեցին:

Այս ժամանակ սուլթան Մահմուտ Բ. աչխատելով վերջ տալ կայսրութեան նահանգներուն եւ անոնց կառավարիչներուն ինքնիշխան գոյավիճակին, 1831ին նոր կառավարիչ մը պաղտատ դրկեց: Նոր վալիին առաջին գործը եղաւ պետութեան հեղինակութիւնը գօրացնել, կազմակերպեց տեղական իշխանութեան մարմիններ, արաբ եւ քիւրտ ցեղախումբերուն ինքնիշխան գոյավիճակը սկսաւ հակակշիռի ենթարկել եւ Քարպալայի ու Նաճաֆի չիի բարձրաստիճան հոգեւորականներուն վայելած անսահմանափակ իշխանութիւնը նուազեցուց:

Այնուհետեւ ենիչէրիներուն գինուորական կազմակերպութիւնները վերակազմուեցան եւ նոր ուժերով ստուարանալով Իրաք դրկուեցան (ենիչէրիներուն լուծարքէն ետք անոնք օսմանեան վեցերորդ բանակը կազմեցին), որմէ ետք իրաքցի երեւելի ընտանիքներու գաւակներ օսմանեան բանակին մէջ գինուորական ծառայութեան մտան:

Այս պայմաններուն տակ Իրաք սկսաւ գարգանալ. 1835ին առաջին անգամ ըլլալով Եփրատի եւ Տիգրիսի վրայ սկսաւ շոգենաւ բանիլ, եւ առանձին ընկերութիւն կազմուեցաւ Պասրայէն Պաղտատ նաւային երթեւեկի ծառայութիւնը կանոնաւորելու համար:

Այս ժամանակ զօրացան կաթոլիկ եւ բողոքական (ինչպէս նաեւ հրէական) միսիոնարութիւնները, որոնք կեդրոններ եւ դրպրոցներ բացին ու եկեղեցիներ կառուցեցին տարբեր քաղաքներու ու չրջաններու մէջ եւ սկսան համայնքներ կազմել տեղացի քրիստոնեաներէն. արդէն կաթոլիկ միսիոնարներ ԺԷ-ԺԸ դարերէն ի վեր թափանցած էին իրաքահայութեան մէջ եւ փոքրիկ համայնք մը կազմած էին: Իրաքի հայ կաթողիկէ Մայր Վերափոխման եկեղեցին կառուցուած է 1844ին, Պաղտատի կեդրոնական Ռաս Քարիա թաղամասին մէջ:

Այդ տարիներուն սկսաւ վերակենդանանալ իրաքահայ հին գաղութը, երբ Հայաստանի տարբեր գաւառներէ ու Պարսկաստանէն հայեր սկսան Պաղտատ, Պասրա եւ այլ քաղաքներ գաղթել, գլխաւորարար գործ գտնելու նպատակով:

Այս ժամանակ, 1843ին Հնդկաստանէն գաղթելով Պաղտատ հաստատուեցան Թադէոսեան եղբայրները. անոնցմէ Գէորգ եւ Յովհաննէս նոյն տարին իսկ բրիտանական հիւպատոսարանին մէջ քարտուղարի պաշտօն ստանձնեցին, իսկ 1845էն ետք պաշտօնավարեցին Յակոբ եւ Գաբրիէլ: Այնուհետեւ Թադէոսեան ընտանիքը նշանաւոր եւ ազդեցիկ դարձաւ Պաղտատի մէջ եւ «դպիրներու տուն» (պէյթ էլ քիթապ) անունով ճանչցուեցաւ:

Յիշենք, որ գաղթօճախը փոքրիկ ըլլալով իրաքահայերը ժամանակին պատուիրակութիւն ղրկած էին Էջմիածին եւ խնդրած, որ նկատի ունենալով հայութեան փոքրաթիւ ըլլալու իրողութիւնը եւ երկրին իսլամական դիմագիծը, արտօնութիւն տրուի իրենց մօտիկ ազգականներու միջեւ ամուսնութիւններ կատարելու՝ պահպանելու համար իրենց ինքնութիւնը. կ'ըսուի, որ այս իմաստով յատուկ կոնդակ մը ղրկուած է Էջմիածինէն, որ սակայն մինչեւ հիմա անգտանելի կը մնայ:

ՊԱՂՏԱՏԻ ՀԱՄԱՅՆՔԸ ԵՒ ԹԵՄԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆԸ

Իրաքահայ գաղութը այսպէսով վերակենդանանալով ԺԹ. դարու կէսերուն տարածուեցաւ տարբեր քաղաքներու եւ գլխաւորարար Պաղտատի մէջ: Այս ժամանակ Պաղտատի հայ համայնքը բաւական ստուարացաւ եւ տարբեր թաղերու եւ մինչեւ հարաւային Շորճա արուարձանային գօտիին մէջ տարածուեցաւ:

Երբ հայութեան թիւը այսպէսով բազմացաւ, կարիք զգացուեցաւ հոգեւոր կեանքի կազմակերպման: Պաղտատի մէջ արդէն կար Ս. Աստուածածին եկեղեցին, որ կառուցուած էր 1640ական տարիներուն: Հետագային, սակայն, քաղաքական անկայունութեանց, հայ գաղութի տկարացման եւ անիշխանութեանց ժամանակաշրջանին աստրեստանցիներ (Նեստորականներ) գրաւեցին եկեղեցին եւ ամբողջ դար մը իրենց պահեցին. բայց հետագային Մայր Աթոռի նուիրակ Մարտիրոս արքեպիսկոպոս ղրկուեցաւ Պաղտատ. ան ստուգելէ ետք, որ եկեղեցին հայոց պատկանած է, դատ բացաւ աչուրիներուն դէմ: Դատարանին որոշումով եկեղեցւոյ ներսն ու դուրսը փորուեցան եւ երբ երեւան ելան եկեղեցւոյ հայոց սեփականութիւնը հաստատող արձանագրութիւններ, դատարանը սրբավայրը հայերուն վերադարձուց:

Մինչեւ ԺԹ. դարու կէսերը Իրաքի հայ համայնքները Նոր Ջուղայի Ս. Ամենափրկիչ վանքին կապուած էին եւ անոր ենթակայ հոգեւոր հովուութիւն կը կազմէին: Իրաքահայոց հոգեւոր հովիւը, որ Պարսկաստանէն ղրկուած հոգեւորական մը կ'ըլլար, Նոր Ջուղայի առաջնորդը կը նշանակէր կաթողիկոսին համամտութիւնը ստանալէ ետք: Կացութիւնը այսպէս չարունակուեցաւ մինչեւ 1845, երբ Նոր Ջուղայէն ղրկուած վերջին հոգեւոր հովիւը Սուքիաս վարդապետ Յովնանեան վերադարձաւ Իրան: Այնուհետեւ իրաքահայերը, նկատի ունենալով, որ Իրաք Օսմանեան տէրութիւն էր եւ իրենց հոգեւոր կարիքները տեղացի ասորի, ասորեստանցի (Նեստորական) կամ քաղդէացի կաթոլիկ եկեղեցիներու եւ հոգեւորականներու միջոցով կը հոգային: Կացութիւնը այսպէս չարունակուեցաւ մինչեւ 1851, երբ առաջնորդ Մեսրոպ ծայրագոյն վարդապետին ջանքերով կառուցուեցաւ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ մատուռը, իսկ 1857ին կառուցուեցաւ Ս. Էջմիածին եկեղեցին:

Պաղտատի հայ կաթողիկէ համայնքի Մայր Վերափոխման եկեղեցին, կառուցուած 1844ին

Նոյն տարին, 1852ին եկեղեցւոյ գաւիթին մէջ բացուեցաւ ազգային Ս. Թարգմանչաց վարժարանը, որուն առաջին տնօրէնը եղաւ Մանուէլ Տիլանեան:

Իրաքահայութեան ազգային եւ հոգեւոր կեանքի կազմակերպման մէջ երախտաւորի դեր կատարելէ ետք Մեսրոպ ծայրագոյն վարդապետ վախճանեցաւ 1865ին, Պաղտատի մէջ:

ՄՈՒՍՈՒԼԻ ԵՒ ՔԵՐՔՈՒՔԻ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԸ

Այս ժամանակ, ԺԹ. դարու կէսերուն հայութիւնը սկսաւ բազմանալ նաեւ Մուսուլի մէջ. արդէն սղերդցի, թոքաթցի եւ տիգրանակերտցի քանի մը ընտանիքներ սերունդներէ ի վեր կայք հաստատած էին հոն. անոնք խնամիական կապեր հաստատած էին նաեւ տեղացի քրիստոնեայ ընտանիքներու հետ եւ քաղաքի բնիկներու չարքին կը դասուէին: Անոնցմէ յա'տկապէս սղերդցիները, արաբախօս ըլլալով հանդերձ, պահած էին իրենց ինքնութիւնը եւ բաւական ալ բազմացած էին. սղերդցիայդ հին ընտանիքներն էին Զաքմաքեանները, Կարապետեանները, Քէնտէրեանները եւ Քոյոյեանները:

Մուսուլի հայերը մինչեւ այդ ժամանակները եկեղեցի չունէին եւ իրենց հոգեւոր կարիքները կը հոգային Ս. Աստուածածին (Նեստորական) կամ քաղդէացի կաթոլիկ եկեղեցիներու եւ հոգեւորականներու միջոցով: Կացութիւնը այսպէս չարունակուեցաւ մինչեւ 1851, երբ առաջնորդ Մեսրոպ ծայրագոյն վարդապետին ջանքերով կառուցուեցաւ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ մատուռը, իսկ 1857ին կառուցուեցաւ Ս. Էջմիածին եկեղեցին:

Այս ժամանակաշրջանին փոքրաթիւ հայեր կային նաեւ Քերքուքի մէջ. անոնք ընդհանրապէս կեսարացիներ եւ անգարացիներ էին, որոնք 1830-1840ական տարիներուն, իբրեւ պետական պաշտօնեաներ, հոն հաստատուած էին:

Քերքուք հասնող այդ երիտասարդներէն ոմանք հոն մնացին եւ մնայուն բնակութեան հիմեր հաստատեցին. անոնք սակայն հայկական ընդհանրութենէն կտրուած ըլլալով՝ տեղացի քրիստոնեայ աղջիկներու հետ ամուսնացան: Անոնք չյաջողեցան հաւաքական կեանքի պայմաններ ստեղծել եւ հետագային աստիճանաբար ձուլուեցան:

Բազմավաստակ ուսուցիչ Միհրան Սվաճեան

ՊԱՍՐԱՅԻ ՀԱՄԱՅՆՔԸ

Պասրա հինէն ի վեր իրաքահայութեան գլխաւոր կեդրոններէն եղած է, եւ քաղաքին մէջ հայ համայնքի գոյութեան մասին ամէնէն հին յիշատակութիւնը կը վերաբերի 1222ին, երբ քաղաքին եւ չրջակայքին մէջ հայութեան թիւը այնքան բազմացած է, որ հոն առանձին թեմ ստեղծուած է:

Պասրայի մէջ հայութեան թիւը ստուարացաւ ԺԷ - ԺԸ դարերուն. այս ժամանակաշրջանին Պասրայի հայութեան վերաբերեալ ամէնէն հին յիշատակարանը կարելի է նկատել 1691 թուականը կրող խաչքար մը, որ սակայն հետագային կորսուած է: Այդ դարերուն, մօտաւոր տուեալներով, քաղաքին հայութեան թիւը միշտ ալ երեքէն չորս հազար հոգի եւ աւելի ալ եղած է:

Պասրայի հայերուն մէջ կարեւոր դիրք կը գրաւէին նոր Ջուղայեցիները, որոնք ընդհանրապէս առեւտրականներ էին. անոնցմէ շատեր վարձու կամ սեփական նաւեր ունէին, որոնք կ'երթեւեկէին Պասրայի եւ Հնդկաստանի նաւահանգիստներուն միջեւ. անոնք սերտ կապեր ունէին Հնդկաստանի հայ առեւտրականներուն հետ եւ միասնաբար մեծ գործառնութիւններ կ'իրականացնէին: Այս առեւտրականներուն կապը առաւելաբար Հնդկաստանի Սուրաթ քաղաքին հետ էր, եւ հետագային անոնցմէ շատեր հոն գաղթեցին եւ Սուրաթի գաղութին կորիզը կազմեցին:

Հայերը ագդեցիկ էին նաեւ Պասրայի բրիտանական հիւպատոսարանին մէջ՝ իրրեւ առեւտրական գործակալներ. այսպէս, կը յիշուի Մարգար անունով մէկը, որ 1767ին հիւպատոս Մուրի առեւտրական գործակալը եղած է. չէյխ Պօդոս անունով մէկը թարգմանի պաշտօն ունեցած է եւ այլն:

Պասրայի հայոց Ս. Աստուածածին եկեղեցին կառուցուած է 1736ին, Աղա Պետրոս Սեթթաղայեանի ծախսով. եղած են նաեւ Ս. Ստեփանոս եւ ուրիշ եկեղեցի մըն ալ, որուն անունը չէ: Այս եկեղեցիներէն միայն Ս. Աստուածածիններ մնացած է, իսկ միւս երկուքին հետքերն անգամ չեն մնացած: Եղած են նաեւ հայկական երեք դպրոցներ, որոնք հետագային գոցուած են: Պասրա նաեւ առանձին թեմ եղած է. րնիկ պասրացի եղած է, օրինակ, Գէորգ եպիսկոպոս, որ ԺԸ. դարու կէսերուն Պասրայի եւ յետոյ Նոր Ջուղայի առաջնորդ եղած է:

Պասրայի հայութիւնը մեծապէս վնասուեցաւ 1771-1772ի ժանտախտի ահաւոր համաճարակին. հազարաւոր հայեր մահացան, իսկ ողջ մնացողներուն մեծամասնութիւնն ալ հեռացաւ չրջանէն:

Պասրայի գաղթօճախը վերակենդանացաւ այնուհետեւ եւ կարգ մը ընտանիքներ գացին հոն հաստատուեցան. 1840ի տուեալներով, հոն կային հացագործներ, բժիշկներ եւ այլ մասնագիտութեանց տէր հայեր:

Հայկական փոքրիկ համայնք մըն ալ կազմաւորուած է նաեւ հարաւային Իրաքի Սուգ Շիւխ աւանին մէջ, որ Պասրայէն եւ Ճահիճներու չրջանէն արեւմուտք, Եփրատի ափին կը գտնուի եւ ճահիճներու թափակաց արաբ (մաատան) ցեղախումբերու առեւտուրի գլխաւոր կեդրոնն է: Սուգ Շիւխի հայութեան թիւը միշտ ալ քանի մը տասնեակ ընտանիք եղած է, որոնք տեղական առեւտրական գործով եւ հաւանաբար նաեւ արհեստներով գրաղած են: Հոն որոշ ժամանակ, 1770ական տարիներէն սկսեալ հայկական փոքր մատուռ մը գործած է:

ԳԱՂՈՒԹԻՆ ԲԱՐԳԱՒԱՃՈՒՄԸ

Իրաքահայ գաղութը այսպէսով սկսաւ ստուարանալ ու բարգաւաճիլ ԺԹ. դարու կէսերուն՝ օգտուելով չրջանին յարաբերաբար խաղաղ գոյավիճակէն եւ տնտեսական վերելքէն:

Արդարեւ, այս ժամանակ Իրաքի մէջ առեւտուրը արագօրէն սկսաւ գարգանալ եւ Պասրայի նաւահանգիստը առեւտուրի կարեւոր կեդրոն դարձաւ: 1860ին Պաղտատէն Պոլիս հեռագրական թել հաստատուեցաւ եւ այնուհետեւ ալ նամակաբաչխման դրութիւն հաստատուեցաւ:

Իրաքի գարգացման մէջ երախտաւոր դեր ունեցաւ մանաւանդ Միտհաթ փաչա. ան 1869ին Իրաք դրկուեցաւ իբրեւ Պաղտատի վալի եւ վեցերորդ բանակի հրամանատար. անոր իրաւասութեան տակ կ'իյնային նաեւ Մուսուլի, Քերքուքի, Սիւլէյմանիէի եւ Պասրայի չրջանները, Արաբական թերակղզիի հիւսիս-արեւելեան Հասա նահանգը, հասնելով մինչեւ Նեճտ, որ Իպն Սէուտ ընտանիքին աւանդական կեդրոնն է:

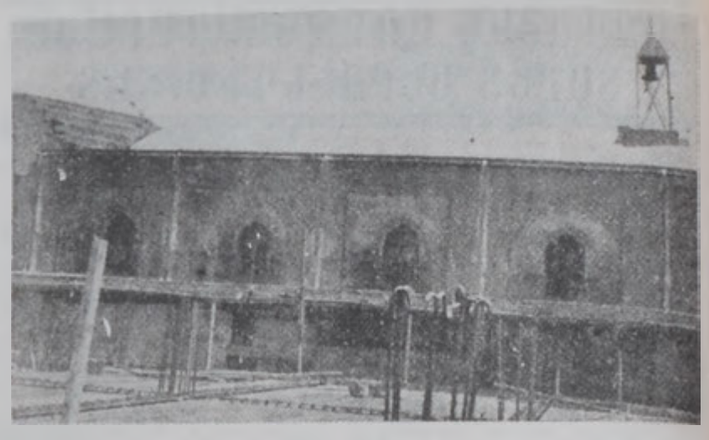
Միտհաթ փաչա անմիջապէս որ իր նոր պաշտօնը ստանձնեց, ձեռնարկեց Պաղտատի վերակառուցման եւ արդիականացման. ան առաջին հերթին քանդել տուաւ քաղաքին հին պատերը եւ քաղաքին ընդարձակման ծրագիրներ պատրաստեց, կանոնաւորեց ջրային մատակարարման դրութիւնը, հիւանդանոց եւ հիւսուածեղէնի գործարան բանալ տուաւ, խնայողական դրամատուն հիմնեց, քարայատակ եւ լուսաւորուած ճամբաներ բանալ տուաւ, հանրային պարտէզ չինել տուաւ եւ հանրակառքերով երթեւեկի դրութիւն հաստատեց. ան նաեւ Տիգրիսի վրայ կամուրջ կառուցել տուաւ, որ մինչեւ Ի. դարուն սկիզբը Պաղտատի միակ կամուրջն էր: Միտհաթ փաչա նաեւ բազմաթիւ նոր դըպրոցներ բացաւ, արդի հասկացողութեամբ դասագիրքեր տպել տուաւ եւ Իրաքի առաջին օրաթերթը «Զաուրաա» սկսաւ հրատարակել այդ տարիներուն:

Միտհաթ փաչա միաժամանակ հողային մեծ բարեկարգումներ կատարեց, աչխատեցաւ թափառաշրջիկները նստակեաց դարձնել եւ գարկ տուաւ երկրագործութեան գարգացման. անոր ջանքերով Եփրատի եւ Տիգրիսի վրայ ոռոգումի ցանցեր կառուցուեցան:

Միտհաթ փաչա միայն երեք տարի (1869էն 1872) մնաց իբրեւ Իրաքի կառավարիչ, բայց մեծ եւ անգրնահատելի իրագործումներ կատարեց:

Այս պայմաններուն տակ հետզհետէ աւելի սկսաւ գարգանալ ու բազմանալ իրաքահայ գաղութը եւ տարբեր չրջաններէ հայեր սկսան հոն գաղթել. մանաւանդ Պաղտատի հայութիւնը արդէն բաւական ստուարացած էր ու տնտեսական լաւ դիրքերու վրայ կը գտնուէր, իսկ ազգային կեանքը բաւական լաւ կազմակերպուած էր. եկեղեցի, դպրոց եւ այլն:

Հետաքրքրական է յիշել, որ այս ժամանակ, 1871ի աչնան Իրանի Նասրէտտին չահ չիիներու սրբավայրերը՝ Քարպալա եւ Նաճաֆ այցելութեան ա-

Պաղտատի հայոց Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին, կառուցուած 1852ին

ԺԹ. դարու կէսերուն՝ օգտուելով չրջանին յարաբերաբար խաղաղ գոյավիճակէն եւ տնտեսական վերելքէն:

Արդարեւ, այս ժամանակ Իրաքի մէջ առեւտուրը արագօրէն սկսաւ գարգանալ եւ Պասրայի նաւահանգիստը առեւտուրի կարեւոր կեդրոն դարձաւ: 1860ին Պաղտատէն Պոլիս հեռագրական թել հաստատուեցաւ եւ այնուհետեւ ալ նամակաբաչխման դրութիւն հաստատուեցաւ:

Իրաքի գարգացման մէջ երախտաւոր դեր ունեցաւ մանաւանդ Միտհաթ փաչա. ան 1869ին Իրաք դրկուեցաւ իբրեւ Պաղտատի վալի եւ վեցերորդ բանակի հրամանատար. անոր իրաւասութեան տակ կ'իյնային նաեւ Մուսուլի, Քերքուքի, Սիւլէյմանիէի եւ Պասրայի չրջանները, Արաբական թերակղզիի հիւսիս-արեւելեան Հասա նահանգը, հասնելով մինչեւ Նեճտ, որ Իպն Սէուտ ընտանիքին աւանդական կեդրոնն է:

Միտհաթ փաչա անմիջապէս որ իր նոր պաշտօնը ստանձնեց, ձեռնարկեց Պաղտատի վերակառուցման եւ արդիականացման. ան առաջին հերթին քանդել տուաւ քաղաքին հին պատերը եւ քաղաքին ընդարձակման ծրագիրներ պատրաստեց, կանոնաւորեց ջրային մատակարարման դրութիւնը, հիւանդանոց եւ հիւսուածեղէնի գործարան բանալ տուաւ, խնայողական դրամատուն հիմնեց, քարայատակ եւ լուսաւորուած ճամբաներ բանալ տուաւ, հանրային պարտէզ չինել տուաւ եւ հանրակառքերով երթեւեկի դրութիւն հաստատեց. ան նաեւ Տիգրիսի վրայ կամուրջ կառուցել տուաւ, որ մինչեւ Ի. դարուն սկիզբը Պաղտատի միակ կամուրջն էր: Միտհաթ փաչա նաեւ բազմաթիւ նոր դըպրոցներ բացաւ, արդի հասկացողութեամբ դասագիրքեր տպել տուաւ եւ Իրաքի առաջին օրաթերթը «Զաուրաա» սկսաւ հրատարակել այդ տարիներուն:

Միտհաթ փաչա միաժամանակ հողային մեծ բարեկարգումներ կատարեց, աչխատեցաւ թափառաշրջիկները նստակեաց դարձնել եւ գարկ տուաւ երկրագործութեան գարգացման. անոր ջանքերով Եփրատի եւ Տիգրիսի վրայ ոռոգումի ցանցեր կառուցուեցան:

Միտհաթ փաչա միայն երեք տարի (1869էն 1872) մնաց իբրեւ Իրաքի կառավարիչ, բայց մեծ եւ անգրնահատելի իրագործումներ կատարեց:

Այս պայմաններուն տակ հետզհետէ աւելի սկսաւ գարգանալ ու բազմանալ իրաքահայ գաղութը եւ տարբեր չրջաններէ հայեր սկսան հոն գաղթել. մանաւանդ Պաղտատի հայութիւնը արդէն բաւական ստուարացած էր ու տնտեսական լաւ դիրքերու վրայ կը գտնուէր, իսկ ազգային կեանքը բաւական լաւ կազմակերպուած էր. եկեղեցի, դպրոց եւ այլն:

Հետաքրքրական է յիշել, որ այս ժամանակ, 1871ի աչնան Իրանի Նասրէտտին չահ չիիներու սրբավայրերը՝ Քարպալա եւ Նաճաֆ այցելութեան ա-

ռիթով անցաւ Պաղտատէն: Այս առիթով Պաղտատի հայոց Ս. Թարգմանչաց վարժարանին տնօրէնը՝ Մանուէլ Տիլանեան յօրինած էր չահին ձօնուած հայերէն գրաբար երգ մը եւ սորվեցուցած աչակերտներուն: Ժամանման օրը, քաղաքի միւս դպրոցներու աչակերտներու չարքին, հայոց վարժարանին աչակերտները ալ դիմաւորեցին չահը եւ երգեցին անոր ի պատիւ յօրինուած երգը: Շահը քանի մը օր ետք այցելեց նաեւ հայոց վարժարանը, ուր աչակերտներ կրկնեցին նոյն երգը: Շահը, մեծապէս տպաւորուած, թարգմանել տուաւ երգին բառերը եւ մէկական թուման նուիրեց իրաքանչիւր աչակերտի:

Ս. Թարգմանչաց վարժարանը այս ժամանակ արդէն բաւական բարձր մակարդակի վրայ կը գտնուէր եւ քաղաքին լաւագոյն դպրոցներու չարքին կը դասուէր: Իրրեւ տնօրէն, 1873ին Մանուէլ Տիլանեանի յաջորդեց սղերդցի Իսրայէլ Խաչատուրեան: Այնուհետեւ, իրաքահայոց առաջնորդ Մաղաքիա ծայրագոյն վարդապետ Տէրունեան, դպրոցին մակարդակը աւելի եւս բարձրացնելու նպատակով դիմեց Պոլիս՝ Ներսէս պատրիարք Վարժապետեանին, խնդրելով կարող տնօրէնի մը առաքումը: Եւ 1876 Դեկտեմբերին Պաղտատ ժամանեց լայն գարգացման տէր Միհրան Սվաճեան, որուն օրով դպրոցը իր գարգացման եւ յառաջդիմութեան բարձրագոյն աստիճանին հասաւ. այս ժամանակ անիկա ամբողջ Պաղտատի լաւագոյն դրպրոցը կը նկատուէր: Սվաճեան նաեւ դպրոցին կից մարգարանի մը եւ գրադարանի մը հիմը դրաւ:

Այս ժամանակաշրջանին, 1874ին Թադէոսեան եղբայրները Պաղտատի մէջ տպարան բացին՝ իրրեւ գլխաւոր նպատակ ունենալով պատգիրքերու տպագրութիւնը, մանաւանդ որ Պոլիսէն կամ այլ վայրերէ ապսպրուած դասագիրքերը յաճախ չատուշ եւ աննկանն կերպով կը հասնէին: Այս տպարանէն տիգրանակերտցի Յակոբ Յովհաննէսեանի (խալֆա Յակոբ անունով ծանօթ) հեղինակութեամբ սկսան լոյս տեսնել դասագիրքեր՝ այբենարան, քերականութեան գիրքեր եւ այլն: Յակոբ Յովհաննէսեան, որ միաժամանակ ուսուցիչ էր Թարգմանչաց վարժարանին մէջ, 1876ին հրատարակեց նաեւ գրաբար քերականութեան դասագիրք մը՝ Սամուէլ աղա Գէորգեանի մեկենասութեամբ:

Թարգմանչաց վարժարանին վաստակաչատ տնօրէնը՝ Միհրան Սվաճեան, որ ամբողջ եռանդով նուիրուած էր սերունդներ դաստիարակելու նուիրական աչխատանքին, այս նոյն տպարանէն 1890ին ձեռնարկեց «Փունջ» աչակերտական հանդէսի հրատարակութեան: Իրաքահայ այս առաջին թերթը «Փունջ» սկսաւ հրատարակուիլ Սվաճեանի եւ անոր աչակերտներուն խմբագրութեամբ, բայց երկար չգոյատեւեց եւ 1892ին դադրեցաւ հրատարակուելէ:

ԱՍՊԵՏ ՄԱՆՃԻԿԵԱՆ

Առողջապահական

ԾԽԱԽՈՏԻ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԻՒՆԸ ՍԱՆՁՈՂ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳԻՐԻ ՄԸ ՀԵՏԱՊՆԴՈՒՄ

Առողջապահութեան Համաշխարհային կազմակերպութիւնը Մայիս 24ին իր տարեկան համագումարի աւարտին յայնածիր իրաւասութիւն ապահովեց ընդհանրական բանակցութիւններու սկսելու՝ ծխախոտի գործածութիւնը սանձող նոր համաձայնագիրի մը գծով։

Կազմակերպութեան 191 անդամ-պետութիւնները 9 օր տեւողութեամբ համագումարի աւարտին միաձայնութեամբ որդեգրեցին անոր ընդհանուր տնօրէն Կրօ Հարլէմ Պրունթլանտի ծխախոտի դէմ պայքարելու կոչը։

Մակի գործակալութիւնը յայտնեց, թէ ծխախոտը հակակշռող ընդհանրական համաձայնագիրի մը գծով պաշտօնական բանակցութիւնները պիտի սկսին մէկ տարիէն եւ պիտի աւարտին հաւանաբար 2003 թուականին։

Պրունթլանտ դիտել տուաւ, որ բնական է ուշադրութեան առանցքը ծխախոտը դարձնելը։ «Գիտութեան եւ բժշկագիտութեան մարգերու մէջ նուաճումներով լեցուն դարու մը աւարտին ծխախոտը կը մնայ բոլորովին անտեսուած մարզերէն մէկը», ըսաւ Նորվեկիոյ նախկին վարչապետը, որ բժիշկ է։

Մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին ան յայտնեց, թէ թիւ մէկ առաջնահերթութիւնը ծխախոտի գծով օրէնքներու որդեգրումն է, ինչպէս նաեւ՝ յստակ դարձնելը, թէ անոր գծով ծանուցումներ պէտք չէ ըլլան ու անիկա պէտք չէ «փառաբանուի»։

«Այս պարագային գերագոյն նպատակը հիւանդութեան ընդհանրական բեռը եւ ծխախոտի համաճարակին կապուած մահերու բեռը նուազեցնել է», աւելցուցած ան։

Ըստ Ա. Հ. Կազմակերպութեան, ծխախոտը տարեկան 4 միլիոն գոհ կը խլէ։ Անիկա կը զգուշացնէ, որ եթէ հակակշիռ չհաստատուի անոր գործածութեան վրայ, 2030ին համաճարակը կրնայ տարեկան 10 միլիոն մարդ սպաննել։

Պրունթլանտ յայտնեց, որ բարգաւաճման ընթացքի մէջ գտնուող երկիրներուն պէտք է թելադրուի կանխարգիլել համաճարակը, որ ցնցած է ճարտարարուեստականացած աշխարհը։

«Ասիկա կրնանակէ ո՛չ րսել ծանուցումներուն, այո՛ տուգանքներուն եւ այո՛ ծխելու վտանգներուն մասին երիտասարդներու դաստիարակութեան, այո՛ մաքսանենգութեան դէմ պայքարին», ըսաւ ան։

50 տարի առաջ հիմնուած Ա. Հ. Կազմակերպութիւնը կը յայտնէ, թէ առաջին անգամ ըլլալով իր սահմանադրական իրաւասութիւնները կը գործածէ համաձայնագիր մը ապահովելու համար բանակցութիւններու ձեռնարկելով։ Պետութիւններ պէտք է բնականաբար համաձայնագիրը վաւերացնեն։

Կազմակերպութեան «ծխախոտէ զերծ նախաձեռնութեան ծրագիրի» պատասխանատու տոքթ. Տերէկ Եախ դիտել կու տայ, թէ ասիկա առաջին քայլ մըն է երկար ճամբու մը վրայ։

Ան կ'ըսէ, թէ իւրաքանչիւր երկիր պէտք է առողջապահութեան, առեւտուրի, երկրագործութեան եւ արտաքին գործոց նախարարութեանց պաշտօնատարներ քով-քովի բերէ համաձայնագիրին գծով բանակցութեանց մէջ դիրքորոշում ճշդելու համար։

Ժնեւի մէջ Մայիս 17էն 26 կայացած համագումարին ընթացքին բազմաթիւ երկիրներ խօսք առած են նոր համաձայնագիրին գօրակցութիւն արտայայտելու համար։ Անոնց կարգին եղած են ՄԱԿի Ապահովութեան խորհուրդի մնայուն 5 անդամները՝ Բրիտանիա, Ջինաստան, Ֆրանսա, Ռուսիա եւ Մ. Նահանգներ, ինչպէս նաեւ՝ ծխախոտ ցանող եւ արտածող երկիրներ։

Ա. Հ. Կազմակերպութիւնը համաշխարհային առողջութեան մասին 1999ի իր տեղեկագիրին մէջ մտահոգութիւն կ'արտայայտէ, թէ աւելի քան մէկ միլիառ մարդ 21րդ դար պիտի մտնէ առանց մասնակից դարձած ըլլալու «առողջապահութեան յեղափոխութեան»։

Անիկա կ'ըսէ, թէ անցնող 100 տարիներուն բարգաւաճ աշխարհին մէջ կեանքի տեւողութիւնը մեծ աճ արձանագրած է եւ մարտահրաւէրը այս յեղափոխութիւնը աւելի աղքատ պետութիւններու հասցնել է։

Բարձր եկամուտ ունեցող շրջաններու մէջ, ուր վարակիչ հիւանդութիւններ (ընկճուածութիւն, սրտի հիւանդութիւն) գլխաւոր պատճառներն են կանխահաս մահեան եւ անկարութեան, ըստ 122 երկրոց տեղեկագիրին։

Աւանդական վարակիչ հիւանդութիւններ, ներառեալ մալարիա, ծանր փորհարութիւն, թոքախտ եւ ՄԻՏԱ, կը շարունակեն աղքատ եւ միջակ եկամուտով երկիրներու բնակիչները հարուածել, կ'ըսէ անիկա։

ԱՃԽԱՐՀԻ ԾԽՈՂՆԵՐՈՒՆ ՄԷԿ ԵՐՐՈՐԴԸ ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Չինաստանի իշխանութիւնները վերջերս մտահոգութիւն արտայայտած են երիտասարդներու եւ կիներու մօտ ծխախոտի գործածութեան աճին մասին։

Առողջապահութեան նախարար Ժանկ Ուէնքանկ փետքինի մէջ տեղի ունեցած սեմինարի մը ընթացքին յայտնած է, թէ ծխախոտի միջազգային ընկերութիւնները, երիտասարդները եւ կիները թիրախ կ'առնեն, եւ թէ տեղական կառավարութիւնները պէտք է միջոցառումներու դիմեն աշխարհի ամէնէն աւելի բնակիչ ունեցող երկրին մէջ ծխողներու թիւը նուազեցնելու համար։

Ծխախոտի միջազգային ընկերութիւնները կը նախատեսէին, թէ 1991էն 2000 թուական Ասիոյ մէջ գլանիկի վաճառքը 33 առ հարիւրի աճ արձանագրէ, կ'ըսեն չինական տեղեկագիրներ։

Անոնք կը յայտնեն, թէ ներկայիս Չինաստանի մէջ կան 320 միլիոն ծխողներ, որոնք տարեկան չուրջ 1,8 թրիլիոն գլանիկ կը ծխեն, այսինքն՝ աշխարհի մէջ ընդհանուր թիւին մէկ երրորդը։

Ըստ Ա. Հ. Կազմակերպութեան, Չինաստանի մէջ բոլոր մահերուն 12 առ հարիւրը ծխախոտի կապուած է եւ մինչեւ 2020, տղամարդոց մահուան 33 առ հարիւրը ծխախոտի կապուած պիտի ըլլայ։

Մայիսին Համաշխարհային Դրամատունը կը յայտնէր, թէ աշխարհի տարածքին ծխախոտի սակերը 10 առ հարիւրով բարձրացնելը առնուազն 10 միլիոն ծխողներու կեանքը պիտի փրկէ եւ պիտի նպաստէ ծխախոտի պահանջի նուազեցման, առանց աշխատանքային առիթներ կրճատելու կամ ազգային տնտեսութիւններ քանդելու։

Ծխախոտի գործածութեան տնտեսական հետեւանքներուն վերաբերող տեղեկագիրի մը մէկ դրամատունը կոչ կ'ուղղէր երկիրներուն արգիլելու ծխախոտի ծանուցումները, ծխելու կապուած առողջութեան վտանգները յստակ դարձնելու սպառողներուն եւ ծխողներուն ներքին ցնցումները փոխարինող դարմանումներ առաջարկելու։

Նման ընդհանրական մօտեցում մը միակ միջոցն է ծխախոտի գործածութիւնը սանձելու, որովհետեւ արգիլումը արդիւնք պիտի չտայ, կ'ըսէ տեղեկագիրը։

ԾԽԱԽՈՏԸ ԴԵՂԵՐՈՒ ՆՄԱՆ ՕՐԷՆՔՆԵՐՈՒ ԵՆԹԱԿԱՅ ՊԷՏՔ Է ԸԼԼԱՅ

Ա. Հ. Կազմակերպութեան ընդհանուր տնօրէն Կրօ Հարլէմ Պրունթլանտ Ապրիլին Պերլինի մէջ կայացած միջազգային խորհրդաժողովի մը ընթացքին առաջարկած է գլանիկները եւ ծխախոտի այլ արտադրութիւնները դեղերու նման օրէնքներու ենթակայ դարձնել։

Ան ըսած է, թէ գլանիկներու պարունակութիւնը պէտք է ենթակայ դառնայ նոյն հակակշիռին, որուն ենթակայ են սննդանիւթերը եւ դեղերը։

Ինչպէս կարելի է արդարացնել այն երեւոյթը, թէ ընկերութեան մը պատրաստած սննդանիւթերու պարունակութիւնը օրէնքներու ենթակայ է, մինչ գլանիկներու եւ ծխախոտի այլ արտադրութիւնները օրինական հակակշիռի տակ չեն, հարց տուած է ան։

«Գլանիկը մեղմաբանութիւն մըն է՝ ճարպիկօրէն պատրաստուած նիւթի մը, որ *նիքոթինի* ճիշդ քանակը կը հասցնէ ծխողին՝ զայն գործածողը ցմահ կախեալ դարձնելու անկէ՝ անձը սպաննելէ առաջ», ըսած է Պրունթլանտ խորհրդաժողովին ընթացքին։

ԾԽԱԽՈՏԸ ԿԸ ՊԱՐՈՒՆԱԿԷ ՅՆՑՂԱՏԱՊ ՊԱՏՃԱՌՈՂ ՆԻՒԹ ՄԸ

Մանրէներու կողմէ արտադրուող թոյն մը *անտրթոքսին*, որ ցնցղատապ կը պատճառէ, մեծ համեմատութիւններով գտնուած է ծխախոտի ծուխին մէջ, ինչ որ կրնայ բացատրել, թէ ինչու ծխելը ցնցղատապ *(պրոնշիթ)* կը պատճառէ, կ'ըսեն գիտնականներ։

Ծանօթ է, որ *անտրթոքսինը* օդին մէջ անցնելով կրնայ մարդիկ վարակել։ Անիկա ջաղացքներու, ծըկնարաններու եւ խոզի բուծանումի կեդրոններու մէջ աշխատող մարդոց *քրոնիք* ցնցղատապ կը պատճառէ։

Օրական գլանիկի մէկ տուփ ծխելը նոյնքան *անտրթոքսին* կը հայթայթէ, որքան 8 ժամուան աշխատանքը փոշոտ բամպակի մեքենայի մը մօտ, կը յայտնէ Մերիլէնտ համալսարանին մասնագետներէն տոքթ. Եճֆրի Հաստէյ, որուն խմբակը ձեռնարկած է ուսումնասիրութեան մը ու գտած, թէ գլանիկի մէկ տուփ կը պարունակէ կէս միլլիկրամ *անտրթոքսին*, ինչ որ մեծ քանակութիւն է։

«Ասիկա կրնայ բացատրել, թէ ինչու ծխախոտի ծուխին ենթակայ ըլլալը շնչարգելութիւնը աւելի ծանրակշիռ կը դարձնէ եւ *քրոնիք* ցնցղատապ կը պատճառէ», կը յայտնէ Հաստէյ։

Անտրթոքսինը, որ ընդհանրապէս մանրէներու արտաքին խաւերուն վրայ կը գտնուի, դժուար կը չէզոքացուի։ Անիկա տաքութեան հանդէպ դիմադրողականութիւն ունի, ինչ որ պատճառ կը դառնայ, որ ծխախոտի եւ գլանիկի պատրաստութեան եւ ծխելու ընթացքին գոյատեւէ, կ'ըսեն մասնագէտներ։

Հաստէյի խմբակը գլանիկի քանի մը տեսակներ փորձարկած է, ինչպէս նաեւ փոքր սիկար մը, եւ նման արդիւնքներ գտած։

«Այս բոլորին գծով զարմանալին ոչ թէ այն է, թէ այսքան մեծ համեմատութեամբ *անտրթոքսին* կայ ծխախոտին մէջ, նկատի ունենալով, որ անիկա երկրագործական այլ արտադրութիւններու մէջ նաեւ գտնուած է, այլ զարմանալին այն է, թէ անիկա կը գոյատեւէ ծխելու գործընթացին մէջ։ Գլանիկի մը ծայրամասի ջերմաստիճանը 450 աստիճան սելսիուսի կը հասնի», կ'ըսէ Հաստէյ։

Ան հաւանական կը նկատէ, որ *անտրթոքսինը* ծխախոտին վրայ բնականաբար գտնուող մանրէներէ կու գայ։ Այս մանրէները ամէն տեղ կը գտնուին, կ'ըսէ ան բացատրելով, որ եթէ մէկը թուղթէ թաշկինակով մը գըրասենեակի մը գրասեղանը սրբէ, անոր վրայ *անտրթոքսիններ* պիտի ըլլան։ Սակայն անոնք անվնաս են, որովհետեւ գրասեղանին վրայ նստած են պարզապէս, կը յայտնէ գիտնականը։

Այսուհանդերձ, թոքերը վատ ձեւով կը հակադարձեն *անտրթոքսիններու*, որոնք ուղղակի կը հասնին նուրբ հիւսկէններու եւ մարդիկ տակաւին ժամանակ չեն ունեցած բնական պաշտպանութիւն ապահովելու անոնց դէմ։

ԱՆՁԱՓԱՀԱՍ ԾԽՈՂՆԵՐՈՒ ՄՕՏ ԾԻՆԱՅԻՆ ՎՆԱՍԸ ԱՒԵԼԻ ՄԵԾ

Ծխողներ, որոնք այս սովորութեան սկսած են իբրեւ անչափահասներ, ծինային աւելի մեծ վնասի կ'ենթարկուին, քան աւելի ուշ կեանքի ընթացքին սկսած ծխողներ, նոյնիսկ եթէ անոնք հրաժարած ըլլան ծխելէ, կ'ըսեն Քալիֆորնիա համալսարանի հետազօտողներ տեղեկագիրի մը մէջ։

Անիկա կը յայտնէ, թէ անչափահաս մարմիններ կըրնան աւելի զգայուն ըլլալ ծխախոտի պատճառած ծինային վնասին, ինչ որ կըրնայ քաղցկեղ եւ սրտի հիւանդութիւն պատճառել։

Ամերիկեան Քաղցկեղի Ազգային Հիմնարկի թերթի Ապրիլի համարին մէջ լոյս տեսած յօդուածի մը մէջ Ճոն Վիենք եւ անոր գործակիցները կ'ըսեն, թէ թոքերու քաղցկեղի համար դարմանուող 143 հիւանդներ ուսումնասիրած են։ Անոնց 57ը ներկայ ծխողներ, 79 նախկին ծխողներ եւ 7 բնաւ ծխող չեն եղած։

Անոնք թոքերուն եւ արեան մէջ փնտռած են բջիջներ, որոնք Ա. Տէ. էն.ի վնասի փաստ կը կրեն։ Այն հիւանդները, որոնք բընաւ չեն ծխած, փոփոխութիւններու շատ փոքր համեմատութիւն ունէին, նախկին ծխողներ շուրջ 3,5 անգամ աւելի, իսկ ներկայ ծըխողներ 8 անգամ աւելի, կ'ըսեն հետազօտողները։

Ծխողներու մօտ անոնց ծխած գլանիկի քիւը յստակօրէն կապուած էր ծինային փոփոխութեան քիւին, կը յայտնեն անոնք։

Մինչդեռ նախկին ծխողներու պարագային, փոփոխութեանց քիւը նախատեսելու լաւագոյն ձեւը գիտնալ էր, թէ անոնք որքա՞ն փոքր տարիքի սկսած են ծխել, կ'ըսեն գիտնականները։

Վիենքի խմբակը կը յայտնէ, թէ յստակ չէ, թէ ինչու այս է պարագան, դիտել տալով, որ անոնք, որոնք շատ կանխահասօրէն ծխելու կը սկսին, աւելի ծանրօրէն ծխողներ կ'ըլլան։

Կրնայ պատահիլ նաեւ, որ անչափահասներ աւելի զգայուն կ'ըլլան ծխախոտի ծուխի վնասակար ազդեցութեանց, թէ անոնց մարմինները այդ վնասը աւելի դանդաղօրէն կը դարմանեն կամ թերեւս բոլոր տուեալներու միաձուլումն է պատճառը, կ'ըսէ խմբակը։

ԾԽԱԽՈՏԷՆ ՀՐԱԺԱՐԻԼԸ ԿՐՆԱՅ ԾԽՈՂԸ ՉՓՐԿԵԼ

Մասնագէտներու մէկ այլ խմբակը դադրեցնել ծխախոտի պատճառով ծինային վնասը ուսումնասիրելէ ետք, Ապրիլին կը յայտնէր, թէ ծխողներ, նոյնիսկ անոնք, որոնք արդէն առաջ հրաժարած են ծխելէ, իրենց ծիներուն հասած վնասին պատճառով բաղցկեղ կրնան դիմագրաւել։

Թէեւ բազմաթիւ ուսումնասիրութիւններ ցոյց տուած են, թէ ծխելէ հրաժարիլը առողջութեան վրայ անմիջական ազդեցութիւն ունի սրտի հիւանդութեան եւ բաղցկեղի վտանգը նուազեցնելով, յստակ է նաեւ, որ ծխելը մնայուն ազդեցութիւններ ունի։

Թեքսասի համալսարանի Էնտրսըն քաղցկեղի կեդրոնի բժիշկներէն Էյտրի Տագպար կ'ըսէ, թէ Մ. Նահանգներու մէջ ներկայիս թոքերու քաղցկեղէ տառապող նոյն թիւով նահակին եւ ներկայ ծխողներ կան։

«Վնասը բնաւ չանհետանար», դիտել կու տայ ան աւելցնելով, որ մոլեքիլներու մակարդակով վնասներ կրթեւորին տարուան մը ընթացքին օրական միայն մէկ տուփ գլանիկ ծխած մարդոց թոքերուն մէջ։

Տագպար կը յայտնէ սակայն, թէ ասիկա պատճառ մը չէ, որ ծխողներ շարունակեն ծխել, նկատի ունենալով, որ անոնք, որոնք կը շարունակեն ծխել, կը շարունակեն նաեւ իրենց թոքերուն վնասել։

«ԿՐԱՒՈՐԱԿԱՆ» ԾԽՈՂՆԵՐԸ ԿՐՆԱՆ ՍՐՏԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ ԱՒԵԼԻ ՄԵԾ ՎՏԱՆԳ ԴԻՄԱԳՐԱՒԵԼ

Չծխողներու կողմէ ծխողներու ծուխին հաւանական վտանգներուն վերաբերող 18 ուսումնասիրութիւններու վերլուծումին լոյսին տակ մասնագէտներ եզրակացուցած են, թէ այլ անձի մը գլանիկին ծուխը չծխողի մը սրտի հիւանդութեան հաւանականութիւնը 25 առ հարիւրով կ'աւելցնէ։

Աճը «փոքր» է կ'ըսեն անոնք *Նիու Ինկլընտ Ճըրնըլ աֆ Մետիսինի* մէջ, սակայն կը զգուշացընեն, թէ նկատի ունենալով գլանիկներու լայնածիր գործածութիւնը, «կրաւորական ծխելու հանրային առողջապահութեան վրայ հետեւանքները ինչ կը վերաբերի սրտի հիւանդութեանց, կարեւոր կրնան ըլլալ»։

Վերոնշեալ աշխատանքը տարած է Թիւլէյնի համալսարանի հանրային առողջապահութեան դպրոցի խումբ մը մասնագէտներ, գլխաւորութեամբ տոքթ. Ճիանկ Հէի։ Խմբակը Մ. Նահանգներու, Ճափոնի, Անգլիոյ, Չինաստանի, Նոր Զելանտայի, Աւստրալիոյ, Իտալիոյ եւ Սկովտիոյ մէջ տեղի ունեցած 18 ուսումնասիրութիւններու ուժն ու տկարութիւնները կշռած է։

Ծխողներու մօտ մնացող չծխողներու համար սրտի հիւանդութեան վտանգը 25 առ հարիւրով աւելի բարձր է քան չծխողներ, որոնք ծխողներու ծուխին ենթակայ չեն, եզրակացուցած է խմբակը։

Եւ մարդիկ որքան աւելի ենթակայ ըլլան ուրիշներու ծխախոտի ծուխերուն, այնքան աւելի մեծ կ'ըլլայ վտանգը, կ'ըսէ անիկա։ Վտանգը 23 առ հարիւր բարձր է անոնց մօտ, որոնք օրական 1էն 19 գլանիկի ծուխին կ'ենթարկուին, 31 առ հարիւր աւելի բարձր օրական աւելի 20 գլանիկի պարագային, կը յայտնէ խմբակը։

Այսուհանդերձ թերթին մէկ խմբագրականը կ'ըսէ, թէ «կրաւորական» ծխելու հետեւանքներուն մասին տակաւին վերջնական եզրակացութեան մը կարելի չէ յանգիլ, նկատի ունենալով, որ 18 ուսումնասիրութիւնները կրնան հաւասարակշռուած մօտեցում ցուցաբերած չըլլալ հարցին։

ԾՈՒԽԸ ՍԱՂՄԻՆ Կ'ԱԶԴԷ

Թեքսասի համալսարանի մասնագէտներու խմբակի մը կողմէ պատրաստուած տեղեկագիր մը կ'ըսէ, թէ այլ անձերու գլանիկի ծուխը չծնած երեխաներ քաղցկեղ պատճառող քիմիական նիւթերու ենթակայ կը դարձնէ։

Քանի մը ուսումնասիրութիւններ յաւելեալ փաստ հայթայթած են, թէ ծուխին մէջ քաղցկեղ պատճառող նիւթեր կրնան անցնիլ փառէն, որ բնական պայմաններու մէջ սաղմը կը պաշտպանէ թոյներէ։

Տոքթ. էյտի Կազտարի խմբակը քանի մը ուսումնասիրութիւններու արդիւնքները վերլուծած է։

Ուսումնասիրութիւններէն մէկուն մէջ Լուիզվիլի (Քենթըքի) համալսարանի մասնագէտներէն Սթիվըն Մայըրզ եւ անոր գործակիցները քաղցկեղ պատճառող նիւթի մը աւելի բարձր համեմատութիւններ գտած են ծուխի ենթակայ մայրերու եւ անոնց չծնած երեխաներու պորտալարին մէջ, ինչ որ ցուցանիշ է, թէ անիկա սաղմերուն հասած է։

ԾԽԵԼԸ ԱՍԼՈՒԹԻՒՆ ԿՐՆԱՅ ՊԱՏՃԱՌԵԼ

Անցեալ շաբաթ Բրիտանիոյ մէջ լոյս տեսած տեղեկագիր մը կ'ըսէր, թէ ծխելը տղամարդոց մօտ ամլութիւն կրնայ պատճառել, սակայն ցած է համեմատութիւնը այն տղամարդոց, որոնք կը գիտակցին ասոր։

Պրիթիշ Մետիքըլ Ասոսիէյշընի եւ էքշըն Ըկէյնսթ Սմոքինկ խմբակին կողմէ պատրաստուած նոր տեղեկագիրին լոյսին տակ, մասնագէտներ կոչ ուղղած են Բրիտանիոյ կառավարութեան եւ Եւրոպական Միութեան, որպէսզի այս իմաստով զգուշացումներ աւելցնեն գլանիկի տուփերուն վրայ ըսելով, որ ծխելը ամլութիւն կրնայ պատճառել եւ սերմին վնասել։

ՍԻԿԱՐԻ ԵՒ ԾԽԱՄՈՐՃԻ ԾՈՒԽԸ՝ ՆՈՅՆՔԱՆ ՄԱՀԱՑՈՒ, ՈՐՔԱՆ՝ ԳԼԱՆԻԿՆԵՐԸ

Առողջապահութեան Համաշխարհային կազմակերպութեան համաձայն, սիկարներու եւ ծխամորճներու ծուխը առողջութեան համար նոյնքան վնասակար կրնայ ըլլալ, որքան գլանիկի ծուխը։

Քննադատելով յատկապէս սիկարը յաջողութեան եւ հարստութեան կապելու սովորութիւնը կազմակերպութեան բարձրաստիճան մէկ պաշտօնատարը կ'ըսէ, թէ ուսումնասիրութիւնները ցոյց կու տան, թէ կառավարութիւնները սիկարի եւ ծխամորճի գծով պէտք է դիմեն նոյն քայլերուն, զորս կը ձեռնարկեն գլանիկներու պարագային, ծանուցումները արգիլելով, առողջապահութեան գծով խիստ զգուշացումներով եւ բարձր տուրքերով։

Քաղցկեղի հետազօտութեանց միջազգային գործակալութիւնը, որ Ա. Հ. Կազմակերպութեան հետազօտական մէկ թեւն է (կեդրոնը Ֆրանսական Լիոն քաղաքին մէջ), կատարած է ուսումնասիրութիւն մը եւ գտած, թէ սիկար ծխողները 9 անգամով աւելի հաւանականութիւն ունին թոքերու քաղցկեղէ տառապելու, քան չծխողներ, իսկ ծխամորճ ծխողները շուրջ 8 անգամով այդ վտանգը կը դիմագրաւեն։

Տոքթ. Տերէք Եախ կ'ըսէ, թէ գլանիկ ծխողներու թոքերու քաղցկեղէ տառապելու վտանգը աւելի եւս մեծ է ոչ թէ որովհետեւ անոր ծուխը աւելի վնասակար է, այլ որովհետեւ անոնք ուղղակիօրէն աւելի ծուխ կը ներշնչեն։

Ուսումնասիրութիւնը իր տեսակին մէջ լայն տարողութեամբ առաջինն է, որ ցոյց կու տայ սիկար եւ ծխամորճ ծխելու մեծ վտանգները։

Ա. Հ. Կազմակերպութիւնը կ'ըսէ, թէ ուսումնասիրուած են Գերմանիոյ, Իտալիոյ եւ Շուէտի 7 տարբեր կեդրոններու մէջ թոքերու քաղցկեղէ տառապող 5621 տղամարդ եւ 7255 այլ տղամարդիկ, որոնք հիւանդութիւնը չեն դիմագրաւեր։

Կազմակերպութիւնը յատկապէս մտահոգ է չծխողներով, որոնք կը շնչեն այլ անձերու ծխամորճներու եւ սիկարներու ծուխը։

ՆԻՔՈԹԻՆԸ՝ ՅԱՒԻ ԴԷՄ ԱՒԵԼԻ ՕԳՏԱԿԱՐ ԴԵՂԵՐՈՒ ԲԱՆԱԼԻՆ, Կ'ԸՍԵՆ ՄԱՍՆԱԳԷՏՆԵՐ

Ֆրանսացի գիտնականներ կրցած են գտնել, թէ նիքոթինը ուղեղին մէջ ինչպէս կը գործէ ցաւը թեթեւցնելու համար, ինչ որ կրնայ ճամբան հարթել նոր դեղերու, որոնք աւելի օգտակար են, սակայն նուազ կախեալ կը դարձնեն քան մորֆինը։

Նիքոթինը, որ ծխախոտէն կախեալ դարձնող նիւթն է, ցաւը «կը քնացնէ» ուղեղին մէջ գայն «ընդունող» կարգ մը մոլեքիլներու հետ կապուելով։

Գիտնականները մեկուսացուցած եւ քլոններ պատրաստած են նիքոթինը «ընդունող» 10 մոլեքիլներու, սակայն ցարդ չէին գտած թէ, որ մոլեքիլները պատասխանատու են նիքոթինի տարբեր ազդեցութիւններուն։

Փարիզի Փասթէօր հիմնարկին հետազօտողներէն Ժան-Փիեռ Շանժէօ եւ անոր գործակիցները գտած են, թէ ուղեղին մէջ գտնուող երկու նիւթեր կարեւոր դերակատարութիւն ունին նիքոթինի ազդեցութիւնը «միջնորդելու» մէջ։

Ինքնին նիքոթինը կարելի չէ իրրեւ ցաւի դէմ դեղ գործածել, նկատի ունենալով, որ անիկա մարդը կախեալ կը դարձնէ, ինչպէս նաեւ անիկա վտանգաւոր ազդեցութիւններ ունի սրտին եւ թոքերուն վրայ։ Սակայն կարելի է անոր նման նիւթեր պատրաստել գիտաչխատանոցին մէջ, գանոնք իրրեւ օգտակար դեղ գործածելու համար՝ փոխարինելու նպատակով մորֆինը, կ'ըսեն մասնագէտներ։

Պատրաստեց՝ Ս. Ա. ՊՈՅԱՃԵԱՆ
Աղբիւր՝ «ՌՈՅԹԵՐՋ»

ՕՐԱՏԵՏՐ

ՇԱՐԺԱՊԱՏԿԵՐ

◆ *ԼՈՍԹ ԻՆ ՍՓԷՅՍ* (Փլանէթ/ Ապրաժ. Ջուք. Քոնքորտ. Ֆրիուէյ. Սաժէս).- 21րդ դարուն մէջ տեղի ունեցող գիտա-երեւակայական ֆիլմ մը:

◆ *ՊԷՅՊԻ ՕՒՆԻԼՍԸՍ* (Էսփաս. Ամփիր/ Տիւ. Սոտեքօ. Էլիթ. Սէնթ Էլի. Աթլանթիս. Լաս Սալինաս).- Ընկերութիւն մը գաղտնի հետազօտութիւններու ձեռնարկած է, յայտնաբերելու համար մանուկներու կողմէ գործածուող եւ ցարդ մեզի անծանօթ լեզուն:

◆ *ՄԱՐԻՈՒՍ ԷՔԱՆԷԼ* (Ամփիր/Սոտիքօ).- Մարսէյի մէջ, Մարիուսի եւ Ժանէթի սիրային եւ ընկերային կեանքին մասին պատմութիւն մը: Բեմադրիչ՝ Ռոսլէր Կէտիկեան:

◆ *ՏԸ ԻՆՖՈՐՄԸՆԹ* (Փլանէթ/Ապրաժ. Ջուք. Քոնքորտ).- 1983ին, Հիւսիսային Իրլանտայի մէջ բանտարկուած նախկին ահաբեկիչ Ճիճճի ազատ կ'արձակուի: ԻՐԱ ահաբեկչական գործողութիւն մը կը յանձնէ Ճիճճիի, որուն իրագործումէն ետք կը ձերբակալուի եւ...

◆ *ՊԷՅՐՈՒԹ ՅԱՆԹՈՄ* (Էսփաս. Ամփիր/Սոտեքօ).- Երկար բացակայութենէ ետք, 80ականներու վերջաւորութեան, Խալիլ կը վերադառնայ Պէյրութ: Ան տասը տարի առաջ, ծանր վէճէ մը ետք, ինքզինք սեռած ձեւացուցած էր եւ կեղծ անունով փախած Պէյրութէն... Բեմադրիչ՝ Ղասսան Սալհաս:

◆ *ՔՐՈՒԶԸ ԻՆԹԵՆՇԸՆ* (Էսփաս. Ամփիր / Սոֆիլ. Տիւ. Սոտեքօ. Էլիթ. Սէնթ Էլի. Աթլանթիս. Լաս Սալինաս).- «Տէնճըրըս Լիէզընզ»-ի մէկ այլ տարբերակը, ուր Քաթրին, իր կէս-եղբօր՝ Սեպաստիանի հետ, գրաւի կու գայ կոյս աղջկան մը գծով:

◆ *ԹԱՔՍԻ* (Էսփաս. Ամփիր/Սոֆիլ. Տիւ. Սոտեքօ. Սէնթ Էլի.).- Մարսէյի մէջ, *փիցցայի* նախկին սպասարկող եւ *թաքսիի* վարորդ՝ Տանիէլ, կ'օժանդակէ ոստիկանութեան, գերմանացի գողերու խմբակ մը յայտնաբերելու:

◆ *ՊՐԱՅՏ ԱՖ ՉԱՔԻ* (Փլանէթ/ Ապրաժ. Քոնքորտ).- «Չայլտ Փլէյ»-ֆիլմաշարին չորրորդ տարբերակը, ուր Չաքին այս անգամ իր «Հարսին» հետ միասին դարձեալ չարիքներ կը գործէ:

◆ *ՓԷՋ ԱՏԸՄՋ* (Փլանէթ/ Ապրաժ. Ջուք. Թրիփտրի,Փլազա. Քոնքորտ. Ֆրիուէյ).- Իրական կեանքէ առնուած պատմութիւն մը, ուր բժիշկ Փէյ Ատըմզ (Ռոպին Ուիլիըմս) կ'որդեգրէ հիւանդները խնդացնելով բժշկելու իր իւրայատուկ ոճը, կորսնցնելով իր ասպարէզը...

◆ *Ց ՄՄ* (Էսփաս. Ամփիր. Տիւ. Սոտեքօ. Էլիթ. Լաս Սալինաս).- Գաւտնի ոստիկան Թոսի (Նիքըլըս Քէյճ) կը յանձնուի ստուգումը կատարել՝ 8 մմ. ֆիլմի մը գնահատման վաւերականութիւնը:

◆ *ԻՒՆ ՇԱՆՍ ՍԻՒՐ ՏԷՕ* (Փլանէթ. Քապիթ. Սիթէ. Սաժէս).- Երիտասարդ աղջիկ մը (Վանեսա Փարատի) ցարդ իրեն անծանօթ հօր փնտրտուքին մէջէն է, երբ կը հանդիպի 2 հաւանական «թեկնածուներու» (Ալէն Տըլոն եւ Ժան Փօլ Պելմոնտօ):

◆ *ՓԷՋ ՊԷՔ* (Ամպասատ. Ֆրիուէյ. Փլանէթ / Ապրաժ. Քոնքորտ).- Յաջող գողութենէ մը ետք, Փորթր (Մէլ Կիպսըն) ծուղակը կ'իյնայ իր գործընկերներուն կողմէ՝ մտերիմ ընկերը եւ կինը, որոնցմէ կ'որոշէ իր վրէժը լուծել: Վայրագ արարքներով հետաքրքրական ֆիլմ:

◆ *ԸՆԱՅԹՐԻՔՍ ՏԸ ՌՈՔՊՐԻՒ* (Վանտոմ. Փլանէթ. Փլազա).- Երկու եղբայրներ Լոս Անճելըսի մէջ կը փորձեն հիմնել իրենց սեփական ձայնագրութեան ընկերութիւնը:

◆ *ՓԼԱՍ ՎԱՆՏՈՄ* (Սիթէ. Սաժէս. Էլիթ).- Անձնասպան եղած ոսկերիչի մը խմանկը՝ Մարիան (Քաթրին Տընէօվ), իր ամուսնոյն կիսատ ձգած գործառնութիւնները կը ստանձնէ եւ դժուարութիւններու կը հանդիպի:

◆ *ԵՈՒՎ ԿԱՒ ՄԷՅԼ* (Ֆրիուէյ).- Երգիծական *ռոմանս* մը Թոմ Հէնքսի եւ Մէկ Ռայընի դերակատարութեամբ, որոնք զիրար կը սիրահարին *ինթըրնէթի* մէջ ճամակագրութեամբ, առանց գիտնալու, որ թշնամիներ են...

◆ *ՇԷՅՔՍՓԻՐ ԻՆ ԼԱՒ* (Փլանէթ. Քապիթ).- 1593ին Լոնտոնի մէջ, Շէյքսփիր (Ժոզէֆ Ֆայնս) իր նոր թատերգութեան արտադրութեան համար կը դիմէ հարուստ եւ գեղանի Վիոլային (Գուինէթ Փալթրօ), որուն կը սիրահարի, թատերգութեան նոր նիւթի մը առիթ տալով:

◆ *ԸՆ ՏԵՄՓԵՆԻ ԱՖ ՀԸՐՕՆ* (Էսփաս).- Իրական պատմութենէ առնուած ֆիլմ մը, ուր Վերոնիքա (Քեթրին Մաքքորմաք) իր կենցաղը կը փոխէ, մօտենալու համար հարուստ դասակարգի մաս կազմող իր սիրահարին (Ռիւֆիւս Սիուել):

◆ *ԼԷՕ ՏԻՆԷ ՏԷ ՔՈՆ* (Սաժէս).- «Ապուշներու ընթրիքին» միտք բանին հետեւեալն է. ընթրիքին մասնակիցները կը բերեն «ապուշութիւն» մը եւ լաւագոյնը կը դառնայ յաղթականը...

ԻՐԱՒՀՆԵՐԻՒ ՀԵՌ. ԻՆ ԹԻԹԵՐԸ.- Քոնքորտ.- 733439 - Փլանէթ / Ապրաժ.- 292192 - Փլանէթ/Ասպիր.- 912503/4. Ամպասատ.- 217490/էլիթ.- 340256 - Ամփիր / Սոտեքօ.- 616706/7 - Ֆրիուէյ.- 435590- Քոնքորտ.- 342962- Էսփաս.- 212526- Վանտոմ.- 443992- Սէնթ Էլի.- 406796- Ամփիր / Տիւ.- 792123/4- Ամփիր / Սոֆիլ.- 204050- Սաժէս.- 562006/7:

ՀԵՌԱՏԵՍԻԼ

ԹԷ. ԷՖ.

7:30.- *Արաբերէն լուրեր*
8:00.- *Եուրոնիւզ*
8:15.- *Կենդանիի գծանկար՝ «Թէտոտր Տը Թակպոթ»*
8:30.- *Կենդանիի գծանկար՝ «Թաու Թաու»*
9:00.- *Սուպիհիէ*
11:00.- *Պլինքի Պիլ*
11:30.- *Փէյ Ըպաութ*
12:00.- *Ասար Ուա Թուրաս*
12:30.- *Ալ Նահր*
13:30.- *Պիյոնտ 2000*
14:30.- *Արաբերէն լուրեր*
15:00.- *Սուրիական ֆիլմ*
16:00.- *Սէյլըր Ռայտըր*
16:30.- *Փէյ Ըպաութ*
17:00.- *Սփէլ Պայնտըր*
17:30.- *Պալատիաթ*
18:00.- *Նատիլ Պիա*
18:30.- *Տը Պոլտ Էնտ Տը Պիւութիֆուլ*
19:30.- *Արաբերէն լուրեր*
20:00.- *Մըն Լուպնան Ուալ Ալաա*
20:30.- *Նիսա Ֆիլ Ասիֆա*
21:30.- *Հէվըն Պրէթ*
23:00.- *Ռեսքիու 911*

ԷՄ. ԹԻ. ՎԻ.

6:45.- *Թէ. Էֆ. Ի Լուրեր*
7:15.- *Ծանուցումներ*
7:30.- *Թելէ Մաթէն*
9:30.- *Սուֆրա Տէյլէ*
10:00.- *Մորիքօ Թի Վի. Շոփինկ*
11:30.- *Քլիփս*
12:00.- *Թալասա*
13:15.- *Տէ Շիֆր Է Տէ Լեթր*
13:45.- *Ծանուցումներ*
14:00.- *Թէ. Էֆ. Ի Լուրեր*
14:45.- *Սի. Էն. Էն.ի Լուրեր*
15:15.- *Քի Է Քի*
16:00.- *Աղանի Աղանի*
17:00.- *Մինի Սթուտիօ*
17:45.- *Էմ. Թի. Վի. Սփորց*
18:00.- *Պասքեթպոլ*
19:15.- *Քըլ Մէյլէ Ալլէ*
20:00.- *Արաբերէն Լուրեր*
20:30.- *Ի. Ւո.*
21:30.- *Սաժէլ Մաուքաֆ*
00:00.- *Էմ Թի. Վի. Սփորթց*

ԷԼ. ՊԻ. ՍԻ.

7:00.- *Սի. Էն. Էն.ի Լուրեր*
7:30.- *Մա ըլաք Իլլա Հայֆա*
8:00.- *Սի. Էն. Էն.ի Լուրեր*
8:25.- *Փինաքըլ Եուրոփ*
9:00.- *Արապֆաք*
10:00.- *Լիւանա Տիվլուապթիք*
10:30.- *Նահարքում Սայիտ*
13:30.- *Սի. Էն. Էն.ի Լուրեր*
14:00.- *Ալնթա Ուա Ալնա*
15:00.- *Ֆլէշ Նիւուզ Սաթ*
15:15.- *Մարիա Մերսեդես*
16:30.- *Քեսթիոն Փիւր Էօն Շաուիիոն*
17:00.- *Քիֆ ու Լէլը*
18:00.- *Քոնսուէլօ*
19:00.- *Շու Պատտաք*
20:00.- *Արաբերէն Լուրեր*
20:30.- *Ռըմէտ Ուա Մըլի*
21:30.- *Էլ. Էյ. Վիթ*
22:30.- *Ռիլաթիվիթի*
23:30.- *Սիաքըր Քէյք*
00:00.- *Ամերիկեան երկար ժապաւէն*

ՄԱՒ-ՄԹԱՒՊԱՒ.

7:00.- *Ալաւ Էլ Սապահ*
13:00.- *Ֆլէշ Ինֆօ*
13:15.- *Տալաս*
14:00.- *Արաբական ֆիլմաշար*
15:00.- *Արաբերէն լուրեր*
15:30.- *Զիւլինիա*
16:30.- *Կենդանիի գծանկար՝ «Պանանապ Ին Փիճամապ»*
17:00.- *Ըպղար Ըքպար*
17:30.- *Ֆրանսերէն լուրեր*
17:45.- *Անգլերէն լուրեր*
18:00.- *Ֆէյմ*
19:00.- *Թիքթէք Ալէյնա Վիւլա Ալէյք*
19:58.- *Շաուահէտ Մըն Ալամինա*
20:00.- *Արաբերէն լուրեր*
20:30.- *Փէսիֆիք Փալիուէյտ*
21:30.- *Արաբական ֆիլմաշար*
22:30.- *Խալլիք Պըլ Պէյթ*

ԷՆ. ՊԻ. ԷՆ.

15:30.- *Վիտէօ Քլիփս*
16:30.- *Ձիւլ Լերըր*
17:30.- *Կենդանիի գծանկար՝ «Քէչաւի Թութպրաշ»*
18:00.- *Չարլի'զ Էնճըլզ*
19:00.- *Եգիպտական երկար ժապաւէն*
21:00.- *Արաբերէն Լուրեր*
21:30.- *Սիւիլ Ուորլ*
22:30.- *Սպանական երկար ժապաւէն*

* Վերոյիշեալ յայտագիրները ենթակայ կրնան ըլլալ որոշ փոփոխութիւններու:

ՅՈՒՆԱՀԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ...

Շարունակուած 5րդ էջէն

ւած մեծ անտարբերութեան միջեւ, վեր առնելով, թէ մեծ ուժերը իրենց շահերէն մեկնած կը կիրարկեն «Երկու չափ, երկու կշիռ»ի քաղաքականութիւն:

Ա. Սանուկեան անդրադարձաւ նաեւ Հայաստանի Ազգային Ժողովի ընտրութիւններուն եւ նշեց, որ հայութեան առաջնահերթ եւ հիմնական երեք պահանջներն են «Ազատ Արցախ, հզօր Սփիւռք եւ ապահով ու բարգաւաճ Հայաստան»: Այս նպատակներուն իրականացումով հայութիւնը քայլ մը աւելի մօտեցած կ'ըլլայ «ամբողջական Հայաստան, ամբողջական հայութեամբ» տեսլականին, եզրափակեց բանախօսը:

Բանախօսութենէն ետք ելոյթ ունեցաւ Համազգայինի պարախումբը (ղեկավար Յովհաննէս Խաչիկեան), որ ներկայացուց պարերու համադրական փունջ մը բեմականացնելով 1915ի Եղեռնը եւ 1918ի Մայիսեան յաղթանակը:

Փակման խօսքը կատարեց օրուան հանդիսավարը Յ. Պապօղլեան:

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

●Փառեն Ալեքսանեանի մահուան առիթով, փոխան ծաղկեպսակի, Ս. Քառասնից Մանկանց եկեղեցւոյ եղած են հետեւեալ նուիրատուութիւնները.-

Տէր եւ տիկին Րաֆֆի Տէմիրճեան 20,000 լ.ո., Ժոզէֆ Սալէմ 20,000 լ.ո., Վիքթոր Սալէմ 20,000 լ.ո., Նապլիլ Հաթէմ 20,000 լ.ո., Ժորժ Հաթէմ 15,000 լ.ո., Կիրակոս Գարակէօզեան 20,000 լ.ո., Գարամիհեաւեան ընտանիք 20,000 լ.ո., Մելիք Փագրաճեան 10,000 լ.ո., տէր եւ տիկին Ժիրայր Գազանճեան 20,000 լ.ո., Յակոբ Նագգաշեան 10,000 լ.ո., Ներսէս եւ Յովհաննէս Պետիկեան 30,000 լ.ո., Յովհաննէս Աշճեան 50$, Համբարձում Ասատուրեան 15,000 լ.ո., Արտաշէս Ասատուրեան 15,000 լ.ո., տիկին Ժանէթ Խաչատուրեան 10,000 լ.ո., Վարուժ Սարգիսեան 10,000 լ.ո., Յովհաննէս Կէօզլուկէօյիւքեան 10,000 լ.ո., Նազարէթ Իսթիլեան 10,000 լ.ո., Վահէ Հալաճեան 15,000 լ.ո., Միքայէլեան Կարպիս 20$, Տեմիրճեան Ժիրայր 20,000 լ.ո., Պապէեան ընտանիք 10,000 լ.ո., Սարգիս Խտըրլարեան եւ զաւակունք 10,000 լ.ո., տէր եւ տիկին Գրիգոր Մարուշեան 10,000 լ.ո., տէր եւ տիկին Յակոբ եւ Յովսէփ Աշճեաններ 20,000 լ.ո., Ռուժէ Սահակեան 20,000 լ.ո., Մարգար Մոսքոֆեան 10,000 լ.ո., Զալողլեան ընտանիք 10,000 լ.ո., Գապագեան ընտանիք 10,000 լ.ո. եւ Ժորժ, Գարիմ Սալումներ եւ Թոնի Սուֆօ 500 ա.ո.:

ՄԵԾԱՄԱՍՆԱԿԱՆ ...

Շարունակուած 5րդ էջէն

համատեղ աշխատելու հեռանկարներն են: Ստացումն է, որ Ագգային Ժողովը նոյն յանձնաժողովի անդամ են դառնալու, սրինակ, ԱԺՄի, ՀԿԿի, Հ. Յ. Դ-ի քաղաքական դէմքը ներկայացնող գործիչներ եւ գողական մականուններով յայտնի անձնաւորութիւնները: Թէ ինչպիսի գպացողութիւն են ունենալու նրանք այդ «հաճելի» րնկերակցութիւնից եւ ինչ «փոխագդեցութիւն» է լինելու նրանց միջեւ՝ կարելի միայն գուշակել:

Նման մարմինի միջոցով սրինաստեղծ գործունէութիւն որպէս այդպիսին չի լինելու: Պարգապէս կառավարութիւնը ներկայացնելու է համապատասխան սրինագիծ, այն քննարկուելու է յանձնաժողովներում, արուելու են առնչան ուղղումներ, որոնց նպատակն է լինելու ստեղծել սրինաստեղծ գործունէութեան պատրանք: Գործարանատէրերից, գործարարներից ու թաղային հեղինակութիւններից բաղկացած մեծամասնութիւնը, ըստ էութեան, չի էլ այցելելու նիստերի մեծ մասին եւ գրաղուելու է իր հին գործով՝ «փող չինելով», որպէսզի չորս տարի յետոյ նորից ծախսի 200-300 հազար տոլար ու գնի սեփական անձեռնմխելիութեան արտօնագիրը: Սկզբունքային որոշումները կայացուելու են «Միասնութեան» դեկավարների խորհրդակցութիւնների արդիւնքում՝ պաշտպանութեան նախարարի հերթական այցելութեան ժամանակ: Նրանք արտացոլելու են ուժայինների ու ֆինանսատնտեսական համակարգի ստուերային արքաների դաշինքի տրամադրութիւնները եւ ուղղուած են լինելու ժողովրդի հսկայական մեծամասնութեան արմատական չահերի դէմ: Այդ դաշինքը փորձելու է տպաւորութիւն ստեղծել, թէ իրր ուժեղացնում է տնտեսական քաղաքականութեան րնկերային ուղղուածութիւնը, բայց դա լինելու է սոսկ պատրանք, քանգի տնտեսական քաղաքականութիւնն իրականում թելադրուելու է քրէածին քաղքենի դասակարգի կողմից: Վերջինս տասնեակ միլիոնաւոր տոլարներ է ծախսել խորհրդարան մտնելու համար, րնականարար, ամէն ինչ անելու է իր գոյութեան աղբիւրները պահպանելու նպատակով:

Մեծամասնական ընտրակարգով խորհրդարան մտած այս քրէա-տնտեսական միջուկը ներքաղաքական զարգացումների բոլոր տարրերականերում լինելու է իշխանութեան հետ: Ընդ որում, նրա համար բացարձակապէս նշանակութիւն չի ունենալու այն հարցը, թէ ո՛վ է ներկայացնում այդ իշխանութիւնը: Այստեղ կարեւորը փոխադարձ երաշխիքների առկայութիւնն է եւ հնարաւորինս սերտաճումը իշխանութեան գործադիր մեքենայի հետ: Մնացածը գուտ թէքնիք խնդիրներ են, քանգի մեր երկրում այդ երաշխիքների ու սերտաճման բուրգը «պսակելու» համար «պապաների» պակաս չի գպացում եւ ապագայում էլ չի գպացուելու: Խորհրդարանում քրէածին քաղքենի դասակարգին տրուած այս կարեւոր դերակատարութեան արդիւնքում գործադիր իշխանութիւնը ձեռք է բերում նախկին քաղաքականութիւնը շարունակելու հնարաւորութիւն: Աւելին՝ այն գրկուում է ոչ միայն այդ քաղաքականութեանը րնկերային ուղղուածութիւն հաղորդելու, այլեւ գոնէ չատ թէ քիչ քաղաքակիրթ ագատականութեան սկգբունքները արմատաւորելու հնարաւորութիւնից, քանգի նորընտիր խորհրդարանը դառնում է գործադիր մեքենայի ու քրէածին քաղքենի դասակարգի սերտաճման պատուաբը: Ունենալով մեծամասնականով ընտրուած պատգամաւորների նման բազմութիւն, խորհրդարանի իշխող ուժը ի դէմս «Միասնութեան» է՛լ աւելի է սերտաճելու ստուերային տնտեսութեան արքաների հետ: Այդ պատճառով նա չի կարողանալու իրականացնել որեւէ լուրջ բարեփոխում եւ արգագօրէն դառնալու է թիրախ հիմնականում համամասնականով ընտրուած քաղաքական կուսակցութիւնների համար:

ԵԶՐԱՓԱԿԵՆՔ ակնյայտ է դառնում, որ ապագայ Ագգային Ժողովի տեղերի աւելիի բաժինը կազմող մեծամասնական ցանկով ընտրուած պատգամաւորները իրենց ճնշող մեծամասնութեամբ հայրենիքին ու ժողովրդին տալու ոչինչ չունեն: Նրանք մեծ փողեր են ծախսել, ուստի եկել են խորհրդարանում բազմելու եւ ապահով կերպով վայելելու համար: Նրանց ներկայութիւնը ոչ միայն չի կասեցնելու, այլեւ էլ աւելի է խորացրնելու գործադիր իշխանութեան քրէականացման միտումները: Ուստի ընտրութիւններից քիչ անց սկսուելու է քաղաքական լայն չարժում՝ անօրինականութիւններով ընտրուած եւ օրէնսդիր գործունէութեան համար բացարձակապէս ոչ պիտանի խորհրդարանը լուծարելու եւ միայն համամասնական ընտրակարգով Ագգային Ժողովի արտահերթ ընտրութիւններ անցկացնելու համար:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

1.- Գ. ՊԸԼՏԵԱՆ	Ընդառաջում
11.-Յ. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ	Բանաստեղծութիւններ
18.-Թ. ՋԻՖԼԵԱՆ	Փերեզակը
29.-Ա. ԳԱՐԱԼԷՔԵԱՆ	Բանաստեղծութիւններ
32.-Ս. ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆ	Ահմադ Նուրիվադէի հետ
47.-Ա. ՆՈՒՐԻՋԱԴԷ	Մասիսը սար չէ
57.-Ռ. ԵՍԱՅԵԱՆ	Տեսակցութիւն
60.-Ս. ՔԻԼԷՃԵԱՆ	Բանաստեղծութիւններ
71.- ★★★	Չորս անուն
72.-Մ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ	Ինչքա՜ն լաւ հասկցած է մեզ
86.-Մ. ՏԷՄԻՐՃԵԱՆ	Երաժշտութիւն, լեզու եւ լեզուաւոտածողութիւն
93.-Խ. ՏԵՐ-ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ	Մի քանի անտիպ նամակներ Վ. Շուշանեանից
95.-Վ. ՇՈՒՇԱՆԵԱՆ	Նամակներ
108.-Թ. ԹՈՐԱՆԵԱՆ	Վերապրող արձակագիրը՝ Սիբատ Փանոսեան
125.-Պ. ՍՆԱՊԵԱՆ	*«Ես իմ անուշ»*ի ոդիսականը
139.-Մ. ԽԱՉԱՏՐԵԱՆ	Համաստեղ ի *«Գիւղը»* ժողովածուն
148.-Ա. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ	Բառն իրեն ենթարկելու նահատակութիւնը
151.-★★★	Մշակութային լուրեր

Կողքի նկար՝ գործ Վարուժան Մարտիրեանի

ՀՈՐՈՍԿՈՊ

Իւ՛ր կ'ըսեն **ԱՍՏՂԵՐԸ**

★ *ԽՈՅ* (21 *Մարտէն* 20 *Ապրիլ*)

Հակիցէ՛ ձեր ծախսերուն, որովհետեւ այսօր կրնաք անհաշիւ ծախսելու արամադրութիւն ունենալ: Պիտի ունենաք օտար երկրէ եկած այցելուներ:

★ *ՅՈՒԼ* (21 *Ապրիլէն* 21 *Մայիս*)

Ուշադիր եղէ՛, որ ձեր բանակը յայնօրէն չթանաք, ոչ ալ փիճանական պարատուրութեանց մէջ մտէ՛ք: Օրը ձեզմէ կը պահանջէ խելամ զգուշութիւն:

★ *ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ* (22 *Մայիսէն* 21 *Յունիս*)

Փոքր անհանգստութիւն մը, գլխու ցաւ մը կրնաք ունենալ, բայց ուշադիր եղէ՛, որ ան չմեծնայ եւ վաղը ձեզի բարդութիւն չստեղծէ:

★ *ԽԵՑԳԵՏԻՆ* (22 *Յունիսէն* 23 *Յուլիս*)

Պիտի ունենաք յորդուն եւ օգտաշատ գաղափարներ: Պիտի փայլիք ձեր հրապոյրով եւ հաշոդական գօրութեամբ: Օրը շատ նպաստաւոր է:

★ *ԱՌԻԻԾ* (24 *Յուլիսէն* 23 *Օգոստոս*)

Ամառուան լաւագոյն օրն է հանգիստի համար ձեր փնտռած անձին կամ ունենալու օգտաշատ հանդիպումներ թէ՛ գործի եւ թէ բարեկամութեան մէջ:

★ *ԿՈՅՍ* (24 *Օգոստոսէն* 23 *Սեպտեմբեր*)

Ունիք օգտաշատ գաղափարներ, որոնք մօտ օրէն ձեզի պիտի բերեն դրամական շահ եւ անհատական այլ կարգի յաջողութիւններ:

★ *ԿՇԻՌՔ* (24 *Սեպտեմբերէն* 23 *Հոկտեմբեր*)

Արուեստագէտներ կամ ստեղծագործութիւն մը կատարողները այսօր պիտի ունենան որոշ յաջողութիւն՝ արտայայտելու համար նոր գործեր: Դուրս հանեցէ՛ ձեր կիթառը, եթէ երաժիշտ էք, կամ՝ այլ նուագարան մը. իսկ եթէ գեղանկարիչ էք, սկսեցէ՛ գծել նոր պատկերներ եւ տեսարաններ:

★ *ԿԱՐԻՃ* (24 *Հոկտեմբերէն* 23 *Նոյեմբեր*)

Ամուսնական կեանքի մէջ յաջողութիւն պիտի ունենաք: Այսօր պիտի կարենաք լուծել բազմատեսակ խնդիրներ, նպաստաւոր ձեւով:

★ *ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ* (24 *Նոյեմբերէն* 21 *Դեկտեմբեր*)

Աշխատանքին անիւը պիտի դառնայ ի նպաստ ձեզի: Պիտի հաշանակէք լաւ կէտեր՝ նախանձը գրգռելով ձեր պաշտօնակիցներուն: Եղէ՛ խոհեմ եւ յարգալիր:

★ *ԱՅԾԵԼՔԻՒՐ* (22 *Դեկտեմբերէն* 20 *Յունուար*)

Աշխատանքի մարգին մէջ պիտի ունենաք ինքնուրոյն յղացումներ եւ գանուիք պիտի ցուցադրէք եւ գործի վերածելով պիտի արժեւորէք ձեր միտքերը: Համարձակ եղէ՛ ձեր մտայղացումները գործի վերածելու:

★ *ԾՈՎԱՆՈՑՇ* (21 *Յունուարէն* 19 *Փետրուար*)

Օրը հոռի է. վաղվոռն պիտի բլլաք մանաւանդ սիրային գգացումներով, մանաւանդ եթէ ձեր սիրտը ազատ է: Ադուոր հանդիպումներ կան օրակարգի վրայ:

★ *ՁՈՒԿ* (20 *Փետրուարէն* 20 *Մարտ*)

Զոյգերը պիտի կատարեն լաւ գործեր, ներդաշնակութեամբ եւ փոխադարձ հասկացողութեամբ: Հանդիպում մը կրնաք ունենալ հետաքրքրական անձի մը հետ: Երջանիկ պիտի բլլաք այսօր:

STUDIO Lantern
●Կը ստանձնէ ուրախ առիթներու video նկարահանումներ
Հեռ. 01-266866 եւ 03-268852

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ ՄՈՒՏՔԻ ՆԻՒԹԱԿԱՆ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆԵՐԷՆ ՉԵՐԲԱՋԱՏԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵՑԷՔ

ԱՖՀԻԼի մօտ

●ՆՈՒԱՋԱԳՈՑՆ սակերով
●ԱՌԱԻԵԼԱԳՈՑՆ խնամք
●Վճարման դիւրութիւններ

Հասցէ.- Ազգային Խորհուրդի շէնք, ԱՖԷՏի կից, Հեռ. 248238, 262221:

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՀԵՌԱՁԱՅՆԻ ԹԻՒԵՐԸ
«ԱԶԴԱԿ»ի հետ կապուելու համար հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն.- 258526, 260115 եւ 241274:

ARA TRAVEL IATA ԱՆԴԱՄ
ARMENIAN AIRLINESի SALES AGENT,
ՈՒՐԱԽՈՒԹԵԱՄԲ ԿԸ ՅԱՅՏՆԷ ԻՐ ՅԱՐԳՈՅ ՅԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐՈՒՆ, ՈՐ Կ'ԱՊԱՀՈՎԷ
ՊԷՅՐՈՒԹ - ԵՐԵՒԱՆ - ՊԷՅՐՈՒԹ ԵՒ ՀԱԼԷՊ - ԵՐԵՒԱՆ - ՀԱԼԷՊ
ARMENIAN AIRLINES ընկերութեամբ
●օդաճառագիծ առմներ ●ապրանքի փոխադրութիւն
ԱՐԱ ԹՐԱՎԷԼ,
Պուրճ Համուտ, Նամակատան շէնք, Հեռ. 266594 - 261296 : FAX: 261296

ՄԱՐԶԱԿԱՆ-ԱՇԽԱՐՀ

ՊԱՍՔԵԹՊՈԼ. ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ (ՖԱՅՆԸԼ ՖՈՐ)

- ՍԱԺԷՍ - ԱՆԴՐԱՆԻԿ՝ 63-60
- ԱՅՍՕՐ՝ ԹԱՏԱՄՈՆ - ՌԻԱՏԻ (Բ. ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ)

Լիբանանի պասքեթպոլի 98-99 եղանակի ախոյեանութեան *ֆայնըլ ֆորի* առաջին հանդիպումը՝ Սաժէսի եւ Անդրանիկի միջեւ աւարտեցաւ ի նպաստ կանաչներուն՝ 63-60 (կիսախաղ՝ 32-30) երեկ գիշեր՝ Ղապիրի դաշտին վրայ:

Մրցումը Ա. կիսախաղին եղաւ գրեթէ անմակարդակ, սակայն Բ. կիսախաղին բարելաւուեցաւ յարաբերաբար: Ասիոյ ախոյեան Սաժէս դժուարութիւն դիմագրաւեց Անդրանիկի հնգեակին դէմ եւ եթէ պատահէր, որ հայկական կազմին տղաքը մրցումին ակիպբէն ըլլային արթուն՝ ինչպէս գտնուեցան Բ. կիսախաղին, ապա շատ հաւանաբար մրցումին պատկերն ու արդիւնքը ըլլար տարբեր:

Ամենայնդէպս արդիւնքը լաւագոյնս կը փաստէ, որ մրցումը եղաւ ոչ միայն հաւասարակշռուած, այլեւ՝ հետաքրքրաշարժ: Վերջին երկվայրկեաններուն նոյնիսկ կրնար արդիւնքը հակապատկերը ըլլալ եւ ճերմակները տանէին վերջնական յաղթանակը, բայց չեղաւ:

Երկրորդ հանդիպումը տեղի պիտի ունենայ Ուրբաթ օր ժամը 8:30ին, Անդրանիկի դաշտին վրայ (Տեմիրճեան կեդրոն, Տըպպայա):

Այսօր, ժամը 9:45ին, Ժունիէհի *«Ֆուատ Շեհապ»* դաշտին վրայ տեղի կ'ունենայ *ֆայնըլ ֆորի* միւս մրցումին՝ Թատամոն - Ռիատի Բ. հանդիպումը: Առաջին հանդիպումը աւարտած էր 99-88 արդիւնքով, ի նպաստ Ռիատիի (Կիրակի գիշեր, Ռիատիի դաշտին վրայ):

ԼԻՈՆ ՄԵԾ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐ ԿԸ ԾԱԽՍԷ ՅԱՌԱՋԻԿԱՅ ԵՂԱՆԱԿԻՆ ՀԱՇՈՒՈՅՆ

Ֆրանսայի միջագգային յառաջապահ Թոնի Վէրէյ լքեց Լանսր եւ փոխան 10 միլիոն տոլարի փոխանցուեցաւ Լիոնի, յայտնեցին այս վերջինին պատասխանատուները:

26 տարեկան Վէրէյ, որ չորս տարուան պայմանագրութիւն մը ստորագրեց Լիոնի հետ, ֆութպոլի իր ասպարէզը սկսած է Նանսիի հետ (1991ին), ապա չորս տարի ետք միացած է Լանսի: Թոնի, որ երեք անգամ կրած է Ֆրանսայի ֆութպոլի ագգային խումբին չապիկը, Ա. դասակարգի ախոյեանութեան մրցումներուն մասնակցած է 138 անգամ, նշանակելով 138 կոլ:

Լիոնի պատասխանատուները յայտնեցին նաեւ, թէ անցեալ չարաթավերջին իրենց կազմին միացուցին Ֆրանսայի միջագգային նախկին յետսապահ Փիեռ Լէկլր, որ մաս կը կազմէր Իտալիոյ Սամտորիային:

28 տարեկան Լէկլր, որ երեք տարուան պայմանագրութիւն մը ստորագրեց Լիոնի հետ, վեց տարի մաս կազմելէ ետք Լանսին, 1996ին փոխանցուեցաւ իտալական կազմին: Անոր փոխանցումը Լիոնի արժեց 9 միլիոն տոլար:

Ֆրանսայի մէջ նախապէս ներքին փոխանցումները այսքան մեծ գումարներով չէին կատարուեր, սակայն յայտնապէս յառաջիկայ եղանակին, այս իմաստով Ֆրանսա պիտի միանայ հսկաներուն՝ Իտալիոյ, Սպանիոյ եւ Անգլիոյ չարքին:

ՊՈՊԻ ԿՈՒԼՏ ՀՐԱԺԱՐԵՑԱՒ

Կալէսի ֆութպոլի ակագային խումբին մարզիչ Պոպի Կուլտ անցեալ շաբաթավերջին հրաժարեցաւ, երբ իր կազմը 4 - 0 արդիւնքով պարտութիւն մը կրեց Իտալիայէն (*Եւրօ - 2000*ի կտուն):

Չորս տարի Կալէսի մարզիչ մնալէ ետք, Կուլտ հարցազրոյցի մը ընթացքին յայտնեց, թէ կը փափաքի, որ իր կազմը ապահովէ Եւրոպայի իր տոմսը, սակայն կ'ուզէ, որ ատիկա ըլլայ առանց իր ներկայութեան...

Քովենթրիի, Ուէսթ Պրոմուիչ Էլպիընի եւ Ուիմպլըտընի նախկին մարզիչին պայմանագրութիւնը Կալէսի հետ պիտի աւարտէր վեց ամիս ետք:

Իր հրաժարականը ներկայացնելէ ետք անգլիացի մարզիչը յայտնեց, թէ ըստ իրեն Կալէսի ակագային խումբին յաջորդ մարզիչը պէտք է որ անպայման կալէսցի մը ըլլայ:

Կալէս տակաւին իր յոյսերը չէ կորսնցուցած Հոլանտա հասնելու համար, հակառակ անոր, որ անիկա կը գրաւէ դասաւորման 3րդ դիրքը, Ա. խմբակին մէջ:

Անիկա կտուած իր յաջորդ մրցումը պիտի կատարէ վաղը, իր դաշտին վրայ հիւրընկալելով 4րդ դիրքը գրաւող Դանիան:

Յառաջապահ Մարք Հիւզ եւ բեռդապահ Նեւիլ ՍաուԹհոլ առժամաբար պիտի ստանձնեն Կուլտի պաշտօնը, մինչեւ նորի մը նշանակումը:

ՊԱՍՔԵԹՊՈԼ. Է՛Ն. ՊԻ. Է՛Յ.

ՍԱՆ ԱՆԹՈՆԻՕ ՍՓԸՐՋ ՀԱՆԴԻՍԱՑԱՒ ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ՇՐՋԱՆԻ ԱԽՈՅԵԱՆ ԵՒ ՀԱՍԱՒ ԱՒԱՐՏԱԿԱՆԻՆ

Սփըրզի աստղը՝ Թիմ Տանքըն՝ տանքի պահուն...

Է՛Ն. ՊԻ. Է՛Յ. Արեւմտեան Շրջանի ախոյեանութիւնը երկ աւարտեցաւ Սան Անթոնիօ Սփըրզի յայն յաղթանակով (4-0)՝ Փորթլէնտ Թրէյլ Պլէյզըրզի դէմ: Սան Անթոնիօ հանդիսացաւ ախոյեան եւ հասաւ Է՛Ն. Պլէյ-ի աւարտականին, ուր պիտի ճակատի Նիւ Եորք Նիքսի կամ Ինտիանա Փէյսըրզի դէմ, որոնք Արեւելեան Շրջանի աւարտականին կը ճակատին իրարու դէմ. Նիքս 2-1 յաղթական է՝ անոնց 4րդ հանդիպումը տեղի կ'ունենայ այսօր՝ Նիւ Եորքի մէջ:

Արեւմտեան Շրջանին պատկերը փաստօրէն տարբեր է Արեւելեանէն, ուր պայքարը սուր է եւ ուժերը յայտնապէս հաւասար են, մինչդեռ Արեւմտեանէն ներս հանդիպումները աւարտեցան Սան Անթոնիոյի չորս անպատասխան յաղթանակներով: Նշենք, որ կիսաւարտականին եւս Սփըրզ 4-0 յաղթած էր Լոս Անճելըս Լէյքըրզի:

Երկուսն մրցումին, Սփըրզ 94-80 արդիւնքով յաղթական վերադարձաւ Փորթլէնտէն, չնորհիւ իր երկու աստղերուն՝ Տէյվիտ Ռոպինսընի եւ Թիմ Տանքընի բացառիկ խաղարկութեան:

Սան Անթոնիօ Սփըրզ 1976ին Է՛Յ. Պլէ. Է՛Յ-ին անցած է Է՛Ն. Պլէ. Է՛Յ. եւ առաջին անգամն է, որ կը չահի Արեւմտեան Շրջանի ախոյեանութիւնը, թէեւ անիկա 1979ին, 1982ին, 1983ին եւ 1995ին հասած է աւարտականին, բայց պարտուած է: Միւս կողմէ, անչուշտ առաջին անգամն է նաեւ բնականաբար, որ Սփըրզ կը հասնի Է՛Ն. Պլէ. Է՛Յ-ի աւարտականին եւ ըստ մարզիչ Կրէկ Փոփովիչի, իր կազմը մեծ յոյս ունի նաեւ չահելու տիտղոսը:

Սփըրզի մրցակից Պլէյզըրզի մարզիչը՝ Մայք Տանլիվի եւս կ'ըսէ, որ Սան Անթոնիօ մեծ հաւանականութիւն ունի չահելու տիտղոսը, նոյնիսկ եթէ ասիկա անակնկալ կը չառերու համար:

ԵՒՐՕ-2000Ի ՁԱՒԻՒՄԻ ՊՇՈՒՄՈՎ

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ - ԱՆԳԼԻԱ ՄՐՑՈՒՄԻՆ ՆԱԽՕՐԵԱԿԻՆ՝ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՐԿՈՒՍՏԵՔ

Անգլիոյ ֆութպոլի ակագային խումբը, որ անցեալ Շաբաթ օր *«Ուեմպլի»*ի մէջ ճերմակ հաւասարութիւն մը արձանագրեց Շուէտի հետ (*Եւրօ- 2000*ի կտում), վաղը դժուար մրցում մը ունի կատարելիք նոյն այս մրցաշարքին գծով, երբ հիւրը պիտի ըլլայ Պուլկարիոյ:

Անիկա դաշտ պիտի ներկայանայ առանց միջնապահ Փոլ Սքոլկի (կախակայուած), որ Շուէտի դէմ մրցումին կարմիր *քարտ* առաւ: Սքոլկէն բացի պիտի բացակային նաեւ Տէյվիտ Պեքհամ եւ Մարթին Քէօն (երկուքն ալ վիրաւոր):

Մարկիչ Քեւին Քիկընն անոնց փոխարէն իր կազմին միացուց երիտասարդ մարկիկներ Քիերոն Տայըրը եւ Տէնի Միլվը, որոնք մաս կը կազմեն Անգլիոյ 21 տարեկանէն վար կրտսերներու ակագային խումբին եւ այժմ կը գտնուին Պուլկարիա: Նշենք, թէ 21 տարեկանէն վար կրտսերներու մրցումը օրով մը կը կանխէ ակագային խումբին կատարելիք մրցումը:

Հոլանտա - Պելճիքա հասնելու համար Անգլիա պէտք է վաղը անպայման պարտութեան մատնէ Պուլկարիան, *փիչօֆքսի* մրցումներուն մասնակցելու համար, որովհետեւ անիկա գրեթէ յոյս չունի գրաւելու Ե. խմբակին պարագլուխի դիրքը: Այժմ Անգլիա հինգ կէտով ետ կը մնայ պարագլուխի դիրքը գրաւող Շուէտէն, իսկ մէկ կէտով՝ երկրորդ դիրքի Լեհաստանէն:

Բացականերով հարուստ է նաեւ հիւրընկալ կազմը՝ Պուլկարիա, որ չորս կէտով կը գրաւէ չորրորդ դիրքը:

Խումբին բժիշկը երէկ յայտնեց, թէ Պուլկարիա դաշտ պիտի ներկայանայ վեց բացականերով, որոնք մաս կը կազմեն հիմնական խումբին:

Միջնապահներ Ցլաթքօ Եանքով, Մարիան Հրիսթով եւ բեռդապահ Յորալքօ Յոտրավքով, միջնապահ Տանիէլ Պորիսլորով վիրաւորեն. իսկ յառաջապահ Հրիսթօ Եուվով կախակայուած է: Անոնց եկաւ միանալու յառաջապահ Ձէորձի Իվանով, որ անցեալ Ուրբաթ օր Լեհաստանի դէմ մրցումին վիրաւորուեցաւ:

Բժիշկը՝ Միխայիլ Իլիեւ կ'ըսէ, թէ Սփորթինկ Լիսպոնի մաս կազմող միջնապահ Իվայլօ Եորտանով, որ Լեհաստանի դէմ մրցումին դաշտ ներկայացած էր հակառակ վիրաւոր ըլլալուն, այժմ բաւական ապաքինած է եւ շատ հաւանաբար Անգլիոյ դէմ մրցումին դաշտ ներկայանայ:

ՊՐԱԶԻԼ - ՀՈԼԱՆՏԱ 2-2

Ֆութպոլի միջագգային բարեկամական մրցումի մը ընթացքին, Պրազիլ 2-2 արդիւնքով հաւասարութիւն մը արձանագրեց Հոլանտայի հետ, հակառակ անոր, որ անիկա Ա. կիսախաղին 2-0 արդիւնքով յառաջացած էր, շնորհիւ Ամորոսոյի եւ Ճիմաւիհի նշանակած կոլերուն, յաջորդաբար 27րդ եւ 45րդ վայրկեաններուն:

Սալվատորի մէջ տեղի ունեցած մրցումին (շաբաթավերջին), հոլանտացիները յաջողեցան երկու կոլ նշանակել Փաթրիք Քլույվէրթի եւ Փիլըր Վան Վոսլեի միջոցով, յաջորդաբար 64րդ եւ 67րդ վայրկեաններուն:

Երկու կազմերը այսօր պիտի կատարեն երկրորդ մրցում մըն ալ, սակայն անոնց այս անգամ ճակատումը տեղի պիտի ունենայ Կուիաճի մէջ:

●ՔԱՐԵԿԱՄԱԿԱՆ այլ մրցումի մը ընթացքին, Պելճիքա Սէուլի մէջ 2-1 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Հարաւային Քորէան: Սէւնի Մարթէնս նշանակեց Պելճիքայի երկու կոլերը (23րդ եւ 31րդ), իսկ Քօ Եոնկ - Սու Հարաւային Քորէայի «որբ» կոլը (89րդ վայրկեան):

ԹԵՆԻՍԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԴԱՍԱԽՈՐՀՈՒՄ

- ՔԱՖԵԼՆԻՔՈՎ՝ ԱՌԱՋԻՆ - ԱՂԱՍԻ ԲԱՐՁՐԱՑԱՒ ՁՈՐՐՈՐԴ ԴԻՐՔ

Երկկ թենիսի միջագգային ֆետերասիոնը իր կեդրոնատեղիէն՝ Մոնաքոյէն հրապարակեց թենիսի տղոց միջագգային դասաւորումը՝ Ռոլան Կարոսի մրցաշարքի յոյսին տակ:

Ռուս Եւգենի Քաֆելնիքով կը գրաւէ պարագլուխի դիրքը, հակառակ անոր, որ ան Ռոլան Կարոսի Բ. հանգրուանէն դուրս մնաց (սլովաքիացի Տոմինիք Հրբպաթիէն): Ամերիկացի Փիթ Սամփրաս Բ. դիրքը գիջեցաւ աւստրիացի Փաթրիք Ռաֆթերի եւ նահանջեց Գ. դիրք, մինչ Ռոլան Կարոսի տիտղոսակիր ամերիկացի Անտրէ Ագասի 14րդ դիրքէն բարձրացաւ 4րդ դիրք:

Ռոլան Կարոսի աւարտականի ուղքրանացի աստղը՝ Անտրէյ Մետւետեւ, որ մրցաշարքի նախօրեակին կր պտնուէր 100րդ դիրքին վրայ, մեծ ոստում մր կատարեց (70 դիրք) եւ բարձրացաւ 30րդ դիրք:

Ստորեւ՝ աշխարհի առաջին 15 թենիսմէնները՝ դասաւորումը (փակագիծին մէջ անոնց նախկին դիրքը).

	ԿՂՏ
1.- Եւգենի Քաֆելնիքով (Ռուսիա)	3403 (1)
2.- Փաթրիք Ռաֆթըր (Աւստրալիա)	3315 (3)
3.- Փիթ Սամփրաս (Մ. Ն.)	3300 (2)
4.- Անտրէ Ագասի (Մ. Ն.)	2993 (14)
5.- Րիչըրտ Քրայիչէք (Հոլանտա)	2856 (5)
6.- Թիմ Հենման (Բրիտանիա)	2678 (7)
7.- Կուսթաւօ Քուէրթէն (Պրազիլ)	2655 (8)
8.- Ալեքս Քորեթիա (Սպանիա)	2408 (6)
9.- Մարսելլօ Րիոս (Չիլի)	2370 (9)
10.- Մարք Ֆիլիփուսիս (Աւստրալիա)	2262 (10)
11.- Քարլոս Մոյա (Սպանիա)	2234 (4)
12.- Թոտ Մարթին (Մ. Ն.)	2216 (11)
13.- Կրէկ Ռուզետսքի (Բրիտանիա)	2195 (13)
14.- Քարոլ Քուչերա (Սլովաքիա)	2185 (12)
15.- Կորան Իվանիսեւիչ (Խրուաթիա)	1813 (16)

ՄԱԹԷՈՒՍԻ ՃԱԿԱՏԱԳԻՐԸ Կ'ՈՐՈՇՈՒԻ ՄՕՏՕՐԷՆ

Գերմանիոյ ֆութպոլի ագգային խումբին մարգիչը՝ Էրիչ Ռիպկէ, երէկ յայտարարեց, թէ վեթերան մարգիկ Լոթար Մաթէուս յառաջիկայ տարի իր խմբակիցներուն հետ պիտի մասնակցի Եւրոպայի ախոյեանութեան:

«Հակառակ անոր, որ ան 38 տարեկան է, սակայն դուրս պիտի չմնայ ագգային խումբէն, նոյնիսկ եթէ Միացեալ Նահանգներ մեկնի եւ միանայ Նիւ Եորք - Նիւ Ճըրզի Մերթրոսթարզ ակումբին», կ'ըսէ Ռիպկէ:

Պայէրն Միւնիխի մաս կազմող Մաթէուս, որ անցեալ Ուրբաթ Մոլտաւիոյ դէմ մրցումին դաշտ ներկայացած էր եւ ագգային խումբին չապիկը 136րդ անգամ լլլայով կրած, յաջողած էր իր վրայ դրուած յոյսերը արդարացրնել, հակառակ յառաջացած տարիքին:

Պայէրնի մկկ պատասխանատուն յայտնեց, որ Մաթէուս չատ հաւանարար յառաջիկայ չարաթ յայտարարէ, թէ պիտի լքէ իր ակումբը, կամ ոչ:

Յառաջիկայ Շաբաթ, Պերլինի մէջ Պայէրն Միւնիխ Գերմանիոյ բաժակի աւարտական մրցումին պիտի ճակատի Վերտըր Պրեմընի դէմ, որմէ ետք միայն Մաթէուս պիտի տայ իր որոշումը:

Մաթէուսի խմբակից Մարիօ Պագլըր, երէկ կատարած մկկ հարցագրոյցին ընթացքին («Քիքըրզ» մարգաթերթին հետ) ըսաւ, թէ պիտի մնայ իր ակումբին հետ, մինչեւ ֆութպոլիստի իր ասպարէզին աւարտը:

30 տարեկան Պագլըր, որ այս եղանակին սկիզբը յայտարարեց, թէ կ'ուզկ լքել իր ակումբը, մինչեւ Յունիս 2000 պայմանագրութիւն մը ստորագրած է. չատ հաւանարար ան չուտով պայմանագրութիւնը նաեւ երկարաձգկ է:

«Պայէրն Միւնիխի պատասխանատուները գիտեն, թէ արժէքաւոր մարգիկ մըն եմ, հետեւաբար անոնք պիտի նախընտրեն, որ ի նպաստ իրենց կոյ նշանակեմ, քան՝ ուրիշին», կ'ըսէ Գերմանիոյ ֆութպոլի ագգային խումբին միջագգային նախկին մարգիկ Պագլըր:

Միւս կողմէ, Էրիչ Ռիպկէ ըսաւ, թէ յառաջիկայ Յուլիս 24էն Օգոստոս 4 Մեքսիքայի մէջ տեղի ունենալիք միջցամաքամասային բաժակի մրցաշարքին իր կազմը դաշտ պիտի ներկայանայ առանց խմբապետ Օլիվըր Պիրհոֆի: Ա. Սէ. Միլանի յառաջապահ Պիրհոֆ Ռիպկէն խնդրած էր, որ գինք նկատի չառնէ այդ մրցաշարքին համար:

«Իտալիոյ մէջ չկայ ձմեռնային արձակուրդ եւ ան 11 ամիսէ ի վեր հանգիստի ժամանակ չունի: Յուլիս 20ին ան պիտի վերսկսի իր փորձերուն՝ Ա. Սէ. Միլանի հետ, հետեւաբար 2000 թուականին ան պէտք է ամբողջութեամբ հանգիստ վիճակի մէջ գտնուի», կ'ըսէ Ռիպկէ:

ԼԵՎԱՄԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐԸ

Շաբաթավերջին Պուրճ Համուտի քաղաքապետարանի դաշտին վրայ տեղի ունեցան ԼԵՎԱՄԻ ֆութպոլի մրցումները, որոնք տուին հետեւեալ արդիւնքները.

ՇԱԲԱԹ

Խանամիրեան - Ս. Ագճեա 4-1
Հոիփսիմեանց - Լ. եւ Ս. Յակոբեան 0-5
Ե. Մանուկեան - Ձեմարան 2-3 *(փենալթիներով)*
Մեսրոպեան - Թոչնոց Բոյն 3-1
Դպրեվանք - Կ. Բ. Վ. 1-2

ԿԻՐԱԿԻ

Ձեմարան - Խանամիրեան 5-1
Մեսրոպեան - Կ. Բ. Վ. 7-0
Լ. եւ Ս. Յակոբեան - Խանամիրեան 0-1

ԼՈՔԲՐՊԻԻ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՅԵՏԱՁԳՈՒԱԾ ՎԵՑ ԱՄԻՍՈՎ

Սկովտիական ատեանը, որ Հոլանտայի մէջ դատավարութեան պիտի ենթարկէ Լոքըրպիի երկու լիպիացի ամբաստանեալները, երէկ ընդառաջեց պաշտպան փաստաբաններուն պահանջին՝ յաւելեալ վեց ամիսով յետաձգելով դատավարութիւնը։

Դատարանին կողմէ հրապարակուած յայտարարութիւնը կը յայտնէր, որ դատավարութիւնը պիտի սկսի Փետրուար 4ին, կամ անկէ քանի մը օր առաջ։ Յայտարարութիւնը կ'ըսէր նաեւ, որ կարելի է աւելի եւս յետաձգել, եթէ պաշտպան փաստաբանները անոր կարիքը զգան։

Լիպիացի ամբաստանեալներուն պաշտպան փաստաբանները յետաձգելու առաջարկը ներկայացուցին սկովտիացի դատաւորներուն՝ երէկ տեղի ունեցած նիստի մը ընթացքին։ Նիստի աւարտին դատաւորները ընդառաջեցին անոնց խնդրանքին։

Երկու լիպիացիները՝ Ապտէլ Պասէթ Մեկրահի եւ Ամին Խալիֆա Ֆհիմա, Ապրիլէն ի վեր Հոլանտա կը գտնուին դատավարութեան ենթարկուելու համար սկովտիական ատեանի մը կողմէ։ Դատախազներն ու պաշտպան փաստաբանները 101 օր պայմանաժամ ունին՝ 1 Օգոստոս, պատրաստելու համար իրենց դատը։ Պաշտպան փաստաբանները սակայն դիտել տուին, որ յաւելեալ ժամանակի կը կարօտին պատրաստուելու՝ նկատի ունենալով, որ դատախազները տասնամեակ մը ի վեր կը պատրաստուին Լոքըրպիի դատավարութեան, մինչ իրենք միայն 101 օր պիտի ունենան։

(ՌՈՅԹԸՐՋ)

ԱԶՆԱՐ ԿԸ ՀԱՍՏԱՏԷ

ՍՊԱՆԻՈՅ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐԸ ԲԱՆԱԿՑԱԾ ԵՆ ԷԹԱՅԻ ՀԵՏ

ՄԱՏՐԻՏ, 7 (ՌՈՅԹԸՐՋ).- Սպանիոյ կառավարութիւնը կը հաստատէ, որ պապքերու անջատողական ԷԹԱ շարժումին հետ իր առաջին ուղղակի բանակցութիւնները ունեցած է Սեպտեմբերին յայտարարուած վիճադուլէն ի վեր, յայտնեց վարչապետ Խոսէ Մարիա Ասնար Երկուշաբթի օր։

Ասնարի յայտարարութիւնը կը հաստատէր *«Էլ Մունտո»* օրաթերթին մէջ հրապարակուած լուր մը, ըստ որուն, կառավարութեան եւ ԷԹԱյի ներկայացուցիչները երեք շաբաթ առաջ տեսակցութիւն ունեցած են Սպանիայէն դուրս, սակայն Եւրոպայի մէջ։

Օրաթերթին համաձայն, հանդիպումը շօշափելի արդիւնքներ չէ ունեցած։

Ասնար, իր կարգին, հաստատեց լուրը, սակայն մերժեց մանրամասնութիւններ փոխանցել։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՕԴԱՆԱՒԵՐ ԿԸ ՌՄԲԱԿՈՀԵՆ ԻՐԱՔԵԱՆ ԴԻՐՔԵՐ

Ամերիկեան եւ բրիտանական օդանաւեր կիրակի գիշեր իրաքեան գինուորական երկու կեդրոններ ռմբակոծեցին հարաւային «արգիլեալ գօտի»ին մէջ, յայտնեց ամերիկացի բարձրաստիճան գինուորական մը։

Իրաքի լրատու գործակալութիւնը, իր կարգին, հաղորդած էր, որ արեւմտեան օդանաւեր թիրախներ ռմբակոծած են Մութհաննա եւ Տիքար նահանգներուն մէջ, ուր սակայն իրաքեան հակօդային պաշտպանութեան զէնքերը կրակ բացած են անոնց վրայ եւ պարտադրած, որ իրենց խարիսխները վերադառնան։

(ՌՈՅԹԸՐՋ)

ԵՈՒԿՈՍԼԱՒԻԱ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ ԿԸ ԴՆԷ...

Շարունակուած Ա.. էջէն

Միլոշեւիչ յայտնած է, որ այդ է իր նպատակը։

Արեւմուտքը Եուկոսլաւիոյ բանակը ամբաստանեց ՕԹԱՆէն խաղաղութեան ծրագիրին մէջ նշուած աւելի լաւ պայմաններէն պայմաններ ապահովելու փորձ կատարելով։

Ռուպին ըսաւ, որ հակառակ բարձրաստիճան մակարդակի վրայ հաղորդակցութեանց խլուման, խողովակները բաց կը մնան։

Լոնտոնի մէջ, Բրիտանիոյ վարչապետ Թոնի Պլէրի մէկ բանբերը ըսաւ, թէ Ահթիսաարի Պլէրի յայտնած է, թէ նշաններ գոյութիւն ունին, որ Եուկոսլաւիա «դարձեալ ընթացքի մէջ կը մտնէ»։

Մոսկուայի մէջ Եուկոսլաւիոյ դեսպանը՝ Պորիսլաւ Միլոշեւիչ, որ նախագահին եղբայրն է, երէկ շեշտած է, թէ Եուկոսլաւիա կ'ուզէ ՕԹԱՆի հետ բանակցութիւնները վերսկսիլ։

Մինչ այդ, ՕԹԱՆ, երէկ 76րդ օրը ըլլալով, շարունակեց եւ թափ տուաւ Եուկոսլաւիոյ դէմ ռմբակոծումներուն, որոնց տարողութիւնը նուազած էր շաբաթավերջին Պելկրատի հետ անցեալ շաբաթ գոյացած համաձայնութենէ մը ետք։

(ՌՈՅԹԸՐՋ)

ՎՐԱՑԻ ԵՒ ԱԲԽԱԶ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒ ...

Շարունակուած Ա.. էջէն

«Աբխազիոյ մէջ Քոսովոյի մէկ տարբերակը կըրնայ կրկնուիլ», յայտնեց Աբխազիոյ իրողական վարչապետ Սերգէյ Պագապշ թղթակիցներուն։

Ան նախապէս Վրաստանը ամբաստանած էր Աբխազիոյ մէջ վրացի զինեալներու բռնարարքները հովանաւորելու յանցանքով։

Երկու կողմերու բանակցութիւնները մաս կը կազմեն տագնապին մեղմող լուծում մը գտնելու ՄԱԿի ճիգերուն։

1992ին 1993 երկու կողմերուն միջեւ արձանագրուած բախումները 10 հազար զոհ իլած են։ Օրին աբխազները յաջողած էին շրջանին մէջ իրողական կառավարութիւն մը կազմել, սակայն բախումներուն պատճառով 150 հազար վրացի հեռացած էր նահանգէն։

«Պոլսոյ ժողովին գլխաւոր առանցքը պիտի ըլլայ գաղթականներու ապահով վերադարձը», ըսաւ ՄԱԿի յատուկ բանագնաց Լիվիու Պոթա։

Եւրոպայ բանակցութիւնները լրատու աղբիւրներու լուսարձակներէն հեռու պիտի ըլլան։

Աբխազիա ցարդ վրացի գաղթականներու վերադարձը կը կապէ իր իրավիճակին գծով քաղաքական լուծումի մը, դիրքորոշում մը, զոր կը դատապարտէ ՄԱԿ։

Անկախ 150 հազար գաղթականներէն, յաւելեալ 30 հազար վրացիներ անցեալ տարի խոյս տուած էին շրջանէն, երբ աբխազ ուժեր մուտք գործած էին սահմանային չէզոք գօտի մը եւ վրացական գիւղեր այրած։

Վրաստան Աբխազիոյ լայն տարողութեամբ ինքնավարութիւն առաջարկած է, սակայն աբխազ կողմը կը պնդէ, որ լիարաւ անկախութիւն կամ համադաշնակցութիւն կ'ուզէ։

Պաշտօնատարներ ըսին, թէ Պոլսոյ բանակցութիւնները շեշտը պիտի դնեն տնտեսականէ գաղթականներու ետդարձի վրայ, ոչ շրջանի քաղաքական իրավիճակին վրայ։

ՔՈՍՈՎՈՅԻ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆԸ ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՏԱԳՆԱՊԻՆ ՊԻՏԻ ՆՊԱՍՏԷ

Վրաստանի նախագահ Էտուարտ Շեւարտնաձէ երէկ ըսած է, թէ Քոսովոյի տագնապին լուծումը կրնայ նպաստել Աբխազիոյ տագնապին լուծման։

«Քոսովոյի մէջ ներգրեցրու լուծումը նպաստաւոր պայմաններ կը ստեղծէ Աբխազիոյ տագնապին գծով բանակցութեանց գործընթացին թափ տալու», յայտնած է ան Թիֆլիսի մէջ մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին։

Շեւարտնաձէ նախապէս ըսած է, որ եթէ Քոսովոյի տագնապը լուծուի, Արեւմուտքը կրնայ իր ուշադրութիւնը դէպի Կովկաս դարձնել։

Ան ուժեղ կերպով զօրակցութիւն արտայայտած է Եուկոսլաւիոյ դէմ ՕԹԱՆի ռմբակոծումներուն։

ՎԱՐՉԱՊԵՏ ԱՐՄԷՆ...

Շարունակուած Ա.. էջէն

դաւադրութիւն եղած է՝ իշխանութեան կողմէ։ «Մենք անպայման կը պատժենք համայնքներու այն ղեկավարները, որոնք լրջօրէն չեն մօտեցած ցուցակներու կազմութեան, սակայն ես միտում չեմ տեսներ», ըսաւ նախագահ Քոչարեան։

Նախագահը յայտնեց, որ ինք պարտաւոր է յարգել ժողովուրդին ընտրութիւնը, «Հայաստանի մէջ այս ընտրութիւններուն նման ընտրութիւն չէ եղած», ըսաւ նախագահ Քոչարեան՝ մտահոգութիւն յայտնելով, որ օրինական միջոցով խորհրդարան մուտք գործած են նաեւ քրէական տարրեր։

Անդրադառնալով Վանս Սիրադեղեանը պատասխանատուութեան կանչելու հարցին՝ նախագահ Քոչարեան յայտնեց, որ խորհրդարանը մէկ անգամ համաձայնած է եւ նոր խորհրդարանը պարտաւոր չէ վերահաստատել այդ որոշումը։ «Իրաւաբանները, սակայն, կրճդեն, թէ արդեօք դատախազը կրկին պէտք է միջնորդութիւն ներկայացնէ, թէ ոչ։ Իսկ եթէ նոր Ազգային Ժողովը չհամաձայնի, ապա ան կրնայ վարկաբեկիլ», ըսաւ նախագահ Քոչարեան։

●ՆԱԽԱԳԱՀ Քոչարեանի 5 Յունիսի հրամանագիրով՝ Վահան Յովհաննիսեան Ազգային Ժողովի պատգամաւոր ընտրուելուն պատճառով ազատ արձակուած է նախագահի խորհրդականի պաշտօնէն։

Նոյն օրը այլ հրամանագիրներով, իրենց դիմումին համաձայն, խորհրդականի պաշտօնէն ազատ արձակուած են Արամ Սարգսեան եւ Յարութիւն Կարապետեան։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԲԱՆԱԿԸ ...

Շարունակուած Ա.. էջէն

Անոր կուսակցութիւնը՝ ՔԱԿ, գօրակցութիւն արտայայտած է կոչին, ակնարկելով այն կարելիութեան, թէ կրնայ գէնքերը վար դնել, եթէ թրքական պետութիւնը բանակցութիւններու սկսի։

Ապզեցիկ բանակը, որ քիւրտ ըմբոստներու կապած տագնապին գծով ազգային քաղաքականութեան կը տիրապետէ, մերժեց որեւէ բանակցութիւն։

«Թրքական գինեալ ուժերը, որոնք ահաբեկչութեան դէմ պայքար կը տանին, ցարդ մերժած են ահաբեկչական կազմակերպութեան մը հետ բանակցիլ, եւ կարելի չէ, որ այդ ընեն ապագային», ըսաւ բանակին գրասեր մէկ հաղորդագրութիւնը։

Բանակը կը յայտնէ, թէ գինուորական եւ դիւանագիտական վճռական արշաւ մը եւ Օճալանի ձերբակալութիւնը ՔԱԿը ծունկի բերած են եւ զայն կրկած արտաքին կենսական գօրակցութենէ։

Օճալանի դատավարութիւնը այսօր պիտի վերսկսի։ Կ'ակնկալուի, որ դատախազութիւնը ամբաստանութեան գծով իր եզրափակիչ խօսքը արտասանէ՝ յայտնելով, որ ան պատասխանատու է հարաւարեւելեան գօտիին մէջ ՔԱԿի ի խնդիր ինքնավարութեան տարած գինեալ պայքարին պատճառով արձանագրուած 29 հազար մահերուն։

Օճալանի փաստաբանները, որոնք գանգատած են ճնշումներու եւ վարկաբեկումներու մասին, ըսած են, թէ դատավարութեան յետաձգումը պիտի առաջարկեն իրենց եզրափակիչ խօսքը րսելէ առաջ։

Թրքական օրէնքը առաւելագոյն 15 օրուան դադար մը կ'արտօնէ։

Վճիռ մը կը նախատեսուի այս ամսուան վերջերուն։

Եթէ երեք դատաւորներէ բաղկացած ատեանը Օճալանը դաւաճանութեան յանգանքով ամբաստանէ, ան մահուան պիտի դատապարտուի։

Վճիռը պէտք է վաւերացուի խորհրդարանին կողմէ, ուր ծայրայեղական ազգայնականներ (խորհրդարանին երկրորդ մեծագոյն խմբակցութիւնը) երէկ յայտնեցին, թէ գայն պիտի վաւերացնեն։

Մայրաքեղ աջակողմեան Ազգայնական Գործի կուսակցութիւնը խորհրդարանին մէջ 129 աթոռ ունի։ Անիկա յայտարարած է, որ ՔԱԿի գինեալներուն դէմ թրքական բանակին մղած պայքարին գօրավիգ պիտի կանգնի։

ԷՀՈՒՏ ՊԱՐԱՔ ԿԸ ԶԳՈՒՇԱՑՆԷ...

Շարունակուած Ա.. էջէն

որ ոչ ընդարձակ կառավարութիւն մը կրնայ կազմել, ան Լիքուտի եւ Շասի կ'ուզէր հասկցնել, որ պէտք է նուազեցնեն կառավարութեան անդամակցելու իրենց սակերը։ Քաղաքական այլ աղբիւրներ յայտնած էին, որ Լիքուտ պահանջած է հաւասար ձայն ունենալ կառավարութեան քաղաքականութիւնը ճշդելու որոշումներուն մէջ։ Ըստ երեւոյթին, Պարաք մերժած է այդ պահանջը։

Միւս կողմէ, Պարաք խոստացաւ բնակեցման նոր վայրեր չկառուցել Կագայի եւ Այսրյորդանանի մէջ, ինչպէս նաեւ՝ որեւէ վնաս չպատճառել գոյութիւն ունեցող վայրերուն։

(ՌՈՅԹԸՐՋ)

ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

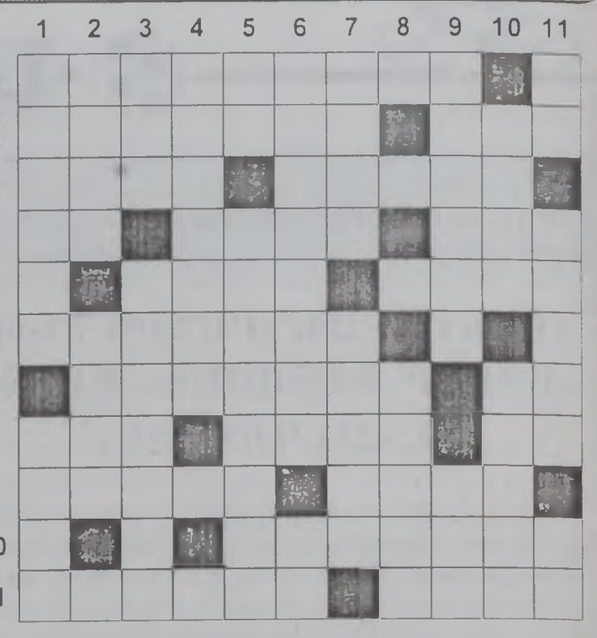
Լոնտոնի սակարանին մէջ, դրամանիշներու փոխանակման սակը հետեւեալն էր երէկ կէսօրին.

Ամերիկեան տոլարի փոխանակման սակերը.

Եուրօ	1.0315
Քանատական տոլար	1.4678
Դերմանական մարք	1.8952
Հոլանտական ֆլորէն	2.136
Զուիցերիական ֆրանք	1.5372
Պելճիքական ֆրանք	39.089
Իտալական լիր	1876.23
Ձափոնական եէն	120.8
Շուէտական քուրոն	8.6177
Նորվեկիական քուրոն	7.9385
Դանիական քուրոն	7.1996
Մէկ սթերլին	1.6081

ԽԱՉԲԱՌ-ԹԻՒ 4284

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

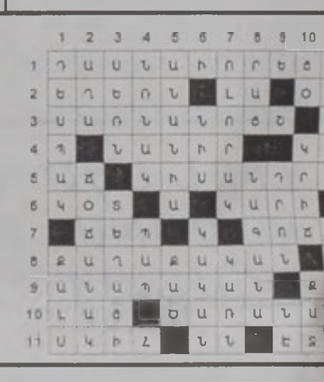

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ	ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ
1. Զրաւչան, ընկերային դաշտ։ 2. Նոր աշխարհ եկած – Արականանուն մը փաղաքշական ձեւը։ 3. Թիեռկական պիտոյքներէն – Պահեստան մեծ շուն։ 4. Մկը – Լուսաւորիչի հայրը – Ի՞նչպէս։ 5. Հանրաճանչ – Իրլանտայի նախկին անուանումը։ 6. Բարձրահասակ վիրաբոյժ։ 7. Երկնաւոր սնունդ – Կողմ։ 8. Բաժին – Ընչաքաղց – Ժխտական մասնիկ։ 9. Ամօթահար – Ճաշասենեակի սպասներէն։ 10. Ա.. Պ. Հանրապետութիւններու մայրաքաղաքներէն։ 11. Շրջ արուեստը – Անցյալ (հակ.)։	1. Ծպար, ներկ – Կշիռքի նիւն չափ մը։ 2. Գէորգ Էմինի բանաստեղծական երկերէն – Լերան անարեւ կողմը։ 3. Սկաուտ – Կենդանի։ 4. Առանձնահատկներու առումէն՝ Բարեպաշտ անուանուած քազաւոր։ 5. Տնկիի ոստ – Տղայական, անմեխական (հակ.)։ 6. Հպարտ, յոխորտ – Այրուընկէն։ 7. Խրթիթ – Կծող, վիրաւորող (հակ.)։ 8. Պանդոյր, ապուշ։ 9. Կափարիչ – Յետոյ։ 10. Հարկայրարար – Ճաշասենեակի սպասներէն։ 11. Հայկական խոզ մը – Պաղ – Կրկնուած բաղաձայններ։

ԹԻՒ 4283

ԽԱՉԲԱՌԻՆ

ԼՈՒԾՈՒՄԸ

ՍԱԿԱՐԱՆ

Պէյրութի սակարանին մէջ օտար դրամանիշներու փակման սակագիները հետեւեալներն էին երէկ.

Սուրիական ղրուշի	33.43 - 36.45 լ.ո.
Իրաքեան տինար	50.00 - 51.00 լ.ո.
Պաներէյնեան տինար	3998.70 - 4000.81 լ.ո.
Քուէյթեան տինար	4932.97 -4934.91 լ.ո.
Յորդանանեան տինար	2115.54-2117.58 լ.ո.
Ա. Մ. Էմիրութեանց տիրհամ	408,92 - 410.97 լ.ո.
Սէուտական ռիալ	400.10 - 402.10 լ.ո.
Օմանեան ռիալ	3935.82 -3937,86 լ.ո.
Քաթարեան ռիալ	412,94 - 414.96 լ.ո.
Եգիպտական կինէ	439,18- 441.22 լ.ո.
Անգլիական սթերլին	2421.70 - 2423,35 լ.ո.
Դերմանական մարք	791.65 - 793.49 լ.ո.
Հոլանտական ֆլորէն	702,16 - 704,75 լ.ո.
Ֆրանսական ֆրանք	234,17 - 236.75 լ.ո.
Զուիցերիական ֆրանք	977,25 - 979,30 լ.ո.
Պելճիքական ֆրանք	37,12 - 39,09 լ.ո.
Դանիական քուրոն	213,21 - 215,10 լ.ո.
Շուէտական քուրոն	172,44 - 174,46 լ.ո.
Սպանական փեզեթա	8,78 - 9,83 լ.ո.
Թրքական լիրա	0,0365 - 0,0385 լ.ո.
Կիպրական փաունտ	2685,47 - 2687,49 լ.ո.
Իտալական հազար լիր	805 - 807,00 լ.ո.
Ձափոնական հազար եէն	12045 - 12047 լ.ո.
Ափրիկեան հազար ֆրանք	2450 - 2452,00 լ.ո.
Ամերիկեան տոլար	1502,00 - 1514,00 լ.ո.
Քանատական տոլար	1024,11 - 1026,86 լ.ո.
Աւստրալիական տոլար	993,30 - 995,41 լ.ո.
Եուրօ	1550,91-1552,93լ.ո.

● ՈՍԿԻ

Անգլիական մէկ ոսկի	120,000 - 130,000 լ.ո.
Իրանեան մէկ ոսկի	120,000 - 130,000 լ.ո.
Օսմանեան մէկ ոսկի	90,000 -100,000 լ.ո.
Մեքսիքական փեսոս	525,000 - 545,000 լ.ո.
Մէկ քիլոկրամ ձոյլ ոսկի	13,700,000 - 14,700,000 լ.ո.
Մէկ օնս ոսկի	264,61S - 266,76 $
Մէկ օնս արծաթ	4,96 $ - 4,98 $

● ՍՈՂԻՏԵՐԻ ԲԱԺՆԵՔՈՒՂԹԸ

	Գինը Ա. ճշդում	Գինը Բ. ճշդում
Ա. կարգի բաժնեթուղթ	8 3/8	8 1/4
Բ. կարգի բաժնեթուղթ	8 3/4	8 3/4